

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Diplomová práce

Právní úprava leasingové smlouvy

Vedoucí práce: JUDr. Petr Liška

Diplomant: Jakub Mašek
Rozvoj 87
Klatovy
339 01

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.


.....
Jakub Mašek

Tímto bych chtěl poděkovat panu JUDr. Petrovi Liškovi, vedoucímu mé diplomové práce, za vedení při práci a cenné rady a připomínky, které vedly ke zkvalitnění této práce. Rád bych poděkoval také své rodině a přátelům za podporu, kterou mi poskytli.

Obsah

Úvod	6
OBEČNÁ ČÁST	
1. Obecně o leasingu	7
1.1. Stručný historický exkurz	7
1.2. Výhody leasingu pro příjemce a poskytovatele leasingu	9
1.3. Druhy leasingu	10
1.3.1. Hledisko ekonomické funkce	10
1.3.2. Zpětný leasing	11
1.3.3. Teritoriální hledisko	12
1.3.4. Hledisko předmětu leasingu	12
1.3.5. Hledisko počtu účastníků leasingového vztahu	13
1.4. Česká leasingová a finanční asociace	13
2. Podstata a charakteristika leasingové smlouvy	14
2.1. Ekonomická podstata a účel leasingového vztahu	15
2.2. Předmět leasingu	16
2.3. Doba leasingu	16
3. Právní úprava leasingové smlouvy	17
3.1. Obecné pojetí v českém právu	17
3.2. Porovnání leasingových smluv s některými vybranými instituty	18
3.2.1. Leasingová smlouva jako smlouva o úvěru	18
3.2.2. Leasingová smlouva a smlouva o koupi najaté věci	18
3.2.3. Leasingová smlouva a nájemní smlouva	19
3.2.4. Leasingová smlouva a smlouva o nájmu dopravního prostředku	20
3.2.5. Leasingová smlouva a smlouva o půjčce a výpůjčce	21
3.2.6. Leasingová smlouva a smlouva mandátní a zprostředkovatelská	22
3.2.7. Leasingová smlouva a koupě na splátky	22
3.2.8. Leasingová smlouva jako smlouva smíšená a inominátní	22
3.3. Připustnost analogie ve smlouvách o leasingu	24
3.4. Úvahy de lege ferenda	26
4. Fáze leasingového procesu	27
4.1. Uzavření leasingové smlouvy	27

4.2. Obstarání předmětu leasingu.....	29
4.3. Užívání předmětu leasingu.....	29
4.3.1. Leasingová úplata.....	30
4.3.1.1. První mimořádní splátka.....	30
4.3.1.2. Pravidelné leasingové splátky.....	31
4.3.1.3. Platby mimo leasingové splátky.....	31
4.3.1.4. Kupní cena předmětu leasingu.....	31
4.4. Ukončení leasingového vztahu.....	32
5. Ochrana spotřebitele ve smlouvách o leasingu.....	32
5.1. Obecně o ochraně spotřebitele.....	32
5.2. Ochrana spotřebitele podle občanského zákoníku.....	33
5.3. Leasingová smlouva a spotřebitelský úvěr.....	34
5.4. Etický kodex finančního trhu.....	35

ANALYTICKÁ ČÁST

1. Článek první – obecná část.....	38
2. Článek druhý – předmět smlouvy.....	39
3. Článek třetí – předmět leasingu.....	42
4. Článek čtvrtý – cena a platební podmínky.....	46
5. Článek pátý – zajištění závazků leasingového nájemce.....	47
6. Článek šestý – trvání leasingové smlouvy.....	48
7. Článek sedmý – majtkové sankce, náhrada škody a úhrada některých nákladů.....	54
8. Článek osmý – společná a závěrečná ustanovení.....	54
Závěr.....	58
Příloha – Všeobecné podmínky společnosti Santander Consumer Finance, a.s.....	59
Seznam použité literatury.....	74

Úvod

Cílem mé práce je podat rozebrat problematiku leasingu, a to převážně finančního. Jsem si naprosto vědom obsáhlosti tohoto institutu, a proto jsem se rozhodl zaměřit svou práci toliko na soukromoprávní úpravu leasingových vztahů. V rámci komplexnosti však na některých místech neopomenu zmínit i úpravu veřejnoprávní. Vzhledem ke svému naturelu jsem práci pojal spíše prakticky, k čemuž mě inspirovala i zkušenost z praxe v advokátní kanceláři. Jako zaměstnanec jsem měl možnost zúčastnit se soudních jednání týkajících se leasingových operací a pokusím se ve své práci upozornit na nejvýraznější problémy, které se vážou k leasingovým vztahům.

Pro větší přehlednost jsem práci rozdělil na dvě stěžejní oblasti, které jsem nazval část obecnou a analytickou. V obecné části se pro lepší pochopení krátce zmíním o historickém vývoji tohoto institutu, který determinoval vznik moderního pojetí známého v současné době a dále se budu zabývat leasingovými vztahy z pohledu českého právního řádu. Jako samostatnou kapitolu rozeberu, s ohledem na stále rostoucí podíl spotřebitelského leasingu na celém objemu leasingových operací, ochranu spotřebitelů v rámci leasingových smluv.

V části analytické se budu věnovat rozboru Všeobecných smluvních podmínek společnosti Santander a.s. a pokusím se upozornit na možné problémy, na které jsem narazil během svého působení v praxi. Pro lepší názornost tvoří podmínky přílohu této práce a pomocí poznámek vždy odkazuji na konkrétní bod těchto obchodních podmínek.

OBEČNÁ ČÁST

1. Obecně o leasingu

1.1. Stručný historický exkurz

Při úhlu pohledu na leasing jako na přenechání věci k užívání a braní užitků z propůjčené věci lze nalézt obdobné instituty již v antické době a kořeny sahají až do starověku, do doby významného vládce novobabylónské říše Chammurapiho, který poprvé upravil „leasingové“ vztahy v obecně závazné normě.

Leasingové vztahy samozřejmě nezůstaly bez povšimnutí římských právníků, takže první definici jakýchsi leasingových pravidel (včetně vymezení základních rozdílů mezi finančním a operativním leasingem) můžeme nalézt v kodifikaci římského soukromého práva císaře Justinina I. Velikého.¹ V době jeho vlády byl tento způsob financování hojně využíván k pořízování plavidel, zejména válečných lodí, půdy, dobytka ale i otroků, kteří byli považováni taktéž za věci.

Nejběžnějším způsobem v římském právu byla smlouva o nájmu či pachtu – locatio conductio rei. Leasingovým operacím však byla bližší jejich modalita, a to locatio conductio irregularis, při které bylo dohodnuto, že nájemce po skončeném užívání vrátí buď věc, kterou měl v detenci, anebo zaplatí ujednanou cenu.²

Pokud zúžíme náhled na leasingový vztah jako na toliko trojstrannou obligaci mezi smluvními stranami, shledáme počátky tohoto institutu na konci 18. století v Evropě. Prvou zemí, kde se leasing jako moderní způsob pořízování investic objevil, byla Velká Británie. Právě zde roku 1855 vznikla první leasingová společnost Birmingham Wagon Company, která již od svého počátku pronajímala železniční vagóny uhelným dolům, a to na fixní období pěti až osmi let.³ Někteří autoři zmiňují jako prvopočátek rok 1877, ve kterém telefonní společnost Bell Telephon Corporation namísto prodeje telefonních přístrojů, začala s jejich pronájmem.

¹ Tomašík, P. Leasingové financování a jeho vývoj. Bulletin advokacie. 6/2005, str. 25

² Kincl J. a kol. Římské právo. C.H.Beck 1995, str. 254

³ Švejda, M. Leasing, Brno, Masarykova univerzita 1993, str. 7

Rozvoj moderního leasingu je nutné situovat do USA do doby druhé světové války, která si vyžádala rozsáhlé investice do zbrojního materiálu. Následná obnova zničeného hospodářství a nastartování ekonomického růstu byla úrodnou půdou pro moderní pojetí leasingu. Ve světle tehdejších dnů je nadmíru jasné, že nová forma financování investic umožnila domácnostem i podnikatelům užívání předmětů, které by si z vlastního kapitálu mohly stěží dovolit.

Překotný rozvoj moderního leasingu znamenají 50. léta, a to převážně z důvodu příznivé daňové legislativy. Roku 1952 tak dochází v San Franciscu k založení první specializované leasingové společnosti United States Leasing Corporation. Následný vývoj byl ve znamení expanze amerických leasingových společností na zahraniční trhy a již roku 1963 dochází v Japonsku k založení Orient Leasing Company.

Do Evropy se tento fenomén dostává počátkem šedesátých let, a to již v návaznosti na proběhlé daňové zákonodárství ve Spojených státech jako instrument obchodního rázu, který umožňuje podnikatelům rozšiřování obchodního majetku a následné využívání daňového zvýhodnění. Tyto výhody se promítají hlavně v tom, že leasingové splátky je možné uznat jako náklady na dosažení, zajištění a udržení příjmů a dále leasing oproti úvěru nezatěžuje bilanci podniku, neboť se uvádí na podrozvahových účtech.

V Československu dochází k praktickému užití leasingu teprve v sedmdesátých letech minulého století. Jako prvopočátek se uvádí rok 1977, kdy dle pokynu předsedy tehdejší Státní banky Československa dochází k uvolňování devizového krytí pro realizaci smluv na nájem strojů z nesocialistických zemí. Po splacení nájemného přecházelo zařízení na československý subjekt. Počátkem osmdesátých let se začal prosazovat finanční leasing prostřednictvím Československé obchodní banky. Přístup však byl poplatný tehdejšímu národnímu hospodářství založeném na centrálním plánování prakticky bez existence soukromého podnikání, což v podstatě odporovalo ekonomické podstatě leasingu.⁴ Obyvatelstvu však tento alternativní způsob financování nebyl znám vůbec. Jedinou analogií leasingu byl splátkový prodej technicky zastaralého elektrotechnického zboží prostřednictvím podniku MULTISERVIS. Tato organizace vlastně pomáhala spotřebitelům při pořízení vysoce předražených barevných televizí, které by si běžný občan jen s problémy pořizoval, nebo pomáhala při prodeji zboží, které bylo nutno průběžně pro technické vady

⁴ Sommer, A. Finanční leasing v podmínkách roku 1994. Ostrava, Mirago 1994, str. 11

servisovat. Proto také tehdejší Multiservis zajišťoval sám často bezplatný servis po sjednanou dobu splácení.⁵

Teprve uvolnění poměrů po roce 1989 a přechod od centrálně řízené ekonomiky na ekonomiku tržní, umožnil rozkvět tohoto moderního způsobu pořizování investic. Přes téměř dvacet let starou zkušenost s tímto institutem, v teoretických pracích i judikatuře soudů se vyskytují neustále různé diskrepance, a to i v zásadních otázkách.

1.2. Výhody leasingu pro příjemce a poskytovatele leasingu

V této části práce se velmi stručně zmíním o hlavních výhodách, jež vedly k celosvětovému rozvoji leasingu. Hlavní výhody pro příjemce leasingu můžeme shrnout do následujících bodů:

- leasing kryje až 100 % nákladů na pořízení daného předmětu
- jedná o se o způsob, jak získat k dlouhodobému užívání větší majetkové složky bez zvýšení kapitálové základny.
- leasing je výhodný i z hlediska daňového, neboť při splnění zákonných ustanovení lze leasingové splátky zahrnout do nákladů a tímto způsobem si snížit daňový základ.
- leasingové smlouvy lze sjednat daleko rychleji než např. smlouvy o úvěru
- příjemce leasingu nemusí předmět leasingu odepisovat, tato povinnost stihá poskytovatele leasingu jako vlastníka předmětu⁶

Hlavní výhoda pro poskytovatele leasingu tkví v trvalém vlastnictví předmětu po celou sjednanou dobu. V případě prodlení s úhradou leasingových splátek, je pro vlastníka nejsnadnější získat zpět „pronajatý“ majetek. V takovýchto sporech se jako účelnou jeví podání reivindikační žaloby na soud.

⁵ M. Doubrava – Leasingová smlouva tuzemská a mezinárodní. Linde Praha 2003, str. 11

⁶ K. Marek – Leasing. Obchodní právo 6/1997, str. 23

1.3. Druhy leasingu

Tak jako většina smluvních typů se ani leasing nevyvíjel ve své ryzí podobě a postupem času se utváří spousta derivátů od tradičního leasingového vztahu. Leasing tedy můžeme dělit do následujících skupin, přičemž toto dělení lze brát pouze ilustrativně. V rámci větší přehlednosti jsem jednotlivé subkapitoly označil názvy, které se snažily vystihnout definiční znak té které kategorie.

1.3.1. Hledisko ekonomické funkce

V praxi se vyvinuly dva samostatné druhy leasingových operací, a to leasing operativní a leasing finanční.

Operativní leasing spočívá v úplatném přenechání věci, práv či jiných majetkových hodnot jednoho subjektu právního vztahu (většinou vlastníka) k užívání druhému subjektu. Vlastník věci tedy předává do držby leasingovému nájemci předmět leasingu a tento předmět se po uplynutí sjednané doby vrací zpět vlastníkovi. Při operativním leasingu tedy vystupuje do popředí užívací funkce a v praxi nečiní problémy s podřazením operativního leasingu pod ustanovení nájemní smlouvy, neboť oba dva instituty spočívají na stejné ekonomické podstatě. Nelze ovšem zaměňovat nájem za operativní leasing, neboť operativní leasing vykazuje určité specifika, které jej odlišují od ustanovení občanského zákoníku upravující nájemní smlouvu. Při operativním leasingu poskytovatel často k předmětu leasingu poskytuje i další služby např. servis a na ustanovení operativního leasingu nelze použít ustanovení §674 občanského zákoníku o automatickém prodlužování nájmu. Operativní leasing oproti klasickému nájmu využívá i spousty daňových zvýhodnění. V praxi se operativní leasing využívá nejčastěji u statků podléhajících rychlému stárnutí a opotřebení. V této souvislosti mě napadá leasing počítačů, kdy leasingový nájemce nemá zájem vlastnit výpočetní techniku, která v době převodu vlastnictví již bude zcela zastaralá. Raději využije služeb operativního leasingu a výpočetní techniku si pronajme na sjednanou dobu. Po této době na základě další dohody dojde k obměně. Takto si leasingový nájemce neustále udržuje moderní techniku, aniž by musel nést vlastnická rizika s tímto spojená. Nabíledni ovšem zůstává, že leasingová společnost si za tyto služby nechá dobře zaplatit.

Finanční leasing plní nejen funkci užívací, ale dále slouží i jako způsob pořízení majetku. Jedná se tedy o institut, jež v sobě zahrnuje funkci užívací a pořizovací, přičemž obě tyto funkce vystupují v naprosté symbióze a není možné je od sebe oddělit. O podstatě finančního leasingu pojednám dále v samostatné kapitole.

Leasingové smlouvy o poskytnutí finančního leasingu lze dále dělit na různé typy.

Leasingové smlouvy plně amortizující předmět leasingu (full-pay-out-leasing). Jde o typ smlouvy, kdy smlouvou sjednané leasingové splátky, které jsou splatné během doby trvání leasingu, kryjí veškeré pořizovací náklady předmětu leasingu včetně nákladů během doby trvání leasingu a pokrývají i obchodní marži poskytovatele leasingu.

Leasingové smlouvy neamortizující předmět leasingu (non-full-pay-out-leasing) pak sjednávají vedle leasingových splátek rovněž vyšší částku za přechod vlastnictví předmětu leasingu z leasingového pronajímatele na leasingového nájemce.

Podle souvisejících služeb poskytovaných leasingovým pronajímatelem dělíme smlouvy o finančním leasingem na **Brutto - smlouvy** a **Netto - smlouvy o leasingu**. V současné době se jedná především o poskytování pojištění předmětu leasingu po celou dobu trvání leasingu prostřednictvím poskytovatele leasingu.

1.3.2. Zpětný leasing

Zvláštním druhem leasingu je tzv. zpětný leasing (sale and lease back), při němž majitel věc prodá poskytovateli leasingu, který mu ji zpětně pronajme. Po skončení doby nájmu bude věc prodána zpět původnímu majiteli. Vidíme, že tato operace má velmi blízko k poskytnutí úvěru se zajištěním fiduciární cessí.⁷ V praxi se tohoto typu smlouvy užívá leasingovým nájemcem při okamžité potřebě hotovosti, kterou získá z prodeje předmětu leasingu. S ohledem na jeho zvláštní povahu jsem jej podřadil pod samostatnou subkapitolu.

⁷ M.Kofroň, J.Pulz – Soukromoprávní režim leasingu, Právní rádce 6/1998, str. 11

1.3.3 Teritoriální hledisko

Z tohoto pohledu dělíme leasing na domácí (vnitrostátní) a mezinárodní (přeshraniční). Hlavní rozlišovacím kritériem jsou subjekty právního vztahu, přičemž vnitrostátní leasing se odehrává mezi dvěma popř. třemi subjekty ze stejné země. Při mezinárodním leasingu vystupuje alespoň na jedné straně zahraniční subjekt, jak již vyplývá ze samotného názvu. Klíčovým faktorem v oblasti mezinárodního leasingu je volba práva, kterým se má řídit leasingová smlouva. Zde by zásadně neměly vzniknout problémy, protože princip neomezené volby práva u závazkových vztahů s mezinárodním prvkem dnes platí jako obecná zásada ve všech moderních právních řádech.

Chybí-li volba práva, bude příslušný soud či rozhodčí soud rozhodovat v souladu se svými kolizními normami. V rámci našeho práva bude příslušný orgán postupovat podle § 10 zákona č. 97/1963 Sb. V úvahu by přicházel právní řád sídla leasingové společnosti jako strany, jejíž činnost je pro leasingovou smlouvu charakteristická.⁸

1.3.4. Hledisko předmětu leasingu

Z tohoto hlediska můžeme rozdělovat na leasing movitých věcí a leasing nemovitostí. Na celkovém objemu leasingových operací se stále větší měrou podílí leasing movitých věcí. Leasing nemovitostí však v posledních letech stagnuje. Za minulý rok došlo k téměř stejnému procentu leasingových obchodů s nemovitým majetkem jako v posledních čtyřech letech. Leasing nemovitostí se tedy procentuálně s menšími odchylkami v posledních letech zastavil na dvanácti procentech. Minulý rok byl ovšem ve znamení rozvoje leasingu movitostí, kdy oproti roku 2006 došlo ke zvýšení objemu leasingových obchodů o více než šestnáct procent. Velmi uspokojivé v této souvislosti ovšem shledávám, že vzrostl podíl strojů a zařízení pořízené leasingem. Naopak oproti minulému roku ubývá počet osobních automobilů pořízených pro spotřebitele.⁹

⁸ N. Rozehnalová, Leasingová smlouva z pohledu mezinárodního práva obchodního, Právník 2/1992, str. 132

⁹ Pro více informací o leasingovém trhu viz rubriku informace o trhu na stránkách ČLFA, www.clfa.cz/index.php?kat=300

1.3.5. Hledisko počtu účastníků leasingového vztahu.

Leasing přímý je ten, který se odehrává mezi dvěma stranami, tedy mezi příjemcem leasingu a poskytovatelem leasingu. Vzhledem k tomu je možné podřadit pod přímý leasing převážně leasing operativní a dále zpětný leasing, při kterém předmět leasingu nepřechází od původního vlastníka, ale dochází pouze k přesunu finanční služby od poskytovatele leasingu k příjemci leasingu.

Nepřímý leasing je typický vícestranný vztah, který je imanentní smlouvě o finančním leasingu. Dá se říci, že převážná většina smluv o poskytování finančního leasingu se odehrává mezi třemi subjekty. Mezi poskytovatele finanční služby a příjemce vstupuje dodavatel, tedy subjekt, jež na základě kupní smlouvy převádí vlastnické právo na poskytovatele leasingu a samotný předmět předává do užívání příjemci leasingu. Leasingová společnost ovšem nefinancuje služby čistě z vlastních zdrojů, neboť často ani požadovanou hotovost nemá ve své dispozici. Jako každý podnikatelský subjekt tedy využívá bankovních úvěrů. V takovém případě vystupují vedle již uvedených subjektů též banky jako úvěrující instituce.

1.4. Česká leasingová a finanční asociace

Potřeba vytvoření centra, které by prosazovalo společné zájmy firem zabývajících se leasingovými operacemi vedla v polovině r. 1991 k založení **Asociace leasingových společností ČSFR**. Počátkem roku 2005 došlo k odpovídající změně názvu asociace na **Česká leasingová a finanční asociace**, neboť v průběhu let se jejími členy staly i poskytovatelé dalších nebankovních finančních služeb.

Hlavním cílem ČLFA je podílet se na přípravě závažnějších právních předpisů souvisejících s nebankovními finančními produkty a napomáhat svým členům při výkladu a aplikaci platných právních předpisů. V jejím rámci byly vypracovány všeobecné podmínky leasingu a připraveny další dokumenty k zajištění vlastnických i jiných práv leasingových společností v průběhu leasingových operací. Asociace také prosazuje naplňování Etického kodexu jednání členských společností.¹⁰

¹⁰ Srov. kapitulu 5.4. věnovanou etickému kodexu

Kromě hlavní funkce organizuje výměnu zkušeností svých členů a zaměřuje se i na hlubší analýzu řady aktuálních problémů domácího leasingu, spotřebitelských úvěrů a prodejů na splátky, včetně trendů dalšího rozvoje nebankovních finančních produktů v české ekonomice. Důležitým úkolem asociace je zastupování členských společností v nekomerčních vztazích se zahraničními sdruženími i s jinými cizími subjekty. Slouží k tomu především členství v Evropské federaci leasingových asociací (LEASEUROPE). Využívá i možností, které vyplývají ze styků s leasingovými asociacemi jiných států. V současné době ČLFA kryje 97% objemu všech tuzemských leasingových obchodů a většinu nebankovních úvěrů i prodejů na splátky pro spotřebitele.¹¹

Asociaci jsem ve své práci věnoval samostatnou kapitolu s ohledem na její pokrytí českého leasingového trhu. Je tedy zřejmé, že plní podstatnou úlohu v jednotném postupu všech jejích členů. Příjemcům leasingu by měla být téměř všemi společnostmi poskytnuta komplexní péče s naprosto jasnými, přehledně a srozumitelně vymezenými právy a povinnostmi na obou stranách.

2. Podstata a charakteristika leasingové smlouvy

Etymologicky slovo leasing pochází z anglického slovesa „to lease,“ které v češtině znamená najímat, pronajímat. Laicky řečeno, je tedy leasing možno považovat za pronájem věci za úplatu.

Leasingový vztah je založen na přenechání předmětu leasingu k dočasnému užívání leasingovému nájemci a nájemce je následně povinen za poskytnutí této finanční služby platit úplatu.

Leasingová smlouva tedy zakládá synalagmatický právní vztah, jehož obsahem jsou vzájemná práva a povinnosti. Příjemce leasingu má právo na užívání a brání užitků z předmětu leasingu, proti tomu poskytovatel leasingu má právo na inkasování leasingových splátek. Veškerá práva jsou dále sledována vzájemnými povinnostmi.

U finančního leasingu ovšem dochází k značné disproporci, když vůči povinnostem příjemce leasingu udržovat na svůj náklad předmět leasingu v provozuschopném stavu, je stanovena v podstatě jediná povinnost vlastníka, a to nezasahovat do řádného užívání

¹¹ Internetové stránky asociace na adrese www.clfá.cz

předmětu leasingu. Lze tedy shrnout, že vlastník – poskytovatel leasingu má během leasingového vztahu jedinou povinnost, zdržet se nepřiměřených zásahů do užívacího práva příjemce leasingu. Skutečnost, že příjemce leasingu nese nebezpečí škod na předmětu leasingu a veškeré náklady spojené s jeho užíváním, bývá v zahraniční literatuře označována za hlavní definiční znak finančního leasingu, který jej odlišuje od jiných leasingových vztahů. Samotný název tohoto institutu vzešel ze závazků poskytovatele, které se toliko omezují na poskytnutí finanční služby.

Naproti tomu pro operativní leasing je charakteristické, že náklady na údržbu předmětu leasingu a riziko případných škod není přenášeno na příjemce leasingu, ale jde k tíži poskytovatele.

Základní charakteristika finančního leasingu spočívá na trojstranném právním vztahu mezi poskytovatelem leasingu – leasingová společnost, dodavatelem – výrobcem a příjemcem leasingu. Poskytovatel na žádost příjemce leasingu získá do svého vlastnictví od dodavatele předmět leasingu a tento předmět je následně poskytnut do užívání příjemci leasingu. Příjemce leasingu za užívání předmětu leasingu hradí poskytovateli leasingové splátky. Z nastíněného je velmi patrný vztah leasingu a úvěru. Leasing je z tohoto důvodu také řazen mezi úvěrové operace. Od klasického úvěru je nutné jej ovšem odlišovat. V obchodním zákoníku, jež v § 497 a násl. problematiku úvěru upravuje, je stanoveno, že smlouvou o úvěru se věřitel zavazuje, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a dlužník se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky. Při finančním leasingu ovšem poskytovatel leasingu neposkytuje příjemci žádné peněžní prostředky, ale finanční službu spočívající v tom, že umožní příjemci užívání předmětu leasingu.

2.1 Ekonomická podstata a účel leasingového vztahu

Pro pochopení finančního leasingu je důležité se seznámit s jeho ekonomickou podstatou, neboť leasing a obzvláště finanční, je disciplínou, která v sobě spojuje prvky ekonomické a právní. Finanční leasing je jednou z forem financování investic za použití cizích zdrojů s následným přechodem vlastnického práva.¹² Z této stručné charakteristiky vyplývá hlavní účel příjemce leasingu. Cílem finančního leasingu je tedy po uplynutí sjednané doby přechod vlastnictví na příjemce leasingu. Finanční leasing je tedy specifický

¹² Kofroň, Kučerová, Zoufalý, Bárta - Finanční leasing, Právní rádce 7/1998, str. 24

soukromoprávní institut, jenž v sobě zahrnuje aspekt užívací a aspekt pořizovací. Pokud by příjemce leasingu neměl snahu získat předmět leasingu do svého vlastnictví, užil by úpravu nájemní smlouvy, popř. operativního leasingu.

2.2 Předmět leasingu

Již z podstaty leasingu je zřejmé, že předmětem může být v zásadě jakákoli věc, právo, či jiná majetková hodnota. U věcí problémy nevznikají, neboť leasovat je možné jak věci hmotné, tak se prosazuje i leasing věcí nehmotných. V praxi je z nehmotného majetku nejčastěji užíván leasing počítačových programů.

Věci hmotné jsou nejčastějším předmětem leasingových operací. S ohledem na devizové zákony a dále daňové nevýhody spojené s leasingem nemovitého majetku, je aktuálně nejvýznamnější položkou leasing movitostí, konkrétně automobilů a výrobních strojů. Z principu samotného finančního leasingu vyplývá, že předmětem leasingových operací nemohou být věci zužitelné. V teorii byl často interpretován názor, zde je možné leasovat zásoby. Osobně se domnívám, že operativnímu leasingu zásob v zásadě nic nebrání, ale k užití finančního leasingu jsem spíše skeptický. Vzhledem k tomu, že smlouvy o finančním leasingu se uzavírají v řádu několika let a obrátky zásob jsou v podstatě do jednoho roku, dovedu si stěží představit smlouvu o poskytnutí finančního leasingu na zásoby. Nadto by příjemce leasingu stěží realizoval jednu z hlavních výhod, jež v obchodní sféře vedla k rozkvětu tohoto institutu, a to daňové zvýhodnění.

Předmětem leasingu mohou být dále i práva a jiné majetkové hodnoty, ovšem s některými restrikcemi. Stejně jako u leasingu věcí, není možno leasovat všechna práva, neboť ze samé podstaty jsou vyloučena práva, která se váží pouze na určitou osobu, a jsou v zásadě nepřevoditelná.

2.3 Doba leasingu

V rámci komplexnosti se povšechně zmíním o době leasingu. Sjednání doby, po kterou bude příjemce užívat předmět leasingu, je významné hlavně pro podnikatele, a to z hlediska daňového. Při splnění náležitostí stanovených zákonem o dani z příjmů je možné leasingové splátky uplatnit jako daňově uznatelný náklad. Při spotřebitelském leasingu je délka doby trvání leasingového vztahu irelevantní.

3. Právní úprava leasingové smlouvy

3.1. Obecné pojetí v českém právu

Právní podstata leasingu v České republice je poměrně nejasná, nepřehledná a do značné míry na tomto poli vládne právní nejistota.

Obvykle užívaná leasingová smlouva jako taková není v České republice upravena žádným právním předpisem, pročež se při uzavírání takové smlouvy v některých případech kombinují existující a zákonem upravené smluvní typy, zatímco v případech jiných se uzavírají smlouvy nepojmenované. Nejedná se ovšem o nevýhodu, neboť většina států neobsahuje výslovnou úpravu leasingu ve svých právních řádech. Ostatně ani před účinností obchodního zákoníku nebyla leasingová smlouva koncipována jako smlouva typová. Leasingové smlouvy se mezi organizacemi v tuzemsku koncipovaly zásadně mezi ostatními nepojmenovanými smlouvami podle ust. § 352 zák. č. 109/1964 Sb. hospodářský zákoník (zrušen s účinností k 1.1.1992), přičemž bylo vhodné, aby v konkrétní smlouvě byla ustanovení podrobnější, ve srovnání s ostatními druhy smluv.¹³

Při důkladnějším studiu pramenů zjistíme, že zákonodárce užívá tři resp. čtyři termíny, pod něž se snažil vtáhnout smlouvy o finančním leasingu. Jedná se o smlouvu o koupi najaté věci upravenou obchodním zákoníkem, finanční leasing v zákoně o účetnictví, finanční pronájem s následnou koupí najatého hmotného majetku užívaný v zákoně o dani z příjmů a finanční pronájem, jehož definici obsahuje zákon o dani z příjmů. O vztahu mezi leasingem a smlouvou o koupi najaté věci pojednám dále. Nyní se krátce zmíním o zbývajících termínech. Z pohledu daňového tedy máme tři různé pojmy, všechny směřují k úpravě leasingových vztahů, avšak každá z nich vybírá z množiny leasingových smluv jinou část. Tato terminologická roztržičnost je pro praxi velmi matoucí a zcela neúčelná. Nade vše pochybnost je však jasná, že tyto definice jsou aplikovatelné pouze v rámci toho kterého daňového nebo účetního zákona a nelze je přenášet do jiných oblastí, zvláště pak ne do oblasti soukromého práva.¹⁴

¹³ Marek, K. Obchodněprávní smlouvy. Brno: Masarykova univerzita, 2001, str. 64

¹⁴ Farská, P. a kol. Finanční leasing v právní praxi. Praha: C.H.Beck, 2003, str. 73

3.2. Porovnání leasingových smluv s některými vybranými instituty

V této části rozeberu nejčastější instituty, jež se objevily jako možná právní úprava leasingových vztahů, a pokusím se podat vysvětlení o jejich nevhodnosti na aplikaci leasingových operací.

3.2.1. Leasingová smlouva jako smlouva o úvěru

V teorii se objevily ojedinělé názory, jež se snažily ztotožňovat leasing s úvěrem. Tyto názory ovšem nereflktují specifický trojstranný právní vztah, ale toliko vztah mezi poskytovatelem leasingu a jeho příjemcem. Analogii s úvěrem lze shledat pouze v ekonomickém a účetním pohledu, kdy leasing podobně jako úvěr slouží jako způsob pořízení investic z cizích zdrojů. Pod drobnohledem jsou i zde patrné rozdíly, kdy leasing nezatěžuje bilanci podnikatele, neboť se uvádí toliko na podrozvahových účtech.

Z právního hlediska není také možno ztotožňovat úvěr s leasingem. Úpravu úvěru upravuje obchodní zákoník v § 497 a násl. Zákonodárce v § 497 uvedl, že při úvěru věřitel poskytuje peněžní prostředky, které se dlužník zavazuje vrátit. Ze znění § 263 odst. 2 vyplývá, že strany se nemohou odchýlit od základních ustanovení této části zákona. S ohledem na tento paragraf není možné poskytnout při úvěru finanční službu, ale pouze peněžní prostředky. Při leasingu však k poskytnutí peněžních prostředků nedochází, neboť poskytovatel leasingu poskytuje k užívání přímo předmět leasingu.

3.2.2. Leasingová smlouva a smlouva o koupi najaté věci

Počátkem devadesátých let se objevil názor, který se snažil leasingovou smlouvu podřadit pod ustanovení smlouvy o koupi najaté věci upravené v § 489 a násl. obchodního zákoníku. Tento názor převážně vycházel z důvodové zprávy k obchodnímu zákoníku, kdy v době přijetí tohoto zákona neměl prakticky nikdo zkušenost s tímto institutem.

Tento názor nemohl ve světle zkušeností obstát, neboť odporoval podstatě leasingu, kdy veškeré vady předmětu leasingu nese příjemce leasingu. Většina autorů opírala svůj názor hlavně o kogentní ustanovení § 493 obchodního zákoníku, který přechod nebezpečí škod na věci vázal až k okamžiku vzniku kupní smlouvy mezi poskytovatelem a příjemcem leasingu. Postupem času však došlo k dílčí novele, jež vyřadila tento paragraf z výčtu ustanovení, od nichž se nebylo lze odchýlit. Ačkoliv zákonodárce tedy umožnil, aby si

účastníci přechod nebezpečí škod sjednali k datu předání, existují další důvody, které činí toto ustanovení nevyhovující smlouvám o finančním leasingu. Přechod vlastnictví v leasingovém vztahu je pouze součástí celého komplexu vztahů a nelze jej tedy oddělovat a vázat toliko na nájemní smlouvu, tak jak to stanoví smlouva o koupi najaté věci.

Domnívám se tedy, že smlouva o koupi najaté věci je na leasingový vztah neaplikovatelná, a to opět z důvodu kogentního ustanovení § 489 obchodního zákoníku. Zákonodárce v tomto ustanovení jasně specifikuje, co rozumí smlouvou o koupi najaté věci. V této smlouvě si strany ujednají v nájemní smlouvě nebo po jejím uzavření, že nájemce je oprávněn koupit najatou věc nebo najatý soubor věcí během platnosti nájemní smlouvy nebo po jejím zániku. Z výkladu tohoto ustanovení je zřejmé, že smlouva o koupi najaté věci se váže na uzavřenou nájemní smlouvu upravenou občanským zákoníkem. Jakýkoliv jiný výklad by vedl k nepřiměřeně extenzivnímu výkladu, jenž by byl v rozporu se základním postulátem právního státu, a to právní jistotou.

3.2.3. Leasingová smlouva a nájemní smlouva

Nejčastěji v teorii a judikatuře soudů se ovšem objevuje názor, jež zaměňuje smlouvu leasingovou a smlouvu nájemní. K této chybné interpretaci zřejmě přispělo i samotné slovo leasing, jež bylo přejato z anglického jazyka a do češtiny se překládá jako „nájem“ či „pronájem“. Matoucí mohou být i samotné leasingové společnosti, jež v ustanovení leasingové smlouvy a následně všeobecných smluvních podmínek nazývají účastníky leasingového vztahu jako „leasingový nájemce“ a „leasingový pronajímatele“. Jak jsem uvedl v úvodu práce lze tyto názory pochopit, neboť při zúženém pohledu na problematiku leasingu opravdu dochází k úplatnému užívání cizí věci. Při nájmu ovšem převažuje aspekt užívací, tedy nájemce má toliko zájem užívat cizí věc, nikoliv získat tuto věc do vlastnictví. Naproti tomu finanční leasing je právní vztah, jehož ekonomickou podstatu tvoří aspekt užívací a pořizovací. Příjemce leasingu tedy užívá cizí věc, ale nikoliv s úmyslem ji po sjednané době vrátit zpět vlastníkov, ale s úmyslem stát se sám jejím vlastníkem.

V právní praxi podřazení finančního leasingu pod ustanovení občanského zákoníku o nájemní smlouvě činí nemalé problémy. Jak jsem uvedl v předchozí kapitole, mezi definiční znaky leasingu patří přechod nebezpečí škod na věci. Při leasingu nese nebezpečí škod příjemce leasingu, a to již okamžikem předání předmětu leasingu do užívání. Toto je však v příkrém rozporu s ustanovením § 664 občanského zákoníku, který dle názoru právní vědy

i judikatury soudů nutno považovat za kogentní. Občanský zákoník ve svém § 2 odst. 3 uvádí, že si účastníci mohou svá vzájemná práva a povinnosti upravit dohodou odchylně, jestliže to zákon nezakazuje a jestliže z povahy ustanovení zákona nevyplývá, že se od něj nelze odchýlit. Dále také stanoví v § 39 sankci neplatnosti, pokud právní úkon svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravů. V daném případě se jedná o neplatnost absolutní, ke které je soud povinen přihlížet ex offo. Domnívám se tedy, že hlavně z těchto důvodů nelze subsumovat finanční leasing pod ustanovení občanského zákoníku o nájemní smlouvě. Při stávající praxi, kdy většina leasingových smluv obsahuje výslovný přechod nebezpečí škod na příjemce leasingu již okamžikem převzetí předmětu leasingu, tedy v rozporu s kogentním ustanovením občanského zákoníku, by to vedlo k absolutní neplatnosti daného ustanovení. Takováto extenzivní aplikace neplatnosti právních úkonů by mohla znamenat konec finančního leasingu. Je třeba si uvědomit, že leasingová společnost je podnikatelem, která provozuje své podnikání za účelem zisku. Jejím hlavním předmětem podnikání je poskytování finančních služeb a nikoliv péče o předmět leasingu. Leasingová společnost převádí na sebe vlastnictví k předmětu leasingu zcela účelově, a to s výhledem jeho následného převodu na příjemce leasingu. Ustanovení o nebezpečí škody na věci a nákladech na provozování a údržbu předmětu leasingu má své opodstatnění. Vzhledem k tomu mám za to, že toto ustanovení svým obsahem ani účelem neodporuje zákonu, toliko nenaplnuje kogentní ustanovení občanského zákoníku o nájemní smlouvě. Opačný výklad by dle mého názoru byl v rozporu s principem smluvní volnosti, na kterém je vystavěn český obchodní zákoník.

3.2.4. Leasingová smlouva a smlouva o nájmu dopravního prostředku

Při studiu materiálu jsem také narazil na diplomovou práci Františka Brože,¹⁵ který ve své práci uvedl názor, jímž by bylo možné na smlouvu o finančním leasingu použít ustanovení obchodního zákoníku o smlouvě o nájmu dopravního prostředku. Svě teze opírá o závěr, že ustanovení obchodního zákoníku o této typové smlouvě není uvedeno ve výčtu § 263 odst. 1, tedy jedná se o ustanovení dispozitivní, které mohou účastníci dohodou vyloučit.

Osobně se však s tímto názorem nemohu ztotožnit. Autor opomněl na ustanovení § 263 odst. 2 obchodního zákoníku, které prohlašuje za kogentní také základní ustanovení jednotlivých typových smluv upravených obchodním zákoníkem. V § 630 obchodního

¹⁵ Brož, F. Leasing. Diplomová práce. Praha 2004, signatura D16180

zákoníku je uvedeno, že touto smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci dopravní prostředek k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje zaplatit úplatu. Z tohoto kategorického ustanovení je jasně patrný užívací efekt smlouvy o nájmu dopravního prostředku, kdy dopravní prostředek se po sjednané době vrací zpět pronajímateli. Tato smlouva tedy upravuje pouze část leasingového vztahu, a to dobu užívání předmětu leasingu. Jak jsem již několikrát uvedl, smlouvy o finančním leasingu plní funkci užívací a požívací, které jsou ve vzájemné symbióze, a není možno jeden aspekt oddělit od druhého. Smlouva o nájmu dopravního prostředku by tedy mohla upravovat leasingový vztah, ale nikoliv samostatně, ale vždy jako část smlouvy smíšené.

Nadto jak již ze samého názvu tohoto ustanovení vyplývá, tak i z kategorického požadavku zakotveného v ustanovení § 630 odst. 1 obchodního zákoníku, užití těchto smluv by bylo možné pouze na leasing dopravních prostředků. Leasing ostatního majetku, práv či jiných majetkových hodnot by bylo nutné realizovat jinak, a to nejlépe na základě inominátní smlouvy.

Kromě výše uvedeného trpí tento institut stejnými vadami jako nájemní smlouva upravená občanským zákoníkem. Otázkou zůstává, zda samotná dispozitivnost zbývajících ustanovení je natolik lákavá pro účastníky leasingového vztahu, jestliže si budou muset veškerá práva a povinnosti upravit od zákonné úpravy odchylně.

3.2.5. Leasingová smlouva a smlouva o půjčce a výpůjčce

Přes část shodných rysů s těmito instituty nelze leasingové operace podřadit pod tyto smlouvy upravené občanským zákoníkem. Smlouva o půjčce se v zásadě užije na věci druhově určené, zejména peníze. Ve finančním leasingu však k žádné půjčce peněz nedochází.

Obdobně není možné podřazení finančního leasingu pod ustanovení smlouvy o výpůjčce. Při výpůjčce se sice jedná o užívání věci po sjednanou dobu, ale půjčitel nemůže žádat úhradu. Jedná se tedy o bezúplatné užívání věci, což je v přímém rozporu s finančním leasingem, neboť leasingové společnosti (jako každý jiný podnikatel) poskytují finanční služby s vidinou realizovaného zisku.

3.2.6. Leasingová smlouva a smlouva mandátní a zprostředkovatelská

Neúspěchem skončily snahy podřadit leasing pod ustanovení smlouvy mandátní nebo smlouvy zprostředkovatelské. Ačkoliv tedy leasingový vztah vykazuje dílčí znaky z obou těchto smluv, domnívám se, že zaměňování těchto smluv s leasingem nelze akceptovat, neboť nezohledňuje složitost a specifickou povahu leasingových vztahů, ale zaměřuje se jen na část leasingové operace, přičemž odhlíží od jejího zbytku.

3.2.7. Leasingová smlouva a koupě na splátky

Zaměňování leasingu s koupí na splátky není v teorii ani praxi časté. Hlavním kritériem odlišujícím finanční leasing od koupě na splátky, je přechod vlastnictví. Při koupě na splátky dochází k uzavření kupní smlouvy, na jejímž základě dojde k přechodu vlastnictví na kupujícího. Kupní cena však není uhrazena jednorázově, ale je rozložena do splátek. U finančního leasingu naopak vlastnictví přechází až na samém konci leasingového vztahu.

3.2.8. Leasingová smlouva jako smlouva smíšená a inominátní

Obchodní zákoník ve svých ustanoveních neobsahuje zmínku o smlouvách smíšených. S ohledem na znění § 1 odst. 2 obchodního zákoníku, které stanoví subsidiární působnost občanského zákoníku, se i pro obchodní závazkové vztahy aplikuje ustanovení § 491 občanského zákoníku. V tomto ustanovení zákonodárce definuje smlouvy smíšené následovně: „Závazky vznikají zejména ze smluv tímto zákonem výslovně upravených, mohou však vznikat i z jiných smluv v zákoně neupravených a ze smíšených smluv obsahujících prvky různých smluv.“

V komentovaném znění k tomu ustanovení nalezneme výklad jenž za atypické smlouvy (zákonem neupravené) považuje vedle smluv inominátních i smlouvy smíšené, které vznikají kombinací různých typů smluv, případně kombinací upravené pojmenované smlouvy se smlouvou nepojmenovanou. Za smíšenou smlouvu se však nepovažuje smluvní ujednání obsahující dva samostatné smluvní typy upravené v zákoně, byť obě smlouvy byly spojeny a uvedeny na jedné listině.¹⁶ Z uvedeného výkladu je tedy patrné, že při použití smíšené smlouvy jsou možná následující řešení, která vždy budou variací mezi smlouvami typovými a atypickými.

¹⁶ Švestka a kol. Občanský zákoník: komentář, 10.díl C.H.Beck 2006, str. 882

Osobně se domnívám, že pod smlouvu smíšenou nelze podřadit dvě smlouvy inominátní. V takovém případě se dle mého názoru, jenž je plně v kontextu s výše uvedeným výkladem, bude jednat o samostatnou inominátní smlouvu.

V judikatuře soudů i v právní vědě se objevují názory, které považují smlouvu leasingovou za smlouvu smíšenou. Ostatně učebnice obchodního práva autorského sboru z Právnické fakulty MU v Brně v pasáži věnované leasingové smlouvě uvádí, že leasingová smlouva je smlouvou smíšenou.¹⁷

Při studiu materiálů jsem narazil na článek z počátku devadesátých let, který koncipuje smlouvu leasingovou jako smlouvu smíšenou.¹⁸ Autor svůj názor opírá o „preparaci“ leasingového vztahu na dílčí operace mezi všemi subjekty (pronajímatel – nájemce, dodavatel – pronajímatel) a na základě této stručné charakteristiky smluvních vztahů mezi jednotlivými účastníky finančního leasingu dospívá autor k nepochybnému závěru, že leasingové smlouvy budou mít charakter smluv smíšených, tzn. zahrnujících prvky několika smluvních typů.¹⁹

Domnívám se, že tyto názory, ačkoliv jsou plně opodstatněné, nevystihují podstatu a specifičnost leasingového vztahu, jenž je založen mezi třemi subjekty. Dle mého názoru takováto násilná atomizace leasingového vztahu na vzájemné dvojstranné právní vztahy nezohledňuje složitost a provázanost finančního leasingu jako samostatného soukromoprávního institutu.

Z výše uvedeného důvodu se přikláním k názoru, jenž se poslední dobou ustálil i v judikatuře soudů, a to, že finanční leasing je specifický soukromoprávní institut, leasingová smlouva je nepojmenovanou smlouvu. Práva a povinnosti jejích účastníků se řídí především ustanoveními leasingové smlouvy.²⁰ Možnost uzavírat smlouvy zákonem výslovně neupravené umožnil zákonodárce v ustanovení občanského zákoníku § 51 a dále pro režim obchodně závazkových vztahů v § 269 odst. 2. S užitím inominátní smluv ovšem vznikají další problémy. Na smlouvy atypické je nutno aplikovat obecná ustanovení o právních úkonech. K tomu, aby platně byla uzavřena nepojmenovaná smlouva, je nutné, aby projev vůle byl učiněn svobodně, vážně, určitě a srozumitelně jak předvídá ustanovení § 37

¹⁷ Bejček, Eliáš, Raban a kol. – Kurs obchodního práva – obchodní závazky, 4. vydání, C.H.Beck 2007, str. 296

¹⁸ Z. Švarc, Leasing – nepojmenovaná nebo smíšená smlouva (Obchodní právo 12/1993, str. 11)

¹⁹ tamtéž

²⁰ Z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.11.2003, sp.zn. 30 Cdo 2033/2002

občanského zákoníku. Navíc je nutné, aby se strany domluvily na podstatných náležitostech smlouvy. Tato essentialia negotii u inominátních kontraktů si vlastně strany určují samy. Pokud by se strany nedohodly ani na těchto podstatných náležitostech, smlouva by patrně nevznikla a v případě plnění by muselo následně dojít k vzájemnému vypořádání ve smyslu § 451 a násl. občanského zákoníku o bezdůvodném obohacení. V praxi však bude docházet k situacím, kdy smlouva bude uzavřena platně, ale objeví se otázka, jež smluvní ujednání stran řešit nebude. Tímto se tedy dostávám k problematice analogie v obchodně závazkových vztazích a její užití na leasingové smlouvy.

3.3. Přípustnost analogie ve smlouvách o leasingu

Analogií rozumíme obdobu a v teorii se rozlišují dva druhy, a to analogie legis a analogie iuris. Dále se již budu zabývat toliko analogií legis, tedy analogií zákona. V občanském právu je analogie jako výjimečný institut výslovně upravena v § 853 občanského zákoníku a dále v § 491 téhož předpisu, čímž zákonodárce jasně vymezil použití obdoby na otázky občanským zákoníkem výslovně neřešené. Obchodní zákoník podobné ustanovení neobsahuje, ale někteří autoři s ohledem na ustanovení § 1 odst. 2 a vzájemnou provázanost obou předpisů umožňují aplikaci těchto ustanovení i na obchodní závazky.²¹

Opačný názor je budován převážně na povaze obchodního závazku, jako vztahu mezi profesionály, kteří si jsou dobře vědomi svých vzájemných práv a povinností a pokud tedy určitou věc výslovně ve smlouvě neupraví, činí tak záměrně s úmyslem tato práva mezi sebou nezaložit.

Tento názor je velmi zajímavý a bezvýhradně bych s ním souhlasil, ale za současného stavu, kdy obchodní zákoník je koncipován poněkud šířeji, kdy umožňuje uzavírat obchodně závazkové vztahy i nepodnikatelům popř. podnikatelům v rámci jiné činnosti než předmět jejich podnikání (a contrario k ustanovení § 261 odst. 1), nemůže být o profesionalitě účastníků řeč.

Ohledně leasingových smluv je třeba si uvědomit, že jsou sjednávány jako smlouvy formulářové. Zájemci o uzavření leasingové smlouvy je předložen tiskopis smlouvy včetně všeobecných smluvních podmínek a v podstatě má na výběr smlouvu podepsat či nikoliv. Lze si představit podnikatele, který si pořizuje na leasing osobní automobil pro svoji

²¹ I. Pelikánová, Komentář k obchodnímu zákoníku 3. díl, Linde Praha 1998, str. 84

podnikatelskou činnost a proti tomu soukromou osobu pořizující si tentýž předmět leasingu. Pokud by v rámci trvání leasingového vztahu vyvstala otázka smlouvou neřešená, došlo by ve světle shora uvedených názorů k neopodstatněné nerovnosti v užití analogie u obou subjektů, když u podnikatele by toto užití bylo zapovězeno toliko z důvodu jeho postavení, přičemž vyjednávací síla obou subjektů byla v zásadě stejná. Otázkou zůstává, zda takovou nerovnost v užití analogie zákonodárce zamýšlel.

Dále bych chtěl v této souvislosti zmínit znění ustanovení § 269 odst. 1, které zní: „Ustanovení upravující v hlavě II této části zákona jednotlivé typy smluv se použijí jen na smlouvy, jejichž obsah dohodnutý stranami zahrnuje podstatné části smlouvy stanovené v základním ustanovení pro každou z těchto smluv.“

Pokud se tedy přidržím doslovného a striktního výkladu tohoto ustanovení, domnívám se, že na leasingovou smlouvu, jež neobsahuje podstatné části žádné z typových smluv v zákoně upravených, nelze analogicky použít ustanovení obsahující jednotlivé smluvní typy.

Objevují se však i názory, jež analogii částečně připouští, a to i s odkazem na znění ustanovení § 269 odst. 1. Tyto názory stojí na myšlence, že vlastně samotné toto ustanovení latentně umožňuje na základě odkazů použití i jiných ustanovení, čímž si vlastně vnitřně odporuje (jako příklad uvádí např. znění § 526).²² Osobně se však domnívám, že v tomto případě nelze hovořit o analogii, neboť analogie řeší případy, které nejsou zákonem upraveny. O analogii bychom mohli hovořit v případě, že by dané ustanovení neexistovalo, a přesto by se užíla ustanovení obsahem a účelem blízká. V daném případě se však nejedná o užití jiných ustanovení než zmiňuje § 269, ale právě a jen těch v něm uvedených. Analogie zákona spočívá na logických závěrech dosažených induktivní a deduktivní metodou, kdy se od právní normy nejprve vyvozuje obecnější právní pravidlo aplikovatelné na řešený případ a od tohoto pravidla se dochází zpět k řešení případu analogií.²³ Vzhledem k nastíněnému je naprosto irelevantní, zda výsledek je stejný, neboť při použití odkazu se nepoužije výše zmíněná induktivní a deduktivní metoda.

Naprosto souhlasím s vysloveným názorem, že úprava smluvních typů jak v občanském tak v obchodním zákoníku není komplexní a je nezbytné kombinovat úpravu obou kodexů

²² J. Šilhán – inominátní smlouvy a přípustnost analogie v obchodních závazkových vztazích, Právní rozhledy 13/2007, str. 470

²³ Boguzsak, Čapek, Gerloch - Teorie práva, Eurolex Praha 2001, str. 154

s ohledem na jejich vzájemný vztah. Samotný § 269 jistě neaspiruje být zcela separátní úpravou vztahu nominálních, inominálních a smíšených smluv v obchodních závazkových vztazích.²⁴ Otázkou však zůstává, zda je možné tímto systematickým výkladem zcela anulovat jazykový výklad zmiňovaného ustanovení. Domnívám se, že nikoliv, neboť i publikace Teorie práva stanoví, že žádnou z metod výkladu není přípustno používat izolovaně. Východiskem je jazykový výklad textu, který je doplňován metodami systematického výkladu s použitím všech postupů právní logiky.²⁵

S ohledem na shora podaný výklad se přikláním k názoru, jenž užití analogie typových smluv v obchodně závazkových vztazích neumožňuje. Pokud leasingovou smlouvu pojmáme jako intencionální specifický kontrakt, kdy tedy obě strany zamýšlely uzavřít smlouvu typově neupravenou z důvodu, že žádný smluvní typ se na leasingový vztah nehodí, je aplikace analogie ze samé podstaty vyloučena. Autoritativním založením práv mezi těmito subjekty by mohlo dojít k narušení rovnosti mezi účastníky, neboť je třeba si uvědomit, že založení práva jednomu subjektu v sobě imanentně nese založení povinnosti u druhého účastníka právního vztahu. „K porušení této ekvivalence je možné pouze na základě zákona.“²⁶ S ohledem na výklad ustanovení § 269 se tedy domnívám, že užití analogie v obchodních závazcích je nutné odmítnout, neboť analogie není možno použít *contra legem*. V této problematice by jistě bylo žádoucí sjednotit úpravu a užití analogie výjimečně připustit i v obchodně závazkových vztazích, ale při současném znění § 269 tak možné není.

Z praktického hlediska by však jistě bylo žádoucí v leasingové smlouvě a následně v obchodních podmínkách upravit veškeré vztahy, jež během trvání smlouvy mohou nastat. Z podstaty věci je však nemožné předvídat všechny okolnosti, a proto by bylo vhodné již do smlouvy vložit ustanovení, jež pamatuje na otázky výslovně neřešené a které by usnadnilo následnou interpretaci smlouvy.

3.4. Úvahy *de lege ferenda*

S připravovanou rekodifikací soukromého práva vyvstala otázka, jakým způsobem upravit leasingové smlouvy. Jedna z možných alternativ uvažovala o zakotvení leasingové smlouvy

²⁴ Viz pozn. 22

²⁵ Boguzsak, Čapek, Gerloch - Teorie práva, Eurolex Praha 2001, str. 157

²⁶ J. Handlar – Právní režim inominálního závazku v občanském a obchodním právu, Právní rozhledy 4/2003, str. 169

jako smluvního typu. V rámci systémovosti měl zřejmě být upraven v oddíle věnovaném nájemní smlouvě jako její určitá modifikace. Osobně však s uzákoněním leasingové smlouvy nesouhlasím i proto, že vztahy při leasingu jsou velmi různorodé a obsáhnout veškerou problematiku, při snaze vyhnout se přílišné kasuistice, je prakticky nemožné. Naopak za správnější cestu považuji vytvoření podmínek pro co nejširší uplatnění principu smluvní volnosti. Naprosto souhlasím s JUDr. Bártou, že soudy rozhodují o tom, co jim účastníci řízení přinesou a z dobré a srozumitelné smlouvy mohou vždy určit vzájemná práva a povinnosti stran. Leasing považují za problém jen pro veřejnoprávní úpravu, zejména daňovou. Ta nechť si sama pro své účely stanovuje podmínky, které je třeba dodržet k tomu, aby nějaký právní vztah uznala za leasingový.²⁷

Z posledního znění připravovaného kodexu je zřejmé, že zpracovatelé se vydali výše nastíněnou cestou a úpravu leasingových smluv ponechali jako typově neupravenou.²⁸

4. Fáze leasingového procesu

4.1. Uzavření leasingové smlouvy

V první fázi se obrátí potencionální příjemce leasingu na poskytovatele leasingu s žádostí o leasing určité konkrétní věci. V praxi jsem se setkal se dvěma způsoby. V prvním případě se příjemce leasingu nejprve domluvil s dodavatelem (výrobce) a až následně se obrátil na leasingovou společnost, ohledně financování celé záležitosti. Většinou se jednalo o leasing horských kol v polovině devadesátých let. Druhým a v praxi častějším případem je, když příjemce leasingu se obrátí nejprve na poskytovatele leasingu a sdělí mu potřebné informace ohledně předmětu leasingu, o jehož pořízení má zájem.

Leasingová operace následně probíhá v několika na sebe navazujících krocích, které mají časovou posloupnost. Před tím, než dojde k uzavření samotné leasingové smlouvy, je budoucí nájemce povinen předložit určité dokumenty a osvědčení. Podnikatelé předkládají živnostenský list, výpis z obchodního rejstříku, číslo účtu v bance a smlouvu s bankou o

²⁷

²⁸ J. Bárta – Finanční leasing, Právní rádce 7/1998, str. 24

²⁸ Plné znění návrhu nového občanského zákoníku k nahlédnutí na stránkách min. spravedlnosti www.justice.cz

vedení účtu, tři poslední měsíční bankovní výpisy, doklad o přidělení DIČ, osvědčení o registraci k DPH, poslední účetní závěrku a poslední příznání k dani z příjmů.

Soukromé osoby předkládají občanský průkaz, rodný list, doklad o zaměstnání a výši příjmů, souhlas manžela (manželky) s leasingovou smlouvou, číslo účtu v bance a tři poslední měsíční bankovní výpisy.

Na tomto místě se jeví žádoucí upozornit na možnou problematiku praxe, kdy vztah založený mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti musí být zřejmý již při vzniku závazkového vztahu. V této souvislosti se Nejvyšší soud ČR zabýval otázkou, zda uvedení identifikačního čísla samo o sobě stačí k založení obchodního závazkového vztahu. Právě ve vztahu založeném leasingovou smlouvou se Nejvyšší soud vyjádřil k nedůvodnosti námitky dovolatele, že se smlouva netýkala jeho podnikatelské činnosti s poukazem na uvedení identifikačního čísla ve smlouvě: *"V dané věci žalovaný neuzavřel smlouvu o pronájmu nového vozidla s žalobkyní jako soukromá osoba, ale jako podnikatel, neboť uvedl svoje identifikační číslo, které je shodné na jeho živnostenském listu, je tedy zřejmé, že smlouvu uzavřel jako podnikatel ve smyslu § 2 a § 261 odst. 1 obchodního zákoníku..."*²⁹ Z předchozích let je ovšem znám judikát Nejvyššího soudu sp.zn. 32 Odo 1196/2003, který naopak uvádí, že je nutné zkoumat a hodnotit, zda při vzniku závazkového vztahu bylo zřejmé, že se týkal jejich podnikatelské činnosti. Výslovně uvádí, že označení účastníků včetně jejich identifikačního čísla odpověď na tuto otázku nedává.³⁰ Leasingové společnosti tuto nejednotnost judikatury překlenují většinou tím, že si režim obchodního zákoníku sjednají dohodou, což jim umožňuje § 262 odst. 1 zmíněného zákona. O tom, že ani samotná dohoda není bez problému pojednám v další části své práce.

Leasingová společnost dokumenty ověří, pak následují jednání o všech podmínkách leasingu a teprve, dojde-li k oboustranné dohodě, lze uzavřít leasingovou smlouvu. Samotný kontrakt většinou není obsáhlý, orientuje se spíše na individuální okolnosti daného případu. Bývá tedy doplněn o obchodní podmínky konkrétní leasingové společnosti, které upravují obecnější a trvalejší náležitosti.

²⁹ Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 32 Odo 843/2005

³⁰ Obšírněji se této problematice věnoval JUDr. Petr Čech, LL.M. v článku nazvaném Kdy použít obchodní zákoník a kdy jen občanský, Právní rádce 12/2007

4.2. Obstarání předmětu leasingu

Následně tedy poskytovatel získá účelově předmět leasingu do svého vlastnictví. V praxi se tak děje klasickou kupní smlouvou, kdy na straně prodávajícího vystupuje dodavatel a kupujícím je poskytovatel leasingu. Po zaplacení kupní ceny a protokolárním předání zboží příjemci leasingu přechází vlastnické právo na poskytovatele leasingu. Zde bych krátce pouze upozornil na problematiku praxe. Zřídka jsem se setkal s kupní smlouvou na předmět leasingu podřízenou režimu občanského zákoníku. Z vlastní zkušenosti doporučuji uzavírat kupní smlouvu v režimu obchodního zákoníku, neboť zde je možno realizovat ustanovení § 446 o nabytí vlastnického práva od nevladníka, pokud je nabyvatel bona fide. Platnost leasingové smlouvy je podmíněna kupní smlouvou na předmět leasingu a v případě, že poskytovatel leasingu se nestane do konce sjednané doby vlastníkem předmětu leasingu, nemůže toto právo převést na příjemce leasingu. Ačkoliv leasingové společnosti velmi lustrují původ předmětu leasingu a např. u leasingu ojetých motorových vozidel zjišťují původ i dotazem na cizineckou policii, není možno vyloučit, že se takové vozidlo v registru pohřešovaných vozů neobjeví.

Další možností, jak získat předmět leasingu do svého vlastnictví, je smlouva o dílo. Velmi často se tak děje u leasingu nemovitého majetku, který se realizuje na základě nové výstavby.

4.3. Užívání předmětu leasingu

Poskytovatel leasingu převede předmět leasingu do užívání příjemci leasingu. Leasingovým užíváním je třeba rozumět jak faktické užívání (např. auta k jízdě), tak i brání užítku z předmětu leasingu. Příjemce leasingu někdy předmět fakticky neužívá, ale umožní jeho užívání třetí osobě. V takovém případě potřebuje souhlas poskytovatele leasingu, neboť jemu doposud prospívá vlastnické právo. Pokud tedy příjemce leasingu umožní užívání předmětu leasingu jiné osobě, vzniká právní vztah toliko mezi příjemcem leasingu a třetí osobou. Třetí osoba není v žádném závazkovém vztahu vůči poskytovateli leasingu ani nevstupuje do práv příjemce leasingu. Příjemce leasingu není v žádném případě zbaven povinnosti neustále hradit leasingové splátky, což ovšem vyplývá z povahy věci, když z vlastní vůle umožnil faktické užívání předmětu leasingu. Subleasingový vztah (tento termín se používá pro přenechání předmětu leasingu třetí osobě) má v zásadě akcesorickou povahu k původní leasingové smlouvě. Příjemce leasingu volí tento institutu např. v případě

sezónní nevyužitelnosti předmětu leasingu,³¹ čímž přenáší část svých nákladů na třetí osobu. Leasingové společnosti z praktického hlediska u leasingu osobních automobilů obsahují ujednání o možnosti přenechat vozidlo do užívání zaměstnancům či rodinným příslušníkům bez předchozího souhlasu.

Leasingový uživatel je povinen řádně a včas platit leasingové splátky, předmět leasingu smí užívat pouze v souladu se smlouvou a je povinen obstarávat běžnou údržbu.

Poruší-li příjemce ustanovení podmínek nebo leasingové smlouvy, má společnost možnost od smlouvy odstoupit a pak dochází k jejímu předčasnému ukončení. Obě strany však mají zájem na řádném ukončení celé operace. To nastává po zaplacení všech leasingových splátek.

4.3.1. Leasingová úplata

Leasingovými splátkami se rozumí peněžní prostředky, jež hradí příjemce leasingu poskytovateli, za poskytnutí finanční služby. Zahrnují jednak pořizovací cenu předmětu leasingu, dále náklady na pořízení předmětu leasingu (obvykle se jedná o úrok z úvěru na nákup předmětu leasingu), obchodní marží a samozřejmě zisk leasingové společnosti. Podle data realizace můžeme úplatu rozdělit do následujících skupin.

4.3.1.1. První mimořádná splátka

Ve smlouvách se často označuje slovem akontace, mimořádná splátka apod. Právně se jedná o zálohu, a to buď o zálohu na budoucí leasingové splátky (tyto splátky jsou tedy o poměrnou část zálohy poníženy), nebo o zálohu na kupní cenu předmětu leasingu (v tomto případě je záloha jednorázově zúčtována na závěr doby leasingu proti závazku příjemce leasingu uhradit kupní cenu předmětu leasingu).³² Tímto způsobem příjemce leasingu spolufinancuje spolu s poskytovatelem leasingu pořízení předmětu leasingu. Nejedná se ovšem o nutnost, neboť leasing jako způsob pořízení investic je možné realizovat bez složení jakékoliv zálohy. Finanční leasing tedy umožňuje až 100 % krytí nákladů na pořízení.

³¹ Benda a kol. Leasing – právní, účetní a daňové postupy v praxi, III: vydání, str. 20

³² Kofroň, M. In Farská, P. a kol. Finanční leasing v právní praxi. Praha: C.H.Beck, 2003, str. 38

4.3.1.2. Pravidelné leasingové splátky

Po předání předmětu leasingu je příjemce leasingu povinen hradit poskytovateli leasingu pravidelné leasingové splátky. Jejich výše je sjednána již přímo v leasingové smlouvě. Leasingová společnost dále vystavuje splátkový kalendář, ze kterého je jasně patrné složení jednotlivých měsíčních splátek, a dále je u každé leasingové splátky stanovena její splatnost. Z praktického hlediska je žádoucí, aby splátkový kalendář splňoval náležitosti daňového dokladu ve smyslu § 28 odst. 2 zákona 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. V opačném případě by poskytovatel leasingu byl povinen vystavovat daňový doklad do patnácti dnů od splatnosti každé leasingové splátky.

4.3.1.3. Platby mimo leasingové splátky

Poskytovatel leasingu kromě pravidelných měsíčních splátek účtuje některé náklady příjemci leasingu přímo. V průběhu leasingové vztahu se mohou vyskytnout situace, jež si vyžádají další náklady poskytovatele leasingu. V praxi se nejčastěji jedná o pojištění zaplacené poskytovatelem leasingu a dále při porušení leasingové smlouvy má poskytovatel nárok na úhradu nákladů spojených s vymáháním předmětu leasingu. V této situaci je důležité zmínit rozsudek Vrchního soudu v Praze,³³ který dovodil, že leasingové splátky zahrnují všechny služby poskytovatele leasingu související z pronajímanými věcmi, není-li sjednáno, že tyto služby, zejména pojištění pronajímaných věcí, budou hrazeny zvlášť. Poskytovatel leasingu, pro případ budoucího sporu, by si měl tyto nároky upravit přímo v leasingové smlouvě.

4.3.1.4. Kupní cena předmětu leasingu

V praxi se převod vlastnictví na příjemce leasingu realizuje většinou kupní smlouvou, a to za symbolickou cenu sjednanou přímo v leasingové smlouvě. Leasingové společnosti stanovují kupní cenu pevnou částku (1.000,- Kč) – v případě, že zaplacené měsíční leasingové splátky uhradí leasingové společnosti veškeré náklady a plánovaný zisk nebo za kupní cenou vypočtenou jako rozdíl mezi náklady a zisku leasingové společnosti na jedné straně a uhrazenými leasingovými splátkami na straně druhé.

³³ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze pod č.j. 5 Cmo 65/95

4.4. Ukončení leasingového vztahu

Již z podstaty finančního leasingu vyplývá, že příjemce leasingu má po uplynutí sjednané doby zájem stát se vlastníkem předmětu leasingu. K převodu vlastnictví může dojít automaticky po splnění všech podmínek leasingové smlouvy bez zaplacení jakékoliv další platby. Ostatně s bezúplatným nabytím vlastnictví počítalo i ustanovení § 496 obchodního zákoníku podřazené pod smlouvu o koupi najaté věci, což je však vzhledem k podstatě leasingové smlouvy a smlouvy o koupi najaté věci irrelevantní. JUDr. Doubrava ve své publikaci³⁴ však před použitím bezúplatného nabytí vlastnictví varuje, neboť takový převod je často předmětem zájmu jednotlivých finančních úřadů, které jej zpoplatňují jako přijetí daru.

Osobně se však s tímto vyjádřením neztotožňuji, neboť dle mého názoru není možné se soustředit toliko na konečnou fázi leasingového vztahu – tedy převod vlastnictví k předmětu leasingu, ale je třeba na leasingový vztah nahlížet ve všech konsekvencích, tedy při zachování koherence jednotlivých leasingových operací. Při takto rozšířeném pohledu je zřejmé, že se v žádném případě nemůže jednat o bezúplatný převod, neboť příjemce leasingu v průběhu měsíčních leasingových splátek uhradil i pořizovací cenu předmětu leasingu. Domnívám se, že takto striktní výklad zákona finančními úřady je v rozporu s ustanovením § 2 odst. 3 zákona 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, které stanoví, že správce daně by měl při rozhodnutí hodnotit důkazy podle své úvahy, a to každý jednotlivě a všechny v jejich vzájemné souvislosti. Ačkoliv mám za to, že bezúplatný převod vlastnictví je možný, doporučuji převádět vlastnictví k předmětu leasingu za úplatu, a to do doby vydání autoritativního rozhodnutí, jež tuto problematiku vyřeší.

5. Ochrana spotřebitele ve smlouvách o leasingu

5.1. Obecně o ochraně spotřebitele

Poslední doba se vyznačuje zvýšenou tendencí k ochraně spotřebitele jakožto slabší smluvní strany. Evropská společenství se této problematice velmi zevrubně věnovala a jejich právní úprava byla následně přejata do právních řádů jednotlivých států. Český právní řád ochranu

³⁴ M. Doubrava – Leasingová smlouva tuzemská a mezinárodní, Linde Praha 2003, str. 23

spotřebitele pojímá v souladu s *acquis communautaire* velmi široce. Výstižnější by jistě bylo hovořit o ochraně člověka, neboť pod tzv. „spotřebitelské právo“ zahrnujeme kromě soukromoprávní úpravy občanského zákoníku i řadu zákonů z oblasti veřejného práva. Pokud tedy budeme uvažovat o takto extenzivním výkladu ochrany spotřebitele, jistě bude nutno na úpravu leasingových smluv aplikovat ustanovení zákona 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky. Aplikace zákona 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele bude zřejmě na leasingový vztah neaplikovatelná s ohledem na znění § 1 odst. 1 zmíněného zákona³⁵ v návaznosti na § 2 odst. 1 písm. a) téhož předpisu, kde je obsažena definice spotřebitele.³⁶ Poskytovatele leasingu, který pořizuje předmět leasingu v rámci podnikatelské činnosti, nebude možno podřadit pod výše uvedenou definici spotřebitele. Běžně se mezi spotřebitelské zákony řadí i zákon 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích. Z podstaty věci i tento zákon bude na leasingové vztahy neaplikovatelný.

5.2. Ochrana spotřebitele podle občanského zákoníku

Dále se tedy budu zabývat toliko úpravou soukromoprávní. Český zákonodárce novelou občanského zákoníku 357/2000 Sb. promítl do právního řádu znění šesti směrnic Evropského společenství a vytvořil kategorii tzv. spotřebitelských smluv.

Pro leasingové vztahy budou nejdůležitější ustanovení § 52, který stanoví definici spotřebitelských smluv a spotřebitele. Dále při uzavírání leasingových operací je nutno přihlížet k ustanovením §§ 55 a 56, které zakotvují obecnou ochranu spotřebitele.

Leasingové společnosti většinou využívají prorogace³⁷ a upravují u všech příjemců leasingu jednotně režim obchodního zákoníku. Spotřebitel je však i v těchto případech chráněn dle § 262 odst. 4. V případě spotřebitelských leasingů je tedy nutné si uvědomit, že vlastně dochází k rozštěpení závazkového vztahu, kdy část bude podléhat režimu občanského zákoníku (v části spotřebitelských smluv a odpovědnosti příjemce leasingu) a část zůstane podřazena zákoníku obchodnímu. Domnívám se, že v případě finančního leasingu s nepodnikatelem by v zájmu jednotné úpravy bylo pro leasingové společnosti výhodnější podřadit leasingový vztah úpravě občanského zákoníku.

³⁵ Toto ustanovení upravuje předmět a rozsah zákona následujícím způsobem: „Tento zákon stanoví některé podmínky podnikání významné pro ochranu spotřebitele, úkoly veřejné správy v oblasti ochrany spotřebitele a oprávnění spotřebitelů, sdružení spotřebitelů nebo jiných právnických osob založených k ochraně spotřebitele.“

³⁶ Definice spotřebitele pro znění zákona zní: „spotřebitelem je fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje výrobky nebo užívá služby za jiným účelem než pro podnikání s těmito výrobky nebo službami“

³⁷ § 262 odst. 1 zákona 513/1991, obchodní zákoník

Spotřebitelské smlouvy tedy stanoví hranice, které každý poskytovatel leasingu při vyhotovování smlouvy o finančním leasingu musí respektovat. V této souvislosti bych chtěl zmínit znění ustanovení § 56 odst. 1 občanského zákoníku, které stanoví, že spotřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ustanovení, jež v rozporu s požadavkem *dobré víry* k újmě spotřebitele znamenají značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran. V odstavci třetím tohoto ustanovení demonstrativně uvádí nepřípustná ujednání (např. nemožnost odstoupit od smlouvy pouze na straně spotřebitele). Lze se tedy tázat, zda smlouva o finančním leasingu, která přenáší starost o předmět leasingu na příjemce leasingu a příjemci je v zásadě zapovězena možnost odstoupení od smlouvy, je schopna těmto zákonným ustanovením vyhovět. Z výše nastíněného je patrné, že hlavním kritériem v takovýchto vztazích bude dobrá víra. Tato formulace však byla zvolena velmi nešťastně a naprosto souhlasím s názorem uveřejněným v komentáři k občanskému zákoníku, že tomu pojmu je v našem právním řádu bližší termín dobré mravy.³⁸ Z vlastní praxe je mi známo, že soudy k této problematice přistupují velmi rigidně a takováto ustanovení všeobecných podmínek prohlašují za neplatné, právě pro výše zmíněný rozpor s dobrými mravy.

5.3. Leasingová smlouva a spotřebitelský úvěr

Dnem 1.ledna 2002 nabyl účinnosti zákon 321/2001 Sb. o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, který do českého právní řádu promítl znění směrnice 87/102/EHS o spotřebitelském úvěru. Od počátku se v teorii objevily dva protichůdné názory na problematiku finančního leasingu. Česká asociace leasingových společností již od počátku uváděla s ohledem na § 2 tohoto zákona, že jej nelze na finanční leasing aplikovat. Proti stály názory České obchodní inspekce, jakožto dozorujícího orgánu nad tímto zákonem, které finanční leasing úpravě spotřebitelského úvěru podřazují. V této souvislosti je důležité upozornit na prozatím jediný judikát ohledně leasingu a spotřebitelského úvěru. V rozhodnutí Městského soudu v Praze³⁹ je stanoveno, že leasingová smlouva je jednou z forem poskytnutí spotřebitelského úvěru.

Dle mého názoru se však soud, ačkoliv podřazuje finanční leasingu pod ustanovení zákona 321/2001 Sb., ve svém ustanovení dostatečně nevyrovnal s námitkami leasingových společností. V první řadě finanční leasing ztotožňuje se smlouvou o koupi najaté věci, což již v judikatuře soudů bylo řešeno, a rozhodovací praxe soudů se ustálila na názoru, že

³⁸ Švestka a kol. Komentář k občanskému zákoníku, 10. díl, C.H.Beck 2006, str. 387

³⁹ Rozsudek MS v Praze ze dne 27.9.2005, č.j. 10 Ca 5/2004-27

ustanovení obchodního zákoníku o koupi najaté věci jsou na finanční leasing neaplikovatelná. Naopak soud ve svém rozhodnutí správně dovodil úmysl zákonodárce, když v důvodové zprávě je výslovně uvedeno, že zákon se bude vztahovat na leasingové smlouvy.

Za povšimnutí ovšem stojí rozhodovací praxe soudů v ostatních členských státech. Česká republika při transpozici směrnice 87/102/EHS přijala úpravu poněkud užší než ve zbylých státech. Samotná směrnice stanoví, že spotřebitelským úvěrem rozumí nejen půjčku a odloženou platbu, jak předpokládá český zákonodárce, ale rovněž i jinou podobnou finanční službu. Domnívám se, že pod takto širokou definicí by finanční leasing bylo možno podřadit, v EU přesto uvedená direktiva není na finanční leasing aplikována. Obecně je přijímán závěr, že spotřebitelský úvěr a leasing jsou zcela odlišné koncepty, které není možné podřadit pod stejnou normu.

Nadto se domnívám, že uvedený judikát se nijak nevyrovnal s námitkou leasingových společností ohledně samotné koncepce zákona 321/2001 Sb. Zákon v § 11 dává spotřebiteli oprávnění splatit leasing před dobou trvání, přičemž má nárok na snížení plateb o takovou částku, aby předčasným splacením leasingu nezískal žádný z účastníků smlouvy nepřiměřený prospěch. Na tomto místě je nutné podotknout, že leasingové společnosti využívají bankovních úvěrů, jimiž financují předmět leasingu. Pokud by tedy leasingová společnost k datu předčasnému ukončení smlouvy byla nucena ponížít leasingové platby o úroky až do původně sjednané doby, nelze zde hovořit o nepřiměřeném prospěchu, když leasingové společnosti vůči bankovnímu subjektu takovéto oprávnění dáno není.

Ačkoliv tedy zmíněný judikát, dle mého přesvědčení, příliš světla do problematiky finančního leasingu a spotřebitelského úvěru nepřinesl, je nutné jej akceptovat a leasingovým společnostem doporučit při sjednávání smlouvy zákonná ustanovení dodržovat.

5.4. Etický kodex finančního trhu⁴⁰

Na ochranu spotřebitele nerezignovala ani samotná asociace leasingových společností. Vydáním kodexu jednání členů ČLFA určila hranice, jež by každý poskytovatel leasingu

⁴⁰ Pro plné znění kodexu viz rubriku statutární a programové dokumenty na internetových stránkách ČLFA, www.clf.a.cz/index.php?fromMenuL=1&stufen=3&id=385&kat=200&katCl=200

měl akceptovat. Je nutné si ovšem uvědomit, že se toliko jedná o nezávaznou úpravu a navíc obsahuje způsob chování členů vůči dodavatelům a zákazníkům bez speciální ochrany spotřebitele.

Počátkem roku 2008 se ČLFA přihlásila k dodržování **etického kodexu finančního trhu**, jehož nedílnou součástí se stal kodex jednání členů ČLFA. Jeho posláním je stanovit etické normy chování - základní principy, které bude finanční instituce dodržovat při poskytování finančních služeb klientům jako fyzickým osobám, které nevstupují do vztahu s finanční institucí v rámci své podnikatelské činnosti. Vydáním etického kodexu došlo k jakémusi zastřešení ochrany spotřebitele v rámci celého finančního trhu. Zajímavostí v tomto ohledu je institucionální zajištění, kdy jedna ze sdružených asociací je pověřena výkonem koordinátora, a to obvykle na období dvou let. V současnosti je koordinátorem Kodexu Česká bankovní asociace.

Vydáním etického kodexu a jejím následným akceptováním ČLFA došlo k výslovné úpravě ochrany spotřebitele v leasingových vztazích. Pokud má v současnosti příjemce leasingu pochybnosti o souladu chování leasingové společnosti s ustanoveními Kodexu, může se obrátit přímo na leasingovou společnost s podnětem nebo stížností k vnitřnímu prošetření souladu jejího chování s Kodexem. Jestliže bude příjemce nespokojen s vyřízením jeho podnětu nebo stížnosti, případně jeho stížnost nebude vyřízena, je nasnadě o této skutečnosti informovat příslušnou asociaci, v daném případě ČLFA.

Dodržování tohoto Kodexu bude sledováno asociacemi, které se budou zabývat jednotlivými podněty nebo stížnostmi týkajícími se důvodného podezření z porušování Kodexu. Při porušení Kodexu přijímají asociace vůči členům přiměřená opatření (např. morální povahy). Otázkou však zůstává, zda by leasingová společnost mohla být pro porušování kodexu vyloučena z asociace. Domnívám se, že toto možné není, neboť by tak musela stanovit sama asociace ve svém statutu. ČLFA s vyloučením člena ve svých stanovách počítá, ovšem ze zcela jiných důvodů, než je porušování etického kodexu.

V této oblasti je velmi důležité zmínit přístup samotné ČLFA, která v rámci ochrany spotřebitele zveřejnila **Memorandum k ochraně spotřebitele při poskytování leasingových služeb**, kde ve 12. člancích dochází k sumarizaci nejdůležitějších přístupů

k nepodnikatelům.⁴¹ Memorandum bylo přijato a schváleno členskou schůzí dne počátkem roku 2002. Je nutné si uvědomit, že sice nemá právní sílu, nicméně členské společnosti jej obecně uznávají a přizpůsobují jim své interní postupy, pokyny a podmínky. Domnívám se, že v současné době se tato úprava stává obsolentní, neboť převážná část článků byla inkorporována do etického kodexu, který také počítá s jeho následnou kontrolou v praxi při provádění leasingových operací.

⁴¹ Pro plné znění memoranda viz rubriku zásadní stanoviska asociace na stránkách internetových stránkách ČLFA, www.clfa.cz/index.php?fromMenuL=1&stufen=2&id=18&kat=400&katCl=400

ANALYTICKÁ ČÁST

V této části své práce se zaměřím na rozbor vybraných ustanovení Všeobecných smluvních podmínek, a tento výklad se pokusím obohatit o praktické zkušenosti. Podmínky se sestávají z osmi částí a pro lepší názornost tvoří přílohu této diplomové práce. V samotné práci uvedu v poznámce přesnou návaznost na ustanovení podmínek z důvodu lepší organizovanosti.

1. Článek první – obecná ustanovení

V tomto článku jsou obecně definovány smluvní strany a dále je tímto článkem založena dohoda obchodního zákoníku. Samotné leasingové smlouvy obsahují v záhlaví ustanovení, jímž podřazují úpravu smlouvy obchodnímu zákoníku. Nejvyšší soud ČR však ve svých rozhodnutích několikrát uvedl, že odkaz v záhlaví formulářové smlouvy nesplňuje podmínku dohody o volby práva ve smyslu § 262 odst. 1 obchodního zákoníku⁴². Následně však ten samý senát během jediného roku vyslovil názor zcela opačný a odkaz v záhlaví smlouvy jakožto volbu práva uznal.⁴³ V rámci právní jistoty tedy leasingové společnosti, kromě odkazu v záhlaví leasingové smlouvy, režim obchodního zákoníku výslovně sjednávají ve smluvních podmínkách.⁴⁴

Dále je zde pohovořeno o samotných všeobecných podmínkách, jakožto nedílnou součástí leasingové smlouvy. Leasingové společnosti v samotné smlouvě o finančním leasingu uvádějí toliko identifikační údaje účastníků leasingové smlouvy a předmětu leasingu. Zevrubnou úpravu vzájemných práv a povinností vtělují do samostatného dokumentu, a to všeobecných smluvních podmínek, které ve smyslu § 273 obchodního zákoníku tvoří nedílnou součást leasingové smlouvy. Takovéto smluvní podmínky musí být stranám známy, nebo k návrhu smlouvy přiloženy ve smyslu § 273 odst. 1. V případě vzniklého sporu bude důkazní břemeno ležet na leasingové společnosti, která bude nucena prokázat znalost obchodních podmínek při podpisu smlouvy. Leasingové společnosti, aby předešly případným sporům, nechávají podepisovat i znění obchodních podmínek. Ačkoliv se domnívám, že podpis samotné leasingové smlouvy postačuje, neboť obchodní podmínky tvoří nedílnou součást smlouvy a podpisem smlouvy tedy příjemce leasingu podepisuje i znění obchodních podmínek, nelze než takovýto postup doporučit.

⁴² Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 33 Cdo 1962/98

⁴³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 33 Odo 15/2001

⁴⁴ Srov. bod 1.2. všeobecných smluvních podmínek v příloze této práce (dále jen VSP)

Zajímavostí k tomuto článku jistě budou teoretické spory ohledně aplikace všeobecných obchodních podmínek zpracovaných Českou leasingovou a finanční asociací. V článku věnovaném zástavám leasovaného majetku⁴⁵ se mimo jiné autoři zabývali otázkou, zda obchodní podmínky zpracované odbornou organizací by při častém odkazování mohly plnit podpůrný pramen práva ve smyslu § 264 obchodního zákoníku. Proti tomuto názoru se ostře ohradil JUDr. Doubrava, který uvádí, že obchodní podmínky zpracované profesními organizacemi mohou posloužit jako vzor konkrétních obchodních podmínek, ale nemohou splnit význam obchodních zvyklostí zachovávaných obecně v příslušném odvětví jak určuje § 264 odst. 1 obchodního zákoníku.⁴⁶

Osobně jsem spíše nakloněn názoru JUDr. Doubravy, neboť leasingové společnosti při uzavírání smluv o finančním leasingu vychází ze znění svých vlastních obchodních podmínek nikoliv z odkazu na znění podmínek zpracovaných Českou leasingovou a finanční asociací. Proti tomu, aby se obchodní podmínky staly obecně uznávanou praxí v leasingových vztazích, jistě neschválí samotné jejich znění, které je velmi striktní.⁴⁷ V takovém případě je jistě pro leasingové společnosti výhodnější upravit právní vztahy komplexně v jediném dokumentu a nevyužívat přitom odkazů na znění podmínek vyhotovených asociací.

2. Článek druhý – předmět smlouvy

V tomto článku je rozebrána podstata leasingového vztahu, jak jsem jí nastínil v předchozí části své práce. Zakládá trojstranný právní vztah, kdy příjemce leasingu si vybere u smluvního dodavatele předmět leasingu, který bude odpovídat popisu uvedenému v návrhu smlouvy. Prakticky tedy zájemce o pořízení automobilu sepiše s leasingovou společností návrh leasingové smlouvy, ve kterém specifikuje předmět leasingu, o jehož pořízení má zájem. Následně si u smluvního obchodního partnera vybere předmět leasingu, který odpovídá popisu v návrhu leasingové smlouvy. Dodavatel je v takovém případě oprávněn zkontrolovat osobní údaje příjemce leasingu s údaji uvedenými v návrhu smlouvy.

⁴⁵ V. Blahut, J. Pulz - Zástavy leasovaného majetku, Bulletin advokacie 2/1998, str. 47

⁴⁶ M. Doubrava - Zástavní právo k předmětu leasingu - automobilu jako zajištění pohledávky, Bulletin advokacie 5/1998, str. 31-32

⁴⁷ Srov. znění obchodních podmínek v rubrice zásadní stanoviska asociace na internetových stránkách ČLFA www.clf.a.cz/index.php?fromMenuL=1&stupen=1&id=13&kat=400&katCl=400

Poskytovatel leasingu uzavře kupní smlouvu a nabude vlastnické právo k předmětu leasingu.⁴⁸ V dané situaci je důležité se zmínit o průlomovém rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 32 Odo 359/2005. V praxi jsem se setkal se situací, kdy soudy první instance shledávaly smlouvy o finančním leasingu neplatnými ve smyslu § 39 občanského zákoníku, pokud poskytovatel leasingu nebyl vlastníkem leasovaných věcí. Ve výše uvedeném rozhodnutí vyslovil Nejvyšší soud ČR názor, že skutečnost, že poskytovatel leasingu není vlastníkem předmětu leasingu, nezpůsobuje neplatnost leasingové smlouvy. Ve svém odůvodnění dále pokračuje: „aby mohl být učiněn závěr o neplatnosti takové smlouvy ve smyslu § 39 občanského zákoníku z důvodu, že leasingový pronajímatel není vlastníkem předmětu leasingu, pak by takovou podmínku musel stanovit zákon. Ten však tento typ smlouvy neupravuje, a proto ani podmínku, aby leasingový pronajímatel byl vlastníkem pronajímaných věcí, nestanoví.. Založil-li proto odvolací soud posouzení leasingové smlouvy na argumentaci, že podmínkou její platnosti není vlastnický vztah leasingového pronajímatele k předmětu leasingu, ale že oprávnění leasingového pronajímatele s předmětem budoucího nájmu nakládat se může opírat i o jiný právní důvod, například o souhlas vlastníka předmětu budoucího nájmu, je tento jeho závěr správný.“⁴⁹

Domnívám se, že tento závěr soudu lze považovat za správný. Ačkoliv tedy platnost kupní smlouvy podmiňuje platnost smlouvy leasingové, lze si představit situace, kdy poskytovatel leasingu se na počátku celé leasingové operace vlastníkem předmětu nestane. Mám však za to, že do doby ukončení smlouvy o finančním leasingu a následného převodu vlastnictví k předmětu leasingu na příjemce, je nutné, aby poskytovatel leasingu se vlastníkem předmětu skutečně stal. Jak jsem zmínil v úvodu své práce, finanční leasing přechod vlastnictví předpokládá a v opačném případě by k naplnění tohoto cíle nemohlo dojít. Jednalo by se o příkrý rozpor s maximou zakotvenou v soukromém právu, a to *nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*.

Poskytovatel podpisem kupní smlouvy poskytuje veškerá svá práva z této smlouvy na příjemce leasingu. Ze samé podstaty finančního leasingu vyplývá, že na příjemce není převedeno vlastnické právo k předmětu leasingu, které slouží jako zajišťovací instrument a dále si poskytovatel zachovává právo zastavit předmět leasingu. U příjemců leasingu toto

⁴⁸ Takto výslovně hovoří bod 2.3. VSP, ale již na žádném jiném místě neupravuje situaci, že se tak nestane. V rámci komplexnosti bych výslovnou úpravu práv a povinností v případě nenabytí vlastnického práva uvítal

⁴⁹ Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 32 Odo 359/2005

vzbuzuje neblahé obavy o vlastnictví leasované věci. Lze si představit situaci, kdy leasingová společnost po skončení sjednané doby převede vlastnictví na příjemce leasingu. Nový vlastník věci však po určité době zjistí, že vlastnictví je značně omezeno, a to zřízeným zástavním právem. Tyto poněkud apokalyptické názory se objevovaly počátkem devadesátých let minulého století. V současné době jsou leasingové společnosti povinni informovat příjemce leasingu, tak jak jim to nařizuje etický kodex finančního trhu. Při převodu vlastnictví na příjemce, jsou povinni oznamovat právní vady vážnoucí na předmětu leasingu. Při nesplnění této povinnosti jistě připadá v úvahu zažalovat leasingovou společnost o náhradu vzniklé škody a dále obrátit se na ČLFA (pokud je leasingová společnost jejím členem) z důvodu porušení etických pravidel poskytovatelů leasingových služeb.

Zástava automobilů ve vlastnictví leasingové společnosti vzbudila diskuzi, zda je vůbec možné automobil platně zastavit, když ke zřízení zástavního práva k movité věci je nutno zástavu odevzdat zástavnímu věřiteli. Při absenci současné úpravy bylo zřízení zástavního práva mylně spojováno uvedením informace o uzavření zástavní smlouvy k uvedené věci do nejrůznějších listin souvisejících s pořízením věci. Citelný zásah v této souvislosti znamenal závěr teoretických diskuzí na tom, že technický průkaz k osobním automobilům nelze považovat za takovou listinu.⁵⁰ Novelou občanského zákoníku byl s účinností od 1.1.2002 zřízen Rejstřík zástav vedený Notářskou komorou České republiky,⁵¹ který situaci překlenul a umožnil zapsat zástavní právo i k movitým věcem, jež nebudou při uzavření zástavní smlouvy předány do držení věřiteli. Občanský zákoník v § 156 odst. 3 pro vznik zástavního práva vyžaduje písemnou smlouvu sepsanou formou notářského zápisu. Zřízení rejstříku zástav lze požadovat za krok správným směrem, ovšem je nutno upozornit na značnou nevýhodu spočívající v jeho neveřejnosti. Obezřetný příjemce leasingu nepochybí a já osobně to vřele doporučuji, pokud před uzavřením kupní smlouvy navštíví notáře a v rejstříku zástav zkontroluje, nebylo-li na vozidle zřízeno zástavní právo.

Při leasingu automobilů, což je také příklad přiložených smluvních podmínek, je dokladem osvědčujícím vlastnické právo velký technický průkaz vozidla. Z důvodu možného zcizení automobilu třetí osobě zůstává uložen u leasingové společnosti, a to až do konečného

⁵⁰ Srov. Doubrava, M. Zástavní právo k předmětu leasingu – automobilu jako zajištění pohledávky. Bulletin advokacie 5/98, str. 30

⁵¹ Internetové stránky www.nkcr.cz

převodu vlastnictví automobilu na příjemce leasingu. Pro případ jeho zapůjčení obsahují obchodní podmínky bližší ujednání, o kterém se zmíním v následující části.

3. Článek třetí – předmět leasingu

Svým obsahem nejobsáhlejší článek upravuje vlastní problematiku uvedení automobilu do provozu a vzájemná práva a povinnosti účastníků smlouvy při případném výskytu vad na předmětu leasingu včetně způsobu sjednání pojištění.

Příjemce leasingu poté co si u dodavatele vybral specifikovaný předmět leasingu, absolvuje zkušební jízdu a následně po ohledání předmětu leasingu podepíše předávací protokol. Okamžik předání předmětu leasingovému příjemci je významný i pro poskytovatele, neboť tímto dnem dochází k převodu vlastnického práva (za předpokladu, že nebylo sjednáno jiné datum, jak jsem nastínil již výše).

V praxi je častým problémem vada předmětu leasingu. Příjemci leasingu se nejčastěji obrací na leasingovou společnost a snaží se na základě § 664 občanského zákoníku domoci nápravy vad. Již několikrát jsem se v této práci zmínil, že finanční leasing je samostatný institut, který se odlišuje od kogentních ustanovení občanského zákoníku o nájemní smlouvě. Vady předmětu leasingu nese příjemce na svůj náklad. Podmínky rozlišují vady předmětu leasingu při převzetí vozidla a vady, které se vyskytnou po převzetí předmětu od dodavatele. Příjemce leasingu je povinen vozidlo důkladně prohlédnout a zjistit případné vady. Pokud jsou vady zjevné již při prohlídce, je příjemce v případě vad neodstranitelných povinen předmět nepřevzít. Při vadách odstranitelných má možnost vozidlo nepřevzít nebo vyčkat na jejich odstranění a teprve poté jej převzít.⁵²

Objeví-li se vady během užívání předmětu leasingu nese náklady na jejich opravu příjemce leasingu. V praxi bylo nutné řešit situace jak vytykat vady předmětu leasingu. Poskytovatel leasingu je sice kupujícím, ale věc má po celou dobu užívání u sebe příjemce leasingu. Leasingové společnosti z tohoto důvodu převáděly svá práva z kupní smlouvy na příjemce leasingu. Postupem času se ustálily dvě metody, a to udělení plné moci příjemci leasingu nebo postoupení práv. Hlavní rozdíl spočívá v subjektu, který bude vady uplatňovat. Použitím generální plné moci vtělené do obchodních podmínek sice vady u dodavatele uplatňoval příjemce leasingu, ale jménem poskytovatele, který by také v případě neuváženého soudního řízení byl nucen hradit náklady. Leasingové společnosti zřejmě

⁵² Srov. bod 3.1.5. VSP

z obavy z možných excesů preferují druhý způsob, který obsahují i tyto podmínky, a to postoupení práv z kupní smlouvy na příjemce leasingu.⁵³ Z podmíněnosti leasingové smlouvy je zřejmé, že poskytovatel nepostoupí právo k odstoupení od kupní smlouvy ve smyslu § 436 odst. 1 písm. d) obchodního zákoníku. V opačné situaci by odstoupením od kupní smlouvy byla ohrožena účinnost samotné smlouvy leasingové. Poskytovatel si vyhrazuje souhlas s odstoupením od kupní smlouvy, což se jeví poněkud problematické v situaci, kdy toto ustanovení je poněkud vágní. Žadoucí by jistě bylo upravit smluvně závazek leasingové společnosti souhlas poskytnout, neboť takováto formulace může na příjemce leasingu působit jako překážka v získání plnění od prodávajícího z titulu odpovědnosti za vady prodaného zboží. Vydáním etického kodexu, který na součinnost poskytovatele leasingu pamatuje a v případě možných porušení ustanovení kodexu dává příjemci leasingu možnost obrátit se s podnětem či stížností na poskytovatele, popř. ČLFA, se žádost o smluvní úpravu v předchozí větě může zdát redundantní. Osobně bych však v rámci vztahu dvou obchodních partnerů smluvní úpravu přivítal. Nemyslím si, že by bylo žadoucí domáhat se plnění ze strany poskytovatele na základě porušování etických pravidel v leasingových vztazích.

Vyskytnou-li se tedy během užívání předmětu leasingu vady a jsou kryty zárukou, je nutné se obrátit přímo na dodavatele a vady uplatnit. Jestliže se jedinou možností jeví odstoupení od smlouvy, je nutné se bez odkladu obrátit na leasingovou společnost a zažádat o poskytnutí souhlasu s odstoupením od kupní smlouvy. Za zmínku jistě stojí, že úprava odpovědnosti za vady se bude i u tzv. spotřebitelských leasingů řídit obchodním zákoníkem, neboť se jedná o postoupení práv a povinností z kupní smlouvy mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti a samotnou cestou dojde toliko ke změně subjektu právního vztahu.

Jak jsem již předestřel v předchozím výkladu, leasingová společnost se chrání proti zcizení předmětu leasingu také tím, že technický průkaz od vozidla (velký technický průkaz) zůstává v držení poskytovatele leasingu až do finálního převodu vlastnictví k vozidlu. Příjemci leasingu je vydáno pouze osvědčení o technickém průkazu (malý technický průkaz), které je potřebné k provozu vozidel na pozemních komunikacích ve smyslu § 6 odst. 3. písm. b) zákona 361/2000 Sb. Technický průkaz, jak již vyplývá z jeho označení, obsahuje kromě údajů o vlastníkovi a provozovateli vozidla také informace o technických parametrech vozidla a datum uskutečnění technické prohlídky. Vyvstává ovšem otázka, jak

⁵³ Srov. bod 2.4. ve spojení s bodem 3.1.6 všeobecných smluvních podmínek

zabezpečit záznam o výsledku technické kontroly do průkazu, když samotnou prohlídku je povinen obstarat a náklady s ní spojené nést příjemce leasingu. Pro tyto případy je v této části smluvních podmínek upravena možnost zapůjčení technického průkazu. Zajímavým je v tomto ohledu i rozhodnutí Krajského obchodního soudu v Brně,⁵⁴ který v odůvodnění konstatoval, že neumožní-li poskytovatel vyznačení výsledku technické prohlídky vozidla do technického průkazu, zasahuje tím bez důvodu do užívacího práva příjemce podle leasingové smlouvy a dále v této souvislosti shledal zcela oprávněným domáhat se vydání technického průkazu za účelem vyznačení výsledku provedené technické kontroly návrhem na vydání předběžného opatření.

Provoz vozidla v sobě neoddělitelně nese určitá rizika. Z důvodu jejich eliminace a nepřenesení na příjemce leasingu je obligátní součástí smluvních podmínek sjednání havarijního pojištění. Prakticky je situace řešena tak, že samotný poskytovatel leasingu v rámci hromadné pojistné smlouvy pojistí předmět leasingu a částku pojištění rozloží do leasingových splátek. Možná by byla i situace, že příjemce leasingu by pojištění hradil mimo leasingové splátky, ovšem za předpokladu, že by tak bylo v leasingové smlouvě sjednáno.⁵⁵ Domnívám se, že toto řešení je výhodné i pro příjemce leasingu. Leasingová společnost jako podnikatel v tomto oboru má jistě na základě hromadné pojistné smlouvy výhodnější podmínky, než by si byl schopen zajistit příjemce leasingu. V konečném důsledku tedy tento způsob může být pro příjemce leasingu levnější.

Druhou variantou je uzavření pojistné smlouvy individuálně příjemcem leasingu. Leasingová společnost však pro tento případ ukládá příjemci leasingu povinnost uzavřít pojistnou smlouvu za stanovených podmínek, kterými si zabezpečuje, aby pojištění vozidla i případné pojistné plnění bylo rozsahem stejné jako při uzavření pojistné smlouvy poskytovatelem. Nadto je příjemce leasingu do pojistné smlouvy povinen sjednat neodvolatelnou vinkulaci pojistného plnění ve prospěch poskytovatele. Při porušení povinností příjemcem leasingu počítají podmínky s majetkovými sankcemi.

⁵⁴ Usnesení Krajského obchodního soudu v Brně, sp.zn. 1 Cm 57/97 uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí 5/1998, str. 121

⁵⁵ Viz. kapitolu věnovanou fázi leasingového procesu a rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, č.j. 5 Cmo 65/95

Opačný způsob zvolil poskytovatel leasingu při pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Povinné ručení tedy sjednává příjemce leasingu po převzetí předmětu od dodavatele.⁵⁶

Samotná úprava pojištění nečiní problémy do doby, než nastane škodní událost, jež má za následek nemožnost naplnění cílů smlouvou o finančním leasingu předvídaných (totální škoda na vozidle, odcizení vozidla). V takovém případě dochází k předčasnému ukončení smlouvy a následně k finančnímu vypořádání vzájemných vztahů. Proti pohledávce poskytovatele leasingu na úhradu zbývajících leasingových splátek od data škodní události (včetně případných majetkových sankcí) stojí pohledávka příjemce leasingu na pojistné plnění od pojišťovny a případný odpočet kupní ceny předmětu leasingu. Z nastíněného je tedy patrné, že každá takováto událost je postrachem příjemců leasingu, neboť mají za to, že v takovém případě dochází na jejich straně ke škodě. Převážně při dopravních nehodách se mnoho poškozených příjemců leasingu snažilo soudně požadovat náhradu škody po účastníku dopravní nehody, jenž jí způsobil. Na tomto místě je vhodné zmínit judikaturu Nejvyššího soudu ČR vážící se k této problematice. Nejvyšší soud ČR ve svých rozhodnutích je v této problematice dosti konzistentní a uvádí, že za škodu způsobenou na pronajatém vozidle odpovídá škůdce vlastníkovi nikoli nájemci vozu.⁵⁷ V odůvodnění soud dále konstatuje, že skutečnou škodou se rozumí zmenšení majetku poškozeného oproti stavu před škodnou událostí. Vzhledem k tomu, ten, kdo nenabyl věc do vlastnictví, nezískal majetkovou hodnotu, kterou by mohl ztratit. Stejného závěru se Nejvyšší soud přidržel i v pozdější judikatuře, kdy stanovil, že závazky nájemce sjednané pro případ zničení předmětu nájmu vůči pronajímateli z leasingové smlouvy nejsou důsledkem škodné události, za níž odpovídá škůdce, nýbrž bezprostředním důsledkem jejich smluvního ujednání.⁵⁸ V souzeném případě se příjemce leasingu obrátil na soud s žalobou o náhradu škody, kterou mu způsobila žalovaná při dopravní nehodě tím, že příjemce musel uhradit leasingové společnosti po zničení automobilu vyšší částku než obdržel, ačkoliv škodu na vozidle nezpůsobil. Nejvyšší soud dal žalobci sice za pravdu, že k předčasnému skončení leasingového vztahu by nebylo došlo nebýt škodní události, avšak konkrétní právní a

⁵⁶ Srov. bod 3.3.1.1. VSP

⁵⁷ Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 25 Cdo 78/2001

⁵⁸ Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 25 Cdo 267/2005

potażmo i majetkové důsledky byly bezprostředně vyvolány tím, jak byly v leasingové smlouvě upraveny podmínky ukončení právního vztahu mezi účastníky.⁵⁹

Domnívám se, že v tomto článku jsou obsaženy největší nevýhody pro příjemce finančního leasingu oproti jiným způsobům pořízení majetku. Poslední dva zmíněné judikáty by jistě měly hrát důležitou úlohu při rozhodování, zda potencionální příjemce leasingu se rozhodne leasingovou smlouvu uzavřít či raději zvolí pořízení úvěrem.

4. Článek čtvrtý – cena a platební podmínky

Poněkud stručná úprava tohoto článku obsahuje problematiku výpočtu leasingových splátek. Domnívám se, že přesný způsob výpočtu je spíše disciplínou ekonomickou, proto se budu zabývat v následující části jen způsobem změny leasingových splátek.

Ačkoliv jsem v kapitole o spotřebitelském úvěru uvedl, že dle mého názoru se rozsudek Městského soudu nevyrovnal se všemi námitkami odpůrců aplikace ustanovení o spotřebitelském úvěru na leasing, doporučil jsem jeho akceptování. Dle mého názoru však článek 4.1.3. VSP, jenž umožňuje jednostranně zvýšit výši měsíční leasingové splátky a tím i výši roční procentní sazby nákladů, je v příkrém rozporu § 4 odst. 1 písm. b) zákona 321/2001 Sb. o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru.⁶⁰ Leasingové společnosti se jistě budou bránit, že ke zvýšení dochází na základě objektivních kritérií, které nemohou samy ovlivnit. V této souvislosti bych rád zmínil znění jednoho rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, které se týkalo způsobu změny úroku z úvěru.⁶¹ V předchozí části své práce jsem uvedl důvody, pro něž není možné zaměňovat finanční leasing se smlouvou o úvěru upravenou obchodním zákoníkem, ale domnívám se, že tento judikát by mohl mít přesah i do leasingu, neboť podstatě finančního leasingu neodporuje. Nejvyšší soud ve výše zmíněném rozhodnutí uvádí, že pokud je ve smlouvě o úvěru sjednán způsob určení výše úrokové sazby založený na objektivních kritériích, a je stanoven (anebo je určitelný) i den rozhodný pro změnu výše úrokové sazby, potom změna těchto kritérií nemá za následek změnu smlouvy (co do výše úroků), nýbrž jde jen o určení konkrétní výše úrokové sazby k

⁵⁹ tamtéž

⁶⁰ Smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, musí obsahovat také stanovení podmínek, za kterých může být roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr upravena a které nesmí být závislé pouze na vůli věřitele,

⁶¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 29 Odo 1000/2004

rozhodnému datu. Shora uvedený závěr se ale neuplatní, není-li splněn předpoklad, podle něhož je způsob určení výše úrokové sazby vázán na objektivní (na vůli banky nezávislá) kritéria. V takovém případě je pro změnu původně určené výše úroků nezbytná změna smlouvy, ke které může dojít pouze v důsledku shodného projevu vůle smluvních stran.

Nejvyšší soud dále vytkl pochybení soudů nižších stupňů, kdy se dostatečně nezabývaly objasněním pojmu „cena vlastních zdrojů“ a pojaly jej automaticky za objektivní (na vůli banky neměnné) kritérium, ačkoliv žalobce argumentoval, že ukazatel za objektivní považovat nelze (pod cenu vlastních zdrojů lze kromě nákladů na získání prostředků podřadit i kalkulovaný zisk).

Domnívám se, že náklady nutné k uskutečnění leasingové operace,⁶² které by měly být stěžejní pro změnu leasingových splátek (vedle ceny refinančních zdrojů), nelze ve světle uvedené judikatury považovat za objektivní kritérium. Tento pojem působí poněkud vágně a jistě by bylo oprávněné považovat za jeho součást i kalkulovaný zisk leasingové společnosti. V takovém případě však již nelze hovořit o objektivních kritériích a jakékoliv další zvýšení leasingových splátek by bylo nutné upravit dodatkem k leasingové smlouvě.

5. Článek pátý – zajištění závazků leasingového nájemce

Leasingová společnost si v těchto ustanoveních zajišťuje splnění závazků příjemcem leasingu. Kromě tedy hlavního zajištění v podobě vlastnického práva k předmětu leasingu si poskytovatel posiluje svoji pozici ručením. Ručení je upraveno v § 303 a násl. obchodního zákoníku a bude relevantní i pro tzv. spotřebitelské leasingy, neboť ustanovení § 262 odst. 3 podřazuje režimu obchodního zákoníku i vztahy vzniklé při zajištění závazků ze smluv, pro něž si strany zvolili režim obchodního zákoníku. Je ovšem nutné zmínit, že pokud se nepodnikatel dovolá neplatnosti takovéto dohody, jak předvídá § 262 odst. 1 in fine, bude se celý vztah řídit zákoníkem občanským. V takovém případě upravuje ručení § 546 a násl. občanského zákoníku.

Druhou možností, jak si zajistit splnění závazku z leasingové smlouvy, je vystavením směnky. Podrobné náležitosti směnky jsou upraveny zákonem 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový. Při podpisu smlouvy je příjemcem leasingu vystavena vlastní směnka,

⁶² Srov. bod 4.1.2. VSP

kteřá zní na řad poskytovatele leasingu. Tato blankosměnka je uložena u poskytovatele jako záruka za splnění závazku. Z nastíněného je patrné, že se jedná o velmi obecnou úpravu.⁶³ V souvislosti s podpisem leasingové smlouvy je rovněž sepsána Dohoda o směnečném vyplňovacím oprávnění, která stanoví podrobně vzájemná práva a povinnosti. Při porušení závazku ze strany příjemce má poskytovatel leasingu možnost blankosměnku vyplnit a obrátit se s žádostí o plnění na příjemce. V případě vzniklého sporu je z procesního hlediska postavení poskytovatele posíleno institutem směnečného platebního rozkazu,⁶⁴ který oproti klasickému platebnímu rozkazu ukládá žalovanému povinnost, aby ve lhůtě tří dnů od doručení rozkazu zaplatil žalobci dlužnou částku, nebo ve stejné lhůtě podal *odůvodněné* námitky.

Pokud tedy nastane krajní situace a je nutno věc řešit soudní cestou, leasingové společnosti mají na výběr, zda podají klasickou civilní žalobu o zaplacení, či podají návrh na vydání směnečného platebního rozkazu.

Zmíněné instituty je však možné aplikovat v případě, že se obě smluvní strany na způsobu tohoto zajištění dohodnou.

6. Článek šestý – trvání leasingové smlouvy – doba poskytování leasingu

Jak jsem se již zmínil, leasingová smlouva nabývá platnosti podpisy obou stran, její účinnost je však odložena do doby převzetí předmětu leasingu. Jedná se tedy o právní úkon s odkládací podmínkou ve smyslu § 36 odst. 2 občanského zákoníku.

Samotný článek obsahuje úpravu případného ukončení smlouvy, přičemž se soustředí hlavně na způsob skončení smlouvy poskytovatelem leasingu. Příjemci leasingu není umožněno od smlouvy odstoupit, a to pro důvody, jež plynou ze samé podstaty. Jedinou možností pro příjemce jak smlouvu předčasně ukončit, je dohoda s poskytovatelem a následné doplacení leasingu. Zde je tedy jasně patrný vztah k úvěrovým operacím, které také neumožňují dlužníkům jednostranně smlouvu vypovědět.

Poskytovateli je naopak dána možnost od smlouvy odstoupit, a to při jejím podstatném porušení. Podmínky dále specifikují výčetem, co bude za podstatné porušení smlouvy považováno.⁶⁵ Ze samého znění tohoto ustanovení a užitím slova „zejména,“ lze usuzovat

⁶³ Srov. bod 5.2. VSP

⁶⁴ § 175 zákona 99/1963 Sb., občanský soudní řád

⁶⁵ Srov. bod 6.3.1. VSP

na demonstrativní výčet, což znamená, že poskytovatel je oprávněn od smlouvy odstoupit i z důvodů jiných než výslovně zmíněných. V takovém případě pravděpodobně bude vhodné vyjít ze znění § 345 odst. 2 obchodního zákoníku a porušení smlouvy považovat za podstatné, jestliže strana porušující smlouvu věděla v době uzavření smlouvy, nebo v této době bylo rozumné předvídat s přihlédnutím k účelu smlouvy, který vyplynul z jejího obsahu nebo z okolnosti, za nichž byla smlouva uzavřena, že druhá strana nebude mít zájem na plnění povinnosti při takovém porušení smlouvy.

V obchodních podmínkách je výslovně upraven zánik leasingové smlouvy doručením odstoupení od smlouvy příjemci leasingu a pro tento případ sjednávají účastníci smlouvy náhradní způsob doručení ve smyslu § 46, 47 a 50 zákona 99/1963 Sb., občanský soudní řád, což osobně považuji za velmi rozumné. Společnost CCB ve svých obchodních podmínkách náhradní způsob doručení sjednána neměla, což v určitých případech při možném soudní řešení sporu mohlo vést až k neúspěchu ve věci. Pokud by totiž příjemce leasingu odmítl zásilku převzít, nebo se na uvedené adrese již nezdržoval, nebyla splněna podmínka stanovená obchodními podmínkami a k zániku leasingové smlouvy nedošlo. Leasingové společnosti požadují kromě smluvní pokuty i úhradu všech zbývajících splátek ponížených o pojištění. Při soudním jednání by tato skutečnost znamenala, že soud by nároku žalobce nemohl vyhovět, neboť by nemohl přiznat právo, které se doposud nestalo splatným.

V této části své práce se dále budu zabývat problematikou, která činí v praxi největší obtíže, neboť i judikatura soudů je na tomto poli značně roztržštěná, a to, zda je možné v případě odstoupení od smlouvy požadovat úhradu všech zbývajících leasingových splátek až do stanoveného data ukončení smlouvy.⁶⁶ Příjemce leasingu je povinen do 7 dnů po odstoupení vydat předmět leasingu, ale samotná tato okolnost jej nezabavuje hradit dále leasingové splátky až do sjednaného data ukončení smlouvy. Nejvyšší soud ČR ve svých rozhodnutích judikoval, že ustanovení všeobecných leasingových podmínek nelze vykládat tak, že odstoupením od smlouvy se stávají splatnými i ty měsíční splátky, které dosud nedospěly, poněvadž nelze učinit splatnými ty splátky, které dosud nevznikly. Splatným se může stát pouze takové právo, které vzniklo; jestliže právo na zaplacení splátky dosud nevzniklo, nelze takové právo učinit splatným (nejde ovšem o plnění ve splátkách ve smyslu § 565 občanského zákoníku).⁶⁷ Obdobné stanovisko zaujal v rozhodnutí 32 Odo 1089/2004 a

⁶⁶ Srov. bod 6.3.4. VSP

⁶⁷ Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 29 Cdo 1424/2000

dovodil, že ujednání o tom, že leasingová společnost má nárok na zaplacení všech splátek, tedy i po odstoupení, je ve smyslu § 265 obchodního zákoníku v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku.

V rozhodovací praxi soudů nižších stupňů se jedná o nejpregnantnější a nejfrekventovanější soudní spory ohledně leasingových vztahů. Ze své vlastní praxe je mi známo, že soudy k této otázce přistupují poněkud konzervativně, úpravu leasingové smlouvy podřazují pod ustanovení smlouvy nájemní, a nárok na úhradu všech leasingových splátek ve světle shora uvedených judikátů nepřiznávají pro rozpor se zásadou poctivého obchodního styku.

Osobně se však s takovými rozhodnutími soudů neztotožňuji. Základní pochybení soudu spatřuji ve výlučné a omezující aplikaci stanoviska Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Cdo 1424/2000 a ve znění obdobného stanoviska sp.zn. 32 Odo 1089/2004 bez přihlídnutí k další, postupem času se vyvíjející judikatuře upravující problematiku finančního leasingu.

Pro pochopení leasingových operací je důležité přihlížet i k dalším stanoviskům Nejvyššího soudu, z nichž mezi nejvýznamnější patří rozsudek Nejvyššího soudu, sp.zn. 30 Cdo 888/2002, kterým Nejvyšší soud judikoval, že finančním leasingem jsou *na nájemce převedeny i povinnosti spojené s péčí o předmět leasingu a rizika s užíváním věci v rozsahu stanoveném smlouvou*. Domnívám se, že není možné v souladu s rozhodnutím Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 888/2002 rozhodnout o nepřiznání částky ve výši zbývajících leasingových splátek, splatných po odstoupení od smlouvy. Pokud by tomu tak bylo, leasingovým společností by velká část pořizovací ceny leasingu zůstala nesplacena, když dosud splatné splátky a zůstatková cena předmětu leasingu by pokryly pouze část výdajů leasingové společnosti. Tím dochází k přenosu rizika na osobu poskytovatele, který je ohrožen svévolným nesplácením splátek příjemcem leasingu a mírou opotřebení a poškození vozu, které se následně často projeví ve výrazném snížení prodejní ceny po odebrání předmětu leasingu.

V případě nájemní smlouvy by tato rizika nesl pronajímatel, ale jak jsem již uvedl v kapitole věnované právní úpravě leasingové smlouvy, není možno smlouvu leasingu zaměňovat se smlouvou nájemní. Soudní praxe tuto otázku vyřešila v rozsudku Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2033/2002, kde bylo judikováno, že finanční leasing je specifický soukromoprávní institut a tím, že *leasingový nájemce nese nebezpečí škody na předmětu leasingu*, liší se

leasingová smlouva od kogentních ustanovení obč. zák., která tato rizika při úpravě nájemní smlouvy připisují pronajímateli.

Nejvyšší soud potvrdil rovněž výše uvedený právní názor ve svém rozhodnutí vydaném pod sp.zn. 32 Odo 111/2005 – 77, ve kterém shodně jako ve výše uvedeném rozhodnutí konstatoval, že *leasingový vztah je založený nepojmenovanou, inominátní smlouvou podle § 269 odst. 2 obch. zák., a proto se práva a povinnosti účastníků řídí zejména ustanoveními leasingové smlouvy.* Charakteru leasingu tedy odpovídá ujednání obsažené v leasingové smlouvě a Všeobecných smluvních podmínkách, tvořících nedílnou součást této smlouvy.

Při studiu judikatury jsem narazil na rozsudek Vrchního soudu v Praze č.j. 2 Cmo 380/2005, který nejvýstižněji popisuje charakter leasingové smlouvy. Zmíněný rozsudek považuji za krok správným směrem a názory v něm vyslovené za důsledně promyšlené. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl jeho znění na tomto místě citovat. Vrchní soud zde judikoval: *„leasingová smlouva není nájemní smlouvou, neboť jejím předmětem je finanční leasing (mezi účastníky je dohodnuto, že po řádném splnění všech finančních závazků žalovaného má leasingová společnost povinnost uzavřít s leasingovým nájemcem kupní smlouvu, kterou převede do vlastnictví žalovaného za zůstatkovou hodnotu 1.000,- Kč předmět leasingu). Jedná se o smlouvu nepojmenovanou (inominátní), protože finanční leasing není kombinací smlouvy o nájmu podle obč. zák. se smlouvou o koupi najaté věci dle § 489 a násl. obch. zák.*

Smyslem finančního leasingu je tedy zajistit za úplatu financování věci pro leasingového nájemce s tím, že k předmětné věci se leasingový nájemce od počátku chová jako k věci vlastní se všemi riziky. Leasingové společnosti nemají zájem na tom, aby se věc, jejíž jsou po dobu trvání leasingového vztahu vlastníkem, vrátila do jejich dispozice, nýbrž aby po zaplacení všech leasingových splátek přešel předmět leasingu do vlastnictví jejich klienta. Leasingové společnosti tedy nezáleží na míře zhodnocení nebo znehodnocení předmětného vozidla, neboť při dodržení smlouvy bude předmět leasingu ve stavu jakém je předveden do vlastnictví klienta.“

Vrchní soud dále shledává, že po vrácení předmětu leasingu klientem společnosti se nic nemění na povinnosti klienta zaplatit leasingové společnosti dosud nezaplacený zůstatek pořizovací ceny předmětu leasingu, splátky splatné do ukončení smlouvy a dosud nezaplacené úroky. Ve zbývajících dlužných splátkách je v tomto případě obsažen zůstatek

pořizovací ceny předmětu leasingu a zůstatek agregovaného úroku. Dále jsou leasingový nájemci povinni též hradit náklady spojené s vrácením předmětu leasingu.

Dále se soud se ve svém rozhodnutí zabývá i otázkou pojmu odstoupení, když i zde je stanovisko vrchního soudu v nesouladu s tím, jak je tento pojem často interpretován v rozhodnutí nižších soudů. Vrchní soud uvádí: *„ačkoliv je v uvedených ustanoveních smlouvy použit pojem “odstoupení“ neodpovídají důsledky “odstoupení“ ustanovení § 351 obch. zák., když je z obsahu smlouvy a z všeobecných smluvních podmínek zřejmé, že v případě ukončení dohodnutým “odstoupením“ se nic nemění na dosavadní povinnosti žalobce zaplatit dosud dlužné splátky, jež se staly splatnými před ukončením smlouvy, ani na povinnosti zaplatit všechny zbývající leasingové splátky, avšak s tou modifikací, že jsou tyto splátky ihned splatné v důsledku úkonu žalovaného. Vrchní soud má tedy za to, že “odstoupení“ není odstoupením dle obch. zák., nýbrž pouze modifikací smluvních práv a povinností ze smlouvy, touto smlouvou předpokládanou. Právní vztah mezi účastníky, založený leasingovou smlouvou, trvá (byť ve změněné podobě) i po “odstoupení“ od smlouvy.“*

Vrchní soud na základě podaného výkladu dospívá k jednoznačnému závěru, že **není v rozporu s dobrými mravy, pokud leasingová společnost odebere předmět leasingu a trvá na zaplacení všech dlužných splátek, neboť pro leasingovou společnost nemá tato okolnost význam, když jejím cílem je poskytovat finanční služby a nikoliv vyvíjet hospodářskou činnost provozováním předmětu leasingu.** O rozpor s dobrými mravy by se dle mínění soudu jednalo pouze v případě, když by leasingová společnost neponížila dlužnou částku o částku získanou prodejem předmětu leasingu.

V praxi se případy leasingových smluv při odstoupení od smlouvy ve světle judikátu 29 Cdo 1424/2000 řešily nárokem na náhradu škody, který vlastně pokrýval zbývající splátky po odstoupení. Nejvyšší soud však v rozhodnutí 32 Odo 1089/2004 tento přístup odmítl. Výslovně v odůvodnění uvedl: *„V rozporu s hmotným právem není ani závěr, že žalobkyně se nemůže úspěšně dovolat zaplacení požadované částky z titulu náhrady škody ve smyslu § 379 obch. zák., jestliže za náhradu škody považovala ve skutečnosti zaplacení leasingových splátek po odstoupení od leasingové smlouvy, a takový výkon práva nepožívá ve smyslu § 265 obch. zák. právní ochrany.“*

Soudy nižších soudů následně začaly nároky leasingových společností na úhradu náhrady škody, která měla vyrovnat nemožnost požadovat úhradu splátek po odstoupení, zamítat. V této souvislosti je jistě vhodné zmínit jiné rozhodnutí Nejvyššího soudu, který se zabývá náhradou škody a dle mého názoru je na problematiku leasingu lépe aplikovatelné.⁶⁸ Dovolací soud v tomto judikátu zdůrazňuje, že není rozhodné, jak ve smlouvě je určitý vztah (závazek) nazván (v daném případě „náhrada škody“), nýbrž obsah tohoto vztahu, tj. práva a povinnosti účastníků z tohoto závazku vyplývající. Nejvyšší soud uvádí, že právní úprava obchodních závazkových vztahů vychází ze zásady smluvní volnosti, na základě níž si strany mohou své vzájemné vztahy upravit tak, jak to odpovídá jejich souhlasné vůli a podle svých potřeb omezeny pouze speciálním pravidlem stanoveným v ustanovení § 263 obch. zák. Rozsah náhrady škody poté, tj. určení výše náhrady škody, je v případě porušení povinností z obchodního závazkového vztahu upraven v § 379 obch. zák., který není uveden mezi taxativně vypočtenými ustanoveními v § 263 obch. zák., tudíž jde o ustanovení dispozitivního charakteru. Dohodou tak může být pro určitý případ rozsah škody, která se nahrazuje, určen jinak, odchylně od právní úpravy obsažené v § 379 obch. zák. Tímto rozhodnutím tedy Nejvyšší soud umožnil účastníkům dohodnout se i na jiné výši náhrady škody, čímž nepřímo úhradu všech leasingových splátek připustil, a to v rozporu s předchozím judikátem.

Výše podaný výklad neaspiroval o to, aby obhájil nárok leasingových společností na úhradu všech splátek i po odstoupení od smlouvy, ale spíše měl poukázat na jakousi zkostnatělost soudů při projednávání leasingových sporů, které jsou rozhodovány bez přihlédnutí k celé škále judikátů Nejvyššího soudu zaobírajících se problematikou leasingu. Dle mého názoru nelze rozhodnutí soudů v leasingových vztazích opírat toliko o rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Cdo 1424/2000 ve znění obdobného stanoviska Nejvyššího soudu sp.zn. 32 Odo 1089/2004 bez přihlédnutí k další judikatuře upravující problematiku finančního leasingu. Tímto způsobem by leasingovým společnostem nebylo umožněno realizovat jakýkoliv zisk, ačkoliv ničeho nezanedbaly a naopak postupovaly s péčí řádného podnikatele. Stav, kdy v důsledku povinností jedné strany nese tíživé následky tohoto jednání strana druhá, považuji za velmi nežádoucí. Zároveň mám za to, že pokud by se i další soudy přidržely takto striktního aplikování rozhodnutí Nejvyššího soudu neumožňující požadovat úhradu všech leasingových splátek, muselo to by to zákonitě vést k zániku

⁶⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 32 Odo 339/2005

podnikání leasingových společností na trhu v ČR, kdy tyto by nemohly dlouhodobě nést ztrátu (škodu), která jim neplněním leasingových smluv ze strany leasingových příjemců vzniká.

7. Článek sedmý – majetkové sankce, náhrada škody a úhrada některých nákladů

Běžné ustanovení obchodních podmínek, které obsahuje sankce za porušení povinnosti. Leasingová společnost je v takovém případě oprávněna si účtovat smluvní pokutu, popř. požadovat náhradu škody. V této souvislosti bych chtěl upozornit na spotřebitelský leasing a odpovědnost příjemce leasingu. V českém právu existuje značný rozdíl v úpravě odpovědnosti, kdy občanskoprávní odpovědnost je budována na principu subjektivním oproti úpravě obchodního zákoníku, který předpokládá objektivní odpovědnost (bez ohledu na zavinění). Při spotřebitelském leasingu je nutné počítat s úpravou § 262 odst. 4, který v rámci posílení slabší smluvní strany zakotvil odpovědnost subjektivní. Příjemce leasingu tedy v případě nezaviněného porušení povinnosti nebude za vzniklou škodu odpovídat.

8. Článek osmý – společná a závěrečná ustanovení

Předně je zde uložena informační povinnost příjemce leasingu, který v případě změn rozhodných pro plnění závazku z leasingové smlouvy, je povinen se obrátit ve lhůtě 7 dnů na leasingovou společnost.⁶⁹ Jedná se o klasickou formuli, kterou zakotvují i obchodní podmínky bank pro poskytování úvěrů. V praxi se však velmi často spotřebitelé brání neopodstatněnou námitkou, že žádnou korespondenci neobdrželi, ačkoli oni z vlastní vůle změnili trvalé bydliště a tuto změnu leasingové společnosti neoznámili. Soudy však k této námitce přistupují rezervovaně a v případě, že korespondence byla zasílána na sjednanou adresu, námitky žalovaných nepřipouštějí.

Při změně majetkových poměrů leasingového příjemce by se mohla zdát relevantní ochrana trestněprávní. Leasingové společnosti zpočátku namnoze podávaly trestní oznámení na příjemce leasingu ve snaze subsumovat jejich jednání pod skutkovou podstatu úvěrového podvodu zakotveného v § 250b zákona 140/1961, trestní zákon. Policie ČR při prošetřování případ ve smyslu § 159a trestního řádu odložila, neboť takovéto jednání nenaplněovalo

⁶⁹ Srov. bod 8.1. VSP

skutkovou podstatu uvedeného trestného činu. Hlavním důvodem byla absence subjektivní stránky trestného činu, kdy úmysl pachatele se musel vztahovat již k okolnostem uzavření leasingové smlouvy. V těchto případech však docházelo k tomu, že příjemci leasingu měli při podpisu smlouvy dostatek finančních prostředků, během trvání smlouvy se však ocitli ve finanční tísní, což jim znemožnilo plnit leasingové splátky. Vzhledem k tomu začali společnosti více užívat ochranu civilní.

V krátkosti bych se chtěl zmínit o zbylé trestněprávní ochraně, neboť tato práce by se měla zabývat aspekty obchodního práva. Poskytovatelům leasingu zaručují ochranu převážně dvě ustanovení trestního zákona, a to trestný čin zpronevěry (§ 248 trestního zákona) a trestný čin neoprávněného užívání cizí věci (§249 trestního zákona). Zpronevěra je užívána hlavně v případech, kdy leasingový příjemce za trvání leasingové smlouvy bez předchozího souhlasu zcizí předmět leasingu. Neoprávněné užívání cizí věci je naopak užíváno v případech, kdy leasingová společnost odstoupí od smlouvy a příjemce leasingu nechce vydat předmět leasingu. V této souvislosti bych chtěl upozornit na rozdílnost vzniklé škody, neboť škoda stanovená dle § 89 odst. 12 trestního zákona je odlišná od výše stanovené soukromoprávními normami. Při stanovení výše škody v trestním řízení je rozhodná výše ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. V trestním řízení není možno uplatňovat případné majetkové sankce za porušení smluvních povinností. Leasingovým společnostem (pokud dojde k vynesení pravomocného rozsudku) nezbyvá, než se obrátit se zbytkem nároku na civilní soud. Tato okolnost vedla leasingové společnosti k redukci podaných trestních oznámení a obrací se rovnou přímo s žalobou na civilní soudy.

V tomto článku je také stanoven souhlas příjemce leasingu se zpracováním svých osobních údajů. Výslovně je na tomto místě zmíněno zájmové sdružení právnických osob SOLUS,⁷⁰ jejímž hlavním cílem v rámci tzv. odpovědného úvěrování přispívat k prevenci předlužování klientů, k prevenci růstu počtu dlužníků v prodlení, přispívat ke zvyšování vymahatelnosti stávajících dluhů po splatnosti a snižovat potenciální finanční ztráty věřitelů.⁷¹ Dále jsou výslovně zmíněny dva další subjekty, a to Bankovní registr klientských informací (BRKI) organizovaný společností CCB – Czech Credit Bureau, a.s. a Nebankovní registr klientských informací (NRKI). Hlavním účelem obou institucí je zprostředkování informací pro věřitele o záležitostech vypovídajících o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce

⁷⁰ Srov. bod 8.4. VSP

⁷¹ Pro více informací viz www.solus.cz

jejich klientů. Z již samotného názvu plyne, že BRKI bude sdružovat bankovní subjekty oproti NRKI, které bylo založeno společnostmi působícími na území ČR v oblastech leasingu a splátkového prodeje.

Pokud tedy příjemce leasingu porušuje závazky z uzavřené leasingové smlouvy, převážně se bude jednat o platební morálku, objeví se jeho osobní údaje ve zmíněných registrech. Prakticky to tedy pro takovou osobu může způsobit neochotu financujících subjektů k poskytnutí finančních služeb. V praxi jsem se skutečně setkal s osobami, jimž banky odmítly poskytnout úvěr z důvodu záznamu v registru.

Účastníci smlouvy sjednávají prorogační dohodu ve smyslu § 89a zákona 99/1963 Sb., občanský soudní řád a pro případ budoucího sporu stanoví příslušným k jeho projednání obecný soud leasingové společnosti.⁷² V praxi by tato dohoda neměla působit problémy, pokud originál takové smlouvy nebo její ověřený opis je doložen již v žalobě. Ačkoliv tento postulat stanoví přímo zákon, v praxi jsem se setkal se situacemi, že žalobci tuto dohodu při zahájení řízení nedoložili. Soudům v takovém případě nezbývalo než usnesením vyslovit svou místní nepřislusnost ve smyslu § 105 odst. 2 občanského soudního řádu a po právní moci postoupit věc příslušnému soudu, tedy obecnému soudu žalovaného.

Domnívám se, že v leasingových smlouvách, které prorogační dohodu upravují až ve všeobecných smluvních podmínkách, postačí k žalobě připojit toliko originál nebo ověřený opis leasingové smlouvy. Všeobecné smluvní podmínky tvoří její nedílnou část, tedy mám za to, že se jedná neustále o jedinou smlouvu.

Místní příslusnost soudu v praxi nečinila obtíže, problematické však bylo až do roku 2006 stanovit příslusnost věcnou. Při peněžitých plnění do 100.000,- Kč rozhodoval v prvním stupni okresní soud, avšak v plněních vyšší hodnoty vyvstala otázka, zda pro tyto spory je příslušný krajský soud. Leasingové společnosti podřazovaly své spory do příslusnosti krajských soudů na základě § 9 odst. 3 písm. r) občanského soudního řádu. Toto ustanovení však připouštělo dvojí výklad a ani judikatura vrchních soudů, které o příslusnosti rozhodovaly, nebyla ustálená. Leasingové společnosti opíraly svůj názor o jazykový výklad daného ustanovení s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, který judikoval, že závazkový vztah založený dohodou ve smyslu § 262 odst. 1 obchodního zákoníku je vztahem obchodním a případný spor mezi smluvními stranami je z hlediska procesního věci obchodní.⁷³ Poskytovatelé leasingu tedy vycházeli z názoru, že zmiňované ustanovení

⁷² Srov. bod 8.6. VSP

⁷³ Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 33 Cdo 2272/1998

občanského soudního řádu se vztahuje na všechny obchodní závazkové vztahy (tedy i založené dohodou ve smyslu § 262 odst. 1 obchodního zákoníku) kromě sporů o náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení, které musí být mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti (založené § 261 odst. 1 obchodního zákoníku). Za pravdu jím dával i Vrchní soud v Praze v jejích rozhodnutích. Proti stály názory krajských soudů, které vyslovovaly svou věcnou nepříslušnost, neboť ustanovení občanského soudního řádu se vztahuje toliko na obchodní závazkové vztahy mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, tedy v teorii označované jako tzv. „absolutní obchody.“ Na jejich stranu se postavil Vrchní soud v Olomouci. V praxi tedy docházelo k situaci, že o tom, zda bude v prvním stupni příslušný krajský soud, rozhodovalo sídlo krajského soudu (zda nadřízeným mu byl Vrchní soud v Praze či v Olomouci). Nastalá situace byla neudržitelná a bylo tedy nutné sjednat jednotný výklad. K tomu došlo dne 1.6.2006 na společné gremiální poradě Vrchního soudu v Praze a Vrchního soudu v Olomouci, za účasti zástupce Nejvyššího soudu, konané v Kroměříži. Většinově byl pak odsouhlasen takový výklad, podle něhož se ustanovení § 9 odst. 3 písm. r) občanského soudního řádu vztahuje jen na spory z obchodních závazkových vztahů vymezených v § 261 odst. 1 obchodního zákoníku, tedy (podle formulace v občanském soudním řádu) „mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti“. Pro toto posouzení nemůže být zjevně rozhodná ani dohoda účastníků podle § 262 odst. 1 obchodního zákoníku.

Ze shora uvedeného tedy vyplývá, že k projednání leasingových sporů, kdy na straně příjemce leasingu bude vystupovat nepodnikatel, budou v prvním stupni příslušné okresní soudy.

Závěr

Závěrem celé práce bych se chtěl stručně zmínit o vývoji tohoto institutu v návaznosti na proběhlé daňové reformy. Vývoj leasingu se za posledních deset let zdvojnásobil a nyní se očekává další vývoj. Zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů došlo i k novelizaci zákona 582/1992 Sb. o dani z příjmů tak, že od roku 2008 došlo ke sjednocení doby odpisování a doby, po kterou je možno leasingové splátky uznat za daňový náklad. U osobních automobilů se tato doba ustálila na pěti letech. Z nastíněného by se mohlo zdát, že finanční leasing automobilů ztrácí svou daňovou atraktivitu a dojde k poklesu objemu leasovaných produktů. Na druhé straně je nutné připomenout, že zákon 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů se velmi dotýká i úvěrů a počítá se značnými restrikcemi. Podle pravidel nízké kapitalizace nebudou daňově uznatelné finanční náklady tzn. úroky z úvěru od nespřízněných osob, kdy suma úvěrů přesáhne šestinásobek (v budoucnu čtyřnásobek) vlastního kapitálu a hodnota těchto finančních nákladů převyšší 1 milion korun za rok. Podnikatelé budou daleko více zvažovat, co řešit úvěrem s ohledem na výši vlastního kapitálu a na co hledat jiné formy financování. Pravidlo nízké kapitalizace je bude omezovat v tom, jakou výši úvěrů si mohou nabrat. Jak jsem uvedl ve své práci, leasing se na rozdíl od úvěru v rozvaze společnosti neobjeví. To může v konečném důsledku vést k opačnému závěru, že firmy budou na pořízení osobních automobilů využívat jiných způsobů pořízení majetku a klasický úvěr užijí na realizaci jiných investičních záměrů. S ohledem na výše uvedené se domnívám, že drastický pokles leasingových operací nehrozí. V současné době (prakticky 3 měsíce po nabytí účinnosti novely zákona o dani z příjmů) lze však takovýto vývoj stěží předjímat a jistě čas a následná aplikace v praxi prozradí více.

Příloha

Všeobecné smluvní podmínky pro leasing movitých věcí společnosti Santander Consumer Finance a.s.

1. Obecná ustanovení

1.1 Všeobecné smluvní podmínky pro leasing movitých věcí (dále jen „VSP“) upravují právní vztahy, vznikající v souvislosti s poskytováním leasingu mezi poskytovatelem leasingu - společností Santander Consumer Finance a.s. se sídlem uvedeným v leasingové smlouvě (dále též „poskytovatel leasingu“ nebo „poskytovatel“) a druhou smluvní stranou - leasingovým nájemcem (dále též jen „LN“).

1.2 Smluvní strany se v souladu s ustanovením § 262 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, v platném znění (dále jen „obchodní zákoník“) dohodly, že veškeré vztahy mezi poskytovatelem leasingu a LN při poskytování leasingu se řídí ustanoveními obchodního zákoníku. Tyto VSP jsou v souladu s ustanovením § 273 obchodního zákoníku nedílnou součástí leasingové smlouvy (dále též jen „LS“) uzavřené mezi leasingovým nájemcem a poskytovatelem. LS je smlouvou nepojmenovanou (inominátní) a je uzavřena ve smyslu ustanovení § 269 odst. 2 obchodního zákoníku. Smluvní vztahy mezi poskytovatelem leasingu a LN při poskytování leasingu se řídí ustanoveními těchto VSP, pokud si smluvní strany v leasingové smlouvě neujednaly něco jiného. V případě rozporu mezi ustanoveními VSP a LS platí ustanovení stanovená v LS včetně jejích nedílných součástí – příloh.

2. Předmět leasingové smlouvy

2.1 Na základě účinné leasingové smlouvy se poskytovatel leasingu zavazuje umožnit leasingovému nájemci úplatné užívání určité movité věci nebo souboru věcí (dále též jen „předmět leasingu“ nebo „PL“), jež jsou ve vlastnictví poskytovatele, přičemž nebezpečí škody na PL a škod spojených s jeho užíváním nese v plném rozsahu po dobu poskytování leasingu leasingový nájemce.

2.2 Leasingový nájemce si vybere u smluvního obchodního partnera - právnické nebo fyzické osoby, předmět leasingu (dále jen „dodavatel“), který bude odpovídat popisu, uvedenému v tomto návrhu LS. Soulad údajů, vyplněných v návrhu leasingové smlouvy, s údaji uvedenými v osobních dokladech leasingového nájemce, může být zkontrolován dodavatelem. V takovém případě LN souhlasí, aby dodavatel ověřil jeho totožnost, zjistil o něm další údaje a vyžádal si, vyhotovil nebo nechal vyhotovit kopie potřebných dokumentů.

2.3 Poskytovatel leasingu uzavře kupní smlouvu, na jejímž základě nabude vlastnické právo k předmětu leasingu (dále též jen „kupní smlouva“).

2.4 Poskytovatel okamžikem uzavření kupní smlouvy postupuje leasingovému nájemci veškerá svá práva a povinnosti kupujícího (vlastníka), které vyplývají z kupní smlouvy, s výjimkou práva na převod vlastnictví, práva zastavit předmět leasingu a dalších práv tak, jak vyplývají z těchto VSP. Leasingový nájemce uvedená práva a povinnosti přijímá.

3. Předmět leasingu

3.1 Předání a převzetí předmětu leasingu

3.1.1 Předáním PL je protokolární předání PL dodavatelem leasingovému nájemci a převzetí PL leasingovým nájemcem od dodavatele. LN je povinen zajistit v souladu s LS a VSP na vlastní náklady veškeré technické a právní předpoklady potřebné nejenom pro předání a převzetí PL, ale rovněž pro vlastní užívání PL.

3.1.2 Okamžikem převzetí PL LN dojde k převodu vlastnického práva k PL na poskytovatele leasingu. LN se zavazuje převzít PL nejpozději do 3 měsíců od data uzavření LS, nedohodnou-li se LN a poskytovatel jinak. Pokud LN nepřevzme PL v dohodnutém termínu dodání, LS se ruší a práva a povinnosti z ní vyplývající zanikají.

3.1.3 LN je povinen se před převzetím PL náležitě obeznámit s PL a jeho součástmi. Především je pak povinen provést prohlídku PL s náležitou péčí, prověřit případný výskyt vad, způsobilost předmětu leasingu k řádnému užívání, soulad popisu předmětu v dokladech vztahujících se k PL se skutečným stavem a vlastnostmi PL a s popisem uvedeným v leasingové smlouvě. Zejména je LN povinen provést kontrolu souladu výrobních čísel a ostatních identifikačních údajů PL s údaji uvedenými ve všech příslušných dokumentech - leasingové smlouvě, předávacím protokolu a v případě silničního motorového či přípojného vozidla i v technickém průkazu silničního motorového vozidla a přípojného vozidla (dále jen „technický průkaz“ či „TP“), či v ostatních případech v jiném jemu odpovídajícím dokladu. Pokud se v těchto VSP dále hovoří o technickém průkazu, rozumí se jím i takovýto odpovídající doklad. Ustanovení těchto VSP týkající se silničních motorových či přípojních vozidel se použijí pro ostatní movité věci – předměty leasingu obdobně, pokud to není z povahy věci vyloučeno. LN ručí a plně odpovídá za dílčí vlastnosti a způsobilost PL, zvláště pak jeho vhodnost pro předpokládané užití.

3.1.4 Převzetí PL potvrdí LN po splnění povinností uvedených v čl. 3.1.3 podepsáním předávacího protokolu, ve kterém bude poskytovatel leasingu uveden jako vlastník PL, není – li předání a převzetí potvrzeno na LS. Přesný popis PL je uveden v předávacím protokolu, LS, v TP a faktuře či kupní smlouvě. Předání a převzetí PL potvrzené dodavatelem a LN je současně dokladem o převzetí PL do užívání LN.

3.1.5 Při zjištění vad PL při prohlídce podle článku 3.1.3 je LN povinen:

- a) v případě neodstranitelných vad převzetí PL odmítnout a písemně informovat poskytovatele o důvodech odmítnutí převzetí neprodleně, nejpozději však do 5 dnů od odmítnutí převzetí předmětu leasingu, v tomto případě LS pozbývá platnosti;
- b) v případě odstranitelných vad postupovat buď podle písm. a), nebo převzít PL teprve po odstranění těchto vad. Jestliže při převzetí PL nebudou vady (včetně právních) zjištěny a tyto budou LN, případně poskytovatelem nebo třetí osobou zjištěny po převzetí PL, je LN povinen na svůj náklad tyto vady odstranit. Poskytovatel je oprávněn před účinností LS na náklady LN prověřit, zda předmět leasingu nemá vady (včetně právních). Pokud LN převezme PL před výsledkem tohoto prověření, odpovídá LN za případné takto zjištěné vady a nese veškerá rizika s tím spojená. V případě, že se takové vady projeví po podpisu předávacího protokolu, nese náklady na jejich odstranění LN a je povinen uhradit poskytovateli vzniklou škodu v plné výši. Poskytovatel je v takovém případě též oprávněn od LS odstoupit. LN pak není oprávněn uplatňovat na poskytovateli náhradu škody. Poskytovatel není povinen akceptovat prověření PL provedené leasingovým nájemcem.

3.1.6 Veškerá práva z odpovědnosti za vady (včetně vad právních, např. PL neodpovídá identifikaci atd.) je LN oprávněn uplatňovat pouze u dodavatele, přičemž případné právo na odstoupení od kupní smlouvy je LN oprávněn vykonat pouze s předchozím písemným souhlasem poskytovatele. Nesplněním povinností dodavatele se poskytovatel neocitá v prodlení s plněním svých závazků vůči LN a neodpovídá LN za případně tímto vzniklou škodu.

3.1.7 Jestliže LN nesplní povinnosti uvedené v článku 3.1.1 až 3.1.6, je povinen nahradit poskytovateli škodu, která mu případně vznikne porušením povinností leasingového nájemce.

3.2 Uvedení předmětu leasingu do provozu

3.2.1 Za uvedení PL do provozu je považováno protokolární převzetí PL. TP nebo jiný jemu odpovídající doklad je LN povinen doručit do sídla poskytovatele do 40 dnů po převzetí PL se zaregistrovaným vlastnickým právem poskytovatele a vyznačením LN jako provozovatele příslušným odborem dopravy (registrem motorových vozidel) nebo v této lhůtě písemně informovat poskytovatele o důvodu nemožnosti splnit dodržení této lhůty. V případě nesplnění této povinnosti je poskytovatel oprávněn uplatnit vůči LN smluvní

pokutu podle článku 7.1 bodu b) dd). LN odpovídá za to, že jsou splněny všechny povinnosti spojené se změnou provozovatele a vlastníka PL, a ve všech příslušných evidencích a dokumentech, zejména v technickém průkazu a v osvědčení o registraci motorového vozidla, je LN evidován jako provozovatel vozidla a poskytovatel jako vlastník vozidla, pokud zákon nestanoví jinak.

3.2.2 Pokud je uvedení PL do užívání spojeno se zákonnými povinnostmi registrace nebo povolení orgánem státní správy, jiným orgánem či jinými povinnostmi danými právními předpisy (např. atesty, osvědčení apod.), je LN povinen splnit je řádně a včas. Současně je LN povinen uhradit náklady spojené s těmito povinnostmi ve stanovených termínech, pokud z LS nevyplývá, že tyto náklady budou zahrnuty do ceny PL. Kopii rozhodnutí či jiného dokladu je LN povinen neprodleně doručit poskytovateli leasingu.

3.3 Pojištění PL

Náklady na pojištění PL nese LN. Rozdíl mezi pojistným plněním a skutečnou výší škody nese LN.

3.3.1 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zák. č. 168/1999 Sb., v platném znění (dále též „povinné ručení“).

3.3.1.1 Pokud v LS není uvedeno, že povinné ručení uzavírá LN prostřednictvím poskytovatele, je LN povinen a zavazuje se včas po převzetí PL uzavřít smlouvu o povinném ručení, a to ode dne převzetí PL leasingovým nájemcem, ve které bude poskytovatel uveden jako vlastník vozidla. LN se zavazuje plnit její podmínky, hradit pojistné povinného ručení, včas a řádně ho obnovovat po celou dobu platnosti leasingové smlouvy. V případě, že LN poruší tuto svou povinnost, nese v plném rozsahu rizika a škody s tím spojené. LN je povinen doložit průkaznou formou (kopii dokladu zaslanou doporučeným dopisem, faxem) uzavření pojistné smlouvy vč. Dokladu o zaplacení povinného ručení, a to do 14 dnů po převzetí PL, v průběhu trvání leasingové smlouvy vždy 1 měsíc před ukončením stávajícího pojistného období doložit obnovení pojistné smlouvy na nové období (doklad o zaplacení na nové období). Není-li takový doklad předán poskytovateli, může tento uhradit povinné ručení PL za leasingového nájemce na jeho náklady. Sankce s tím spojené nese rovněž LN. Pokud dojde k ukončení leasingové smlouvy jakýmkoli jiným způsobem než převodem vlastnictví k PL na leasingového nájemce v souladu s ustanovením článku 6.2 VSP, je LN povinen originál dokladu o povinném ručení včetně zelené karty předat poskytovateli spolu s PL; není-li takový doklad předán, může poskytovatel uhradit povinné ručení PL za leasingového nájemce na jeho náklady. Sankce s tím spojené nese rovněž LN. V případě doplacení splátek, ale při nevyrovnání jiných závazků LN z LS platí toto ustanovení obdobně. Pokud LN poruší svůj závazek uvedený v tomto odstavci a neuzavře pojistnou smlouvu bezprostředně s převzetím PL, či ji neobnoví či nezaplatí řádně a včas pojistné, má poskytovatel leasingu právo odstoupit od LS a PL odebrat. Pro případ, že LN nedoloží výše uvedeným způsobem nebo v termínu výše uvedeném, že uzavřel povinné ručení, nese rizika a náhrady případných škod. Pro takové porušení VSP leasingovým nájemcem se sjednává smluvní pokuta, kterou LN zaplatí poskytovateli, a to ve výši 50 % částky, která odpovídá výši ročního pojistného povinného ručení pro

určený PL u pojišťovny, se kterou má poskytovatel uzavřeno nejvíce pojistných smluv.

3.3.1.2 Pokud pojistnou smlouvu na povinné ručení uzavírá na základě dohody stran poskytovatel, hradí LN pojistné na základě faktury, vedle leasingových splátek. Pro případ prodloužení si strany sjednávají úrok z prodloužení ve výši 0,05 % z dlužné částky za každý den prodloužení.

3.3.2 Pojištění proti škodám a odcizení (havarijní pojištění)

Po celou dobu trvání leasingu musí být PL pojištěn proti škodám a odcizení (dále též „havarijní pojištění“), není-li v LS ujednáno jinak.

3.3.3 Není-li v leasingové smlouvě sjednáno jinak, bude PL pojištěn v rámci hromadné pojistné smlouvy uzavřené mezi poskytovatelem leasingu a pojistitelem. Rozsah pojištění, pojistitel a další podmínky pojištění jsou uvedeny v příloze leasingové smlouvy, která tvoří její nedílnou součást („Sjednané pojištění k leasingové smlouvě“) a jejímž podpisem LN zároveň osvědčuje, že byl seznámen se všemi smluvními podmínkami pojistitele pro danou pojistnou smlouvu a tyto obdržel. LN se zavazuje podmínky pojištění dodržovat. Poskytovatel leasingu je oprávněn částku pojistného rozložit a inkasovat ji od leasingového nájemce v leasingových splátkách. Pokud je v LS sjednána doba splácení splátek (počet splátek) kratší než délka sjednaného smluvního období, povinnost havarijního pojištění PL trvá po celou dobu držení PL nájemcem, nejméně však do konce smluvního období uvedeného v LS. LN je v tomto případě povinen zajistit sám havarijní pojištění na vlastní náklady. LN je povinen seznámit se s podmínkami požadovaného zabezpečení PL, které jsou uvedeny v pojistné smlouvě nebo jejích dodatcích, a tyto podmínky dodržovat. LN je povinen na základě oznámení poskytovatele o změně podmínek požadovaného zabezpečení PL i v průběhu trvání LS tyto podmínky splnit. V případě zániku hromadné pojistné smlouvy je LN povinen respektovat podmínky nové hromadné pojistné smlouvy a zavazuje se platit poskytovateli pojistné ve výši stanovené v novém splátkovém kalendáři, který poskytovatel LN zašle. Nebude-li další pojištění PL ze strany poskytovatele možné, tuto skutečnost poskytovatel oznámí LN a LN bude povinen neprodleně PL pojistit individuálně a toto pojištění prokázat způsobem dle čl. 3.3.1.1.

3.3.4 Je-li v LS stanoveno, že LN pojistí PL individuálně, je LN povinen zajistit toto pojištění při převzetí PL, a to přinejmenším pro případ poškození nebo zničení v důsledku havárie, poškození, ztráty nebo zničení v důsledku živelné události a pro případ odcizení PL, jeho násilného poškození nebo zničení jinou osobou, s územním rozsahem ČR a ostatní evropské země, a to za následujících podmínek: a) pojistitel musí být předem odsouhlasen poskytovatelem a musí být členem České kanceláře pojistitelů; b) spoluúčast LN ve výši: v % nejvýše 10% z pojistného plnění, v Kč max. 10 000,-Kč.; c) pojistná částka (cena pro pojištění) bude sjednána přinejmenším ve stejné výši, jako by se na PL vztahovala pojistná smlouva uzavřená poskytovatelem uvedená v čl. 3.3.3; pro případ, že leasingový nájemce pojistí vozidlo na nižší pojistnou částku (podpojištění), než je stanoveno v tomto bodě c), zavazuje se, že v případě pojistné události, totální havárie či odcizení PL, resp. pojistného plnění z takové pojistné události, uhradí ve prospěch poskytovatele částku, která bude odpovídat rozdílu mezi plněním pojišťovny podle věty první tohoto bodu c) a skutečným plněním. Obdobný nárok vznikne poskytovateli, pokud náklady na opravu PL nebudou kryty výší pojistného plnění či LN nezaplatí opravu vozidla; d) LN zajistí neodvolatelnou vinkulaci pojistného plnění ve prospěch poskytovatele. Kopii pojistné smlouvy včetně všeobecných, smluvních či jiných relevantních podmínek pojistitele pro danou pojistnou smlouvu včetně vinkulace pojistného plnění ve prospěch poskytovatele a veškeré dodatky či změny těchto

dokumentů je LN povinen zaslat bez zbytečného odkladu, nejpozději do 14 dnů od doručení pojistitelem. LN je povinen seznámit se s veškerými podmínkami pojištění, řídit se jimi a dodržovat podmínky pojistné smlouvy.

3.3.4.1 Obdobný nárok, který je stanoven v článku 3.3.4 bod c) vznikne poskytovateli i v případě podpojištění vozidla, které nebylo pojištěno individuálně LN či v případě jakéhokoli krácení pojistného plnění např. z důvodu požití alkoholu, neprokázaného zabezpečení apod.

3.3.5 **Pojistná událost** V případě jakékoli pojistné události se leasingový nájemce zavazuje poskytnout veškerou součinnost Policii ČR a pojistiteli, aby mohlo být pojistné plnění řádně a včas vyplaceno, zejména zajistit veškeré potřebné dokumenty, jako je hlášení pojistné

události pojišťovně, protokoly sepsané orgány činnými v trestním řízení, atd. Pojistné plnění z pojistné smlouvy uzavřené dle článku 3.3.4 plní pojistitel v souladu s vinkulací ve prospěch poskytovatele. Pojistné plnění z pojistné smlouvy uzavřené dle článku 3.3.3 plní pojistitel poskytovateli v plné výši.

3.3.6 V případě pojistné události s výjimkou zničení, ztráty či odcizení PL, je leasingový nájemce povinen bez zbytečného odkladu zajistit uvedení PL do stavu předešlého pojistné události. Tato povinnost LN není dotčena ani v případě, že pojistné plnění nedosáhne nákladů na uvedení PL do stavu předešlého pojistné události. Poskytovatel uhradí leasingovému nájemci na základě předložených dokladů částku ve výši nákladů na provedenou opravu PL, a to po odečtení všech splatných závazků LN vůči poskytovateli, nejvýše však částku ve výši přijatého pojistného plnění. V případě zničení nebo odcizení PL bude postupováno podle článku 6.1.2.

3.3.7 V případě, že odcizený PL bude po provedeném plnění pojistitele nalezen a vrácen, LN bere na vědomí, že PL je majetkem pojišťovny a nemá k němu žádné dispoziční ani jiné právo, pokud není stanoveno jinak.

3.4 Vlastnictví a užívání PL, náklady a škody způsobené v souvislosti s užíváním předmětu leasingu

3.4.1 Poskytovatel leasingu zůstává po celou dobu trvání leasingové smlouvy vlastníkem PL. LN je povinen na svůj náklad udržovat PL v technicky bezvadném stavu, chránit jej před odcizením a pečovat o něj tak, aby na něm nevznikla jakákoli škoda. LN je povinen na svůj náklad zajistit výrobcem PL požadované nebo doporučené garanční i pogaranční prohlídky a ihned po vzniku potřeby opravy PL zajistit i takové opravy. Všechny opravy a prohlídky PL je leasingový nájemce povinen zajistit u autorizovaných středisek prodejců, pokud v ČR existují; pokud takové středisko v ČR neexistuje, je LN povinen zajistit alespoň použití originálních náhradních dílů. Nesplní-li LN tyto povinnosti, odpovídá vůči poskytovateli za škodu v důsledku toho vzniklou. V případě, že LN poruší svou povinnost stanovenou v tomto článku 3.4.1 a dojde k předčasnému ukončení LS podle článku 6.1.2, má poskytovatel právo na zaplacení smluvní pokuty, jejíž výše se určí jako součet následujících částek:

- a) souhrnné částky všech zbývajících měsíčních leasingových splátek, které by byl LN povinen doplatit do konce LS, snížené o splátky pojištění do konce LS, ponížené o čistý úrokový výnos poskytovatele;
- b) odkupní ceny PL uvedené v LS; a
- c) částky za předčasné ukončení LS ve výši 5 % z aktuálního zůstatku finanční angažovanosti poskytovatele vůči leasingovému nájemci k datu ukončení LS (nedoplatený podíl pořizovací ceny (dále též jen „PC“). Výše této částky činí minimálně 5.000,- Kč plus DPH, maximálně 30.000,- Kč plus DPH.

3.4.2 LN nese nebezpečí škody na PL, zejména rizika výskytu vad (včetně právních), poškození, zničení, ztráty, odcizení a předčasného opotřebení PL, i když na tom nenese vinu. V případě, že nastanou uvedené skutečnosti, je LN povinen neprodleně, nejpozději však do 7 dní, písemně informovat poskytovatele. LN je povinen na vlastní náklady odstranit škody na PL vzniklé po dobu trvání leasingové smlouvy, pokud tyto škody nejsou kryty zárukou.

3.4.3 I v případě skutečností uvedených v článku 3.4.2 je LN povinen i nadále platit měsíční leasingové splátky řádně, včas a v plné výši, a to i v případě, že nemá možnost PL užívat.

3.4.4 LN je povinen na základě písemné výzvy poskytovatele po dobu účinnosti LS označit PL způsobem, který poskytovatel určí.

3.4.5 Náklady spojené s provozem, opravami, úpravami a údržbou předmětu leasingu, zejména přihlašovací, převáděcí a odhlašovací poplatky, silniční daň a dálniční poplatek,

hradí po dobu trvání leasingové smlouvy leasingový nájemce. Dále je LN povinen během trvání LS dodržovat a plnit všechny obecně závazné právní předpisy, které se vztahují k užívání a provozu PL.

3.4.6 V případě škod vzniklých třetím osobám v souvislosti s provozem PL je leasingový nájemce povinen neprodleně učinit veškerá opatření včetně těch, která by jinak byl povinen učinit poskytovatel jako vlastník PL, aby nároky, zejména nároky na pojistná plnění, zůstaly zachovány a škody způsobené třetím osobám byly co nejnižší. Kromě toho je LN povinen do 3 dnů poskytovatele leasingu písemně informovat o jakékoli škodní události související s provozem PL. Pokud by z jakýchkoli důvodů nebyly škody zcela nebo zčásti uhrazeny a k jejich náhradě by byl podle právních předpisů povinen poskytovatel, je LN povinen takovou škodu na výzvu poskytovatele uhradit.

3.4.7 Poskytovatel je oprávněn kdykoliv zkontrolovat stav, umístění a způsob užívání PL, a to i bez předchozího oznámení kontroly LN. Leasingový nájemce uděluje poskytovateli svolení přístupu k PL za účelem kontroly stavu, umístění a způsobu jeho užívání, včetně případného přiměřeného překonání překážek přístupu na místo, na němž se PL nachází. LN souhlasí s pořízením technické dokumentace, fotodokumentace nebo videozáznamu PL ve stavu a na místě, kde bude PL nalezen. LN bere na vědomí, že poskytovatel při porušení či neplnění ustanovení LS a VSP leasingovým nájemcem, aniž by došlo k předčasnému ukončení LS podle čl. 6.3, je oprávněn bez předchozího upozornění LN omezit, či zcela znemožnit nakládání s PL či PL na náklady LN dočasně odvézt. Tento stav nezakládá právo LN na případnou náhradu škody vzniklou takovým jednáním poskytovatele. Pokud je LN v prodlení s úhradou leasingové splátky nebo jejího příslušenství nebo užívá PL v rozporu s LS, je poskytovatel oprávněn PL dočasně odebrat nebo znemožnit LN jeho užívání. Dočasné odebrání PL nezabavuje LN povinnosti platit leasingové splátky dle LS řádně, včas a v plné výši.

3.4.8 LN není oprávněn bez předchozího písemného souhlasu používat PL pro účely taxislužby, autopůjčovny nebo autoškoly, popřípadě předat PL do užívání třetí osobě. Za třetí osobu se pro účely tohoto ustanovení nepovažují zaměstnanci leasingového nájemce (je-li podnikatelem nebo právnickou osobou) a osoby blízké (§ 116 občanského zákoníku).

3.4.9 Technický průkaz či jemu odpovídající doklad je uložen u poskytovatele, pokud tento neurčí jinak. Dočasné zapůjčení TP nebo jiného jemu odpovídajícímu dokladu LN je možné pouze na písemnou žádost LN a jen v odůvodněných případech. Je-li TP zapůjčen leasingovému nájemci, je LN povinen vrátit TP neprodleně, nejpozději do 10 dnů po splnění účelu, pro který byl TP zapůjčen, zpět poskytovateli, nejpozději však do 30 dnů od data zapůjčení. Prodlení LN s vrácením TP zakládá právo poskytovatele na uplatnění smluvní pokuty dle článku 7.1 bodu b) dd) těchto VSP.

3.4.10 LN je povinen zabránit vzniku práv třetích osob k PL (např. prodat PL či dát PL do zástavy). Pokud není dohodnuto jinak, není LN oprávněn PL pronajmout nebo bez písemného souhlasu poskytovatele zapůjčit či předat do užívání PL dalším osobám. Pokud budou k PL uplatňovat práva třetí osoby nebo pokud taková práva třetích osob skutečně vzniknou, je LN povinen o této skutečnosti poskytovatele neprodleně, nejpozději do 7 dní, písemně informovat.

3.4.11 LN bere na vědomí, že poskytovatel může sjednat smlouvu o zřízení zástavního práva ke své pohledávce vůči leasingovému nájemci z leasingové smlouvy nebo takovou pohledávku postoupit jakékoliv třetí osobě. LN souhlasí, aby poskytovatel v souvislosti s jednáním o zřízení zástavního práva k pohledávce nebo o postoupení pohledávek z LS poskytl budoucímu zástavnímu věřiteli nebo postupníku potřebné informace a údaje o LN.

3.4.12 LN není oprávněn bez předchozího písemného souhlasu poskytovatele provádět jakékoli úpravy PL, včetně umístění reklam na PL. LN odpovídá za to, že úprava bude

provedena v souladu s platnými předpisy a etickými zvyklostmi a vyžaduje-li to právní úprava, je povinen nechat zaznamenat změnu v TP či obdobném dokladu pro PL. LN nese náklady spojené s případnými sankcemi vyplývajícími z nedodržení příslušných předpisů při úpravě PL. V případě předčasného ukončení LS je LN povinen uvést na svůj náklad PL zpět do původního stavu před provedenou změnou, pokud poskytovatel nestanoví jinak.

4. Cena a platební podmínky

4.1 Základní ustanovení

4.1.1 Cena předmětu leasingu (dále též „cena předmětu leasingu“). Cena předmětu leasingu je součtem všech měsíčních leasingových splátek bez DPH uvedených v LS počínaje 0. navýšenou splátkou. Měsíční leasingové splátky jsou stanoveny smluvně a jsou vypočteny na základě kupní ceny PL (pořizovací cena), ceny finanční služby a všech nákladů poskytovatele nutných k provedení leasingové operace a budou dále zvýšeny o částku DPH v souladu s příslušnými právními předpisy. Financovanou částkou, tj. výši peněžních prostředků, se pro účely doplacení předmětu koupě (předmětu leasingu), rozumí účetní cena předmětu koupě (kupní, pořizovací cena) minus 0. splátka zaplacená LN.

4.1.2 Finanční služba poskytovatele je vypočtena na základě ceny refinančních zdrojů na mezibankovním trhu a ostatních nákladů nutných k uskutečnění leasingové operace.

4.1.3 Dojde-li v průběhu LS ke změně skutečností uvedených v článku 4.1.2 o více než 3 % oproti hodnotě platné k prvnímu dni kalendářního měsíce, ve kterém došlo k uzavření leasingové smlouvy, může poskytovatel jednostranně v LS zvýšit měsíční leasingové splátky ve stejném poměru, a to počínaje měsícem následujícím po doručení písemného oznámení o této skutečnosti poskytovatelem leasingovému nájemci. O doručování platí ustanovení čl. 6.3.2 obdobně. Poskytovatel se zavazuje uvést v oznámení výši nové roční procentní sazby nákladů na leasing a měsíční leasingové splátky.

4.1.4 Dojde-li ke změně právních předpisů, např. daňových předpisů nebo k zavedení nových daní nebo poplatků týkajících se PL nebo leasingu, či dojde-li ke změně nákladů souvisejících s pojištěním PL, uplatní se v takovém případě postup podle článku 4.1.3.

4.1.5 Pokud je tak v leasingové smlouvě sjednáno, je LN povinen zaplatit poskytovateli jednorázovou částku jako úhradu administrativních činností spojených s uzavřením leasingové smlouvy a s poskytováním leasingu. Tato částka je uvedena v leasingové smlouvě jako „Jednorázový poplatek“.

4.1.6 Pokud LN v LS požádá o zaslání přehledu plateb za kalendářní rok (dále jen přehled plateb), zasílá poskytovatel jednou za kalendářní rok po dobu trvání LS pravidelnou informaci o aktuálním přehledu plateb LN, a to formou ročního výpisu zaslání nejpozději do konce 1. čtvrtletí následujícího kalendářního roku. Za tuto službu zaslání přehledu plateb za kalendářní rok je LN účtován na základě samostatného dokladu poplatků, jehož výše je uvedena v LS. LN je povinen zaplatit poplatek ve lhůtě splatnosti uvedené na tomto dokladu. Za zrušení zaslání přehledu plateb na žádost LN je LN povinen zaplatit poskytovateli poplatek dle aktuálně platného Ceníku Santander Consumer Finance a.s. (dále jen „Ceník“).

4.2 Měsíční leasingové splátky

4.2.1 Měsíční leasingové splátky podle čl. 4.1.1 (dále též „MLS“) je povinen LN hradit včas a v dohodnuté výši, a to na účet poskytovatele leasingu uvedený ve smlouvě, pokud poskytovatel neurčí písemně jiný účet nebo jiný způsob platby. Jako variabilní symbol je LN povinen uvádět číslo LS. Uhrazením splátky se rozumí připsání splátky na účet poskytovatele, který je uveden v leasingové smlouvě nebo jinak písemně určen spolu s uvedením správného variabilního symbolu. V případě, že LN neuvede jako variabilní symbol číslo LS, nepovažuje se platba za uhrazenou řádně a včas. V takovém případě bude platba považována za uhrazenou v den identifikace takové platby ze strany poskytovatele leasingu

4.2.2 Výše a počet měsíčních leasingových splátek a jejich splatnost a variabilní symbol jsou uvedeny v LS, popřípadě v oznámení dle čl. 4.1.3 nebo 4.1.4.

4.3 Platební podmínky

4.3.1 Měsíční leasingové splátky nebo jiné platby vyplývající z LS jsou splatné na účet poskytovatele leasingu v termínech uvedených v LS, pokud není dohodnuto jinak.

4.3.2 Peněžitý závazek leasingového nájemce je splněn včas, jestliže byla platba připsána v plné výši na účet poskytovatele leasingu nejpozději v den splatnosti. Datum splatnosti 1. splátky je 1 měsíc po převzetí PL. Datum splatnosti dalších splátek počínaje druhou splátkou se rozumí den, jehož pořadové číslo v rámci kalendářního měsíce odpovídá pořadovému číslu dne protokolárního převzetí PL. Není-li takový den v měsíci, případně datum splatnosti na jeho poslední den. Případně-li datum splatnosti splátky na sobotu, neděli nebo svátek, je dnem splatnosti nejbližší předcházející pracovní den.

4.3.3 V případě, že LN má vůči poskytovateli více splatných závazků, je poskytovatel oprávněn započíst platby leasingového nájemce přednostně na nejstarší nebo nejméně zajištěné pohledávky, a to i na pohledávky vyplývající z jiných mezi oběma stranami uzavřených smluv.

4.3.4 V případě prodlení s úhradou měsíčních leasingových splátek nebo jiných plateb vyplývajících z LS, je LN povinen zaplatit smluvní pokutu do výše 0,2 % z dlužné částky za každý kalendářní den prodlení. Pokud je leasingový nájemce v prodlení déle než 30 kalendářních dní, je povinen zaplatit smluvní pokutu do výše 0,5 % z dlužné částky za každý další kalendářní den prodlení. O výši smluvní pokuty do určené výše je poskytovatel oprávněn rozhodnout.

4.3.5 Obdobně jako v článku 3.4.3 těchto VSP nemožnost dočasného či trvalého řádného užívání PL z jakýchkoliv důvodů např. prodlení ze strany dodavatele, výskyt vad na PL či vyřazení PL z provozu nezbavuje LN povinnosti řádně, včas a v plné výši hradit MLS až do dne ukončení LS.

5. Zajištění závazků leasingového nájemce

5.1 Ručení

Pokud se tak LN a poskytovatel dohodnou, je LN povinen zajistit plnění svých závazků způsobitelným ručitelem nebo ručiteli. Podpisem Prohlášení o převzetí ručení, které tvoří nedílnou součást LS, se ručitel zavazuje v případě prodlení LN s plněním závazků poskytnout toto plnění v plné výši.

5.2 Směnka, vyplňovací právo

5.2.1 Pokud se poskytovatel s LN dohodne na zajištění závazků LN z leasingové smlouvy blankosměnkou, vystaví LN současně s podpisem leasingové smlouvy vlastní směnku, na řad poskytovatele, s doložkou bez protestu. Poskytovatel je oprávněn požadovat při vystavení směnky i její avalování.

5.2.2 Práva a povinnosti LN a poskytovatele budou podrobněji upravena „Dohodou o směnečném vyplňovacím oprávnění“, která v případě zajištění závazku LN blankosměnkou tvoří přílohu leasingové smlouvy.

6. Trvání leasingové smlouvy - doba poskytování leasingu

6.1 Uzavření a ukončení leasingové smlouvy

6.1.1 Leasingová smlouva mezi poskytovatelem a leasingovým nájemcem je uzavřena a nabývá platnosti podpisy obou stran a účinnosti dnem převzetí PL LN, s výjimkou ustanovení čl. 3.1.2, 3.1.3 a 7.1 bodu b) bb), které nabývá účinnosti podpisem LS. Nultá splátka musí být uhrazena nejpozději v den převzetí PL. Poskytovatel má právo před převzetím PL leasingovým nájemcem odstoupit od leasingové smlouvy v případě, že dojde ke zhoršení ekonomické bonity klienta, nebo vyjdou najevo takové skutečnosti týkající se LN, které nebyly známy před či při uzavírání LS a za kterých by poskytovatel LS neuzavřel. Nedojde-li k ukončení LS dohodou nebo trvalým vyřazením PL z provozu v souladu s

článkem 6.1.2 v případě jeho prokazatelného zničení nebo odcizení, nebo odstoupením od smlouvy dle článku 6.3 před dohodnutou dobou poskytování leasingu, leasingová smlouva končí uhrazením poslední leasingové splátky a uplynutím smluvního období uvedeného v LS. Smluvní období uvedené v LS v měsících končí dnem, který předchází dni, jež se označením shoduje se dnem účinnosti LS; pokud takový den v měsíci neexistuje, pak posledním dnem v měsíci.

6.1.2 Předčasné ukončení LS z důvodu trvalého vyřazení PL z provozu v případě jeho prokazatelného zničení nebo odcizení

Leasingová smlouva rovněž skončí uplynutím posledního dne kalendářního měsíce, v němž bude pojistitelem písemně uznáno a prokazatelně sděleno poskytovateli, že předmět leasingu byl zničen nebo odcizen, nejpozději však uplynutím posledního dne kalendářního měsíce, v němž rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení, obsahující zjištění, že PL byl zničen nebo odcizen, nabude právní moci a bude prokazatelně doručeno poskytovateli. Pokud LN obdrží takové rozhodnutí pojistitele nebo orgánu činného v trestním řízení, je povinen je neprodleně doručit poskytovateli. Pokud leasingová smlouva skončí z tohoto důvodu, je LN povinen poskytovateli zaplatit:

- a) všechny do doby ukončení LS vzniklé a neuhrazené peněžité závazky LN, včetně jejich příslušenství;
- b) smluvní i mimosmluvní majetkové sankce, na něž vzniklo poskytovateli právo na základě LS;
- c) smluvní pokutu vyčíslenou podle článku 3.4.1.

poskytovatel je dále oprávněn požadovat po LN v souladu s článkem 3.4.2 a 3.4.3 placení leasingových splátek řádně, včas a v plné výši, a to až do doby, kdy bude pojistitelem vyplaceno pojistné plnění. Ve finančním vyrovnání se započtou částky nárokové poskytovatelem dle ustanovení čl. 6.3.4 body a), b) a bod c) poníženy o čistý úrokový výnos poskytovatele, odkupní cena uvedená v LS a náhrada škody ve výši odpovídající výpočtu poplatku dle čl. 6.1.3 a případné další závazky LN vůči poskytovateli a částky ve prospěch nájemce, t.j. především poskytnuté pojistné plnění. Kromě toho je LN povinen případné zbylé části PL zlikvidovat v souladu s platnými právními předpisy, případně písemnými pokyny poskytovatele na vlastní náklady. Pojistné plnění v případě trvalého vyřazení PL z provozu v případě jeho prokazatelného zničení nebo odcizení použije poskytovatel přednostně k úhradě nároků vzniklých jemu. Případný zbytek pojistného plnění po konečném vypořádání závazků LN z leasingové smlouvy poskytovatel bez zbytečného odkladu poukáže leasingovému nájemci.

6.1.3 Ukončení LS před uplynutím sjednaného smluvního období doplacením

LN je oprávněn doplatit leasing i před dobou stanovenou ve smlouvě (doba užívání; smluvní období). Poskytovatel na základě písemné žádosti LN, sdělí LN částku, po jejíž úhradě bude LS předčasně ukončena. Datem doplacení LS je datum splatnosti splátky; při předčasném ukončení smlouvy dohodou je datem doplacení LS datum sjednané v této dohodě. Pro výpočet částky se použije ustanovení čl. 6.3.4 body a), b), c) poníženy o úrokový výnos poskytovatele, a bod d). Poplatek za předčasné ukončení LS doplacením se sjednává ve výši 5 % z aktuálního zůstatku finanční angažovanosti (nedoplacený podíl PC) poskytovatele leasingu vůči leasingovému nájemci k datu ukončení LS. Výše tohoto poplatku činí minimálně 10.000,- Kč plus DPH, maximálně 30.000,- Kč plus DPH. LN je povinen zaplatit kupní cenu uvedenou v LS. LN bere na vědomí, že tento postup zakládá povinnost daňových a účetních změn v účetnictví podnikatele.

6.2 Převod vlastnictví PL na leasingového nájemce

6.2.1 Za podmínek stanovených v těchto VSP je LN oprávněn s poskytovatelem uzavřít kupní smlouvu, na jejímž základě bude převedeno vlastnické právo k PL na LN za následujících podmínek:

- a) kupní cenou bude cena, uvedená v LS jako „kupní cena po skončení LS“,
- b) PL bude leasingovým nájemcem koupen tak, jak stojí a leží,
- c) povinnost věc dodat bude splněna dnem, kdy poskytovatel zašle LN vyúčtování kupní ceny.

6.2.2 Právo na uzavření smlouvy podle článku 6.2.1 je LN oprávněn uplatnit za podmínek stanovených v následujícím odstavci.

6.2.3 Nedohodnou-li se smluvní strany jinak, bude kupní smlouva uvedená v článku 6.2.1 uzavřena v okamžiku, kdy na základě vyúčtování kupní ceny zaslání leasingovému nájemci poskytovatelem LN tuto cenu uhradí, nejdříve však den následující po ukončení smluvního období. V případě, že LN minimálně 3 měsíce před koncem smluvního období písemně neoznámí poskytovateli, že nemá zájem o převod vlastnického práva, je poskytovatel oprávněn započíst jakékoli platby přijaté od LN na částku kupní ceny, ukončit LS a převést vlastnické právo k PL na LN. Tímto nejsou dotčena práva poskytovatele na úhradu jakýchkoli neuhrazených závazků LN či škod způsobených LN vůči poskytovateli leasingu.

6.2.4 V případě nesplnění kteréhokoliv ze závazků LN stanovených v LS nebo ve VSP, jeho nárok na uzavření kupní smlouvy uvedené v článku 6.2.1 zaniká. LN je v tomto případě povinen vrátit PL poskytovateli za stejných podmínek uvedených v čl. 6.3.3. Poskytovatel je i v případě nesplnění závazků LN oprávněn požadovat uzavření této kupní smlouvy, přičemž cena uvedená v článku 6.2.1 bodě a) bude zvýšena o souhrn všech splatných peněžitých závazků LN vůči poskytovateli.

6.2.5 Převod LS (změna LN)

Převod práv a povinností z LS je možný pouze po písemném schválení poskytovatelem, a to po předchozí písemné žádosti zaslání LN. Nový nájemce musí splňovat podmínky poskytovatele pro poskytnutí leasingu. Převod se uskutečňuje písemnou smlouvou o převodu práv a povinností mezi původním a novým LN. Podpisem této smlouvy ze strany poskytovatele vstupuje nový LN do práv a povinností původního LN, pokud ve smlouvě o převodu není uveden pozdější termín. Převod LS může být proveden výhradně a jen tehdy, jsou-li zaplacený všechny závazky LN splatné ke dni podpisu smlouvy o převodu. Převod LS je zpoplatněn částkou dle článku 7.4 těchto VSP. V případě úmrtí leasingového nájemce může poskytovatel LS převést na rodinného příslušníka či jiného oprávněného dědice.

6.3 Odstoupení od smlouvy ze strany poskytovatele leasingu

6.3.1 Poskytovatel leasingu je oprávněn odstoupit od LS v případě podstatného porušení povinností LN. Za podstatné porušení povinností LN bude považováno zejména porušení povinností uvedených v článku 3.1.2, 3.1.5, 3.2.1, 3.2.2, 3.3.1, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.6, 3.4.2, 3.4.3, 3.4.5, 3.4.6, 3.4.7, 3.4.8, 3.4.10, 3.4.12, 4.2.1, 8.1 bodu a).

6.3.2 Leasingová smlouva zaniká doručením odstoupení od smlouvy leasingovému nájemci. Tím nejsou dotčeny závazky LN uvedené v článku 6.3.3 a 6.3.4. Odstoupení od smlouvy je zasíláno doporučenou poštou a pokládá se za doručené dnem podpisu dodejky či jiného dokladu pošty o doručení doporučené zásilky LN nebo dnem doručení vrácené zásilky zpět poskytovateli z důvodu nedoručení LN, který se na uvedené adrese již nezdržuje. Strany sjednávají i náhradní způsob doručování písemností, a to způsobem podle ustanovení § 46, 47 a 50 občanského soudního řádu.

6.3.3 V případě ukončení smlouvy odstoupením od smlouvy je LN povinen vrátit PL včetně dokladů a příslušenství do 7 dnů do sídla poskytovatele. Pokud tak neučiní, je poskytovatel oprávněn předmět leasingu LN na náklady LN odebrat v souladu se sjednaným právem přístupu, přičemž ustanovení článku 3.4.7 se použijí obdobně.

6.3.4 V případě ukončení LS podle článku 6.3.1 je LN povinen zaplatit poskytovateli:

- a) všechny do doby ukončení LS vzniklé a neuhrazené peněžité závazky LN, včetně jejich příslušenství;

- b) smluvní i mimosmluvní majetkové sankce, na něž vzniklo poskytovateli právo;
- c) smluvní pokutu ve výši určené podle článku 6.3.7;
- d) náhradu škody, za níž se pro tyto účely považují zejména také náklady spojené s odebráním, přepravou, skladováním, oceněním, dalším prodejem (pronájmem) včetně ušlého zisku, za něž je považován rozdíl mezi cenou PL dle článku 4.1.1 a částkou získanou zpeněžením PL a ztráty vzniklé poskytovateli z titulu odlišného daňového režimu obchodu v souvislosti s nemožností ukončit LS následnou koupí a převodem vlastnictví;

6.3.5 V případě odstoupení od smlouvy dle článku 6.3.1 uděluje LN plnou moc poskytovateli k úkonům nutným při změnách v registru motorových vozidel (zejména změna provozovatele PL).

6.3.6 Odstoupením od LS podle tohoto článku ztrácí LN nárok na koupí PL.

6.3.7 V případě, že LN poruší některou ze svých povinností stanovených v článku 3.1.2, 3.1.5, 3.2.1, 3.2.2, 3.3.1, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.6, 3.4.2, 3.4.3, 3.4.5, 3.4.6, 3.4.7, 3.4.8, 3.4.10, 3.4.12, 4.2.1, 8.1 bodu a) a zároveň dojde k odstoupení od LS ze strany poskytovatele podle článku 6.3.1, má poskytovatel právo na zaplacení smluvní pokuty, jejíž výše se určí jako součet všech zbývajících měsíčních leasingových splátek do konce LS, ponížených o splátky pojištění (počínaje násl. měsícem po prodeji PL). Pokud je pro porušení některé z výše jmenovaných povinností v jiném ustanovení těchto VSP nebo LS stanovena smluvní pokuta určená jednorázovou částkou, bude mít poskytovatel v případě, že LN poruší příslušnou smluvní povinnost a v důsledku takového porušení povinnosti dojde k odstoupení od LS ze strany poskytovatele, právo pouze na smluvní pokutu podle tohoto článku 6.3.7. Pokud je pro porušení některé z výše jmenovaných povinností v jiném ustanovení těchto VSP nebo LS stanovena smluvní pokuta, jejíž výše se určuje na základě délky doby prodlení LN s porušením takové povinnosti, bude mít poskytovatel v případě, že LN poruší příslušnou smluvní povinnost a v důsledku takového porušení povinnosti dojde k odstoupení od LS ze strany poskytovatele, právo na smluvní pokutu podle tohoto článku 6.3.7 a dále na smluvní pokutu podle příslušného jiného ustanovení stanovenou za dobu prodlení s plněním příslušné povinnosti do doby ukončení LS na základě odstoupení ze strany poskytovatele.

7. Majetkové sankce, náhrada škody a úhrada některých nákladů

7.1 Při porušení povinností LN, vyplývajících z LS nebo těchto VSP a pokud LS a těmito VSP není stanoveno jinak, je poskytovatel oprávněn nárokovat a LN povinen následně zaplatit poskytovateli:

a) náhradu škody (skutečnou škodu a ušlý zisk), pokud poskytovateli škoda v důsledku nesplnění povinnosti LN vznikla (zejména úhradou pojištění nebo úhradou nákladů spojených s vymáháním splnění povinnosti LN, nebo spojených se splněním povinností namísto LN); a

b) smluvní pokutu do výše:

aa) 0,2 % z ceny PL včetně DPH podle článku 4.1.1 za každý den prodlení s plněním povinností uvedené v článku 3.3.5, 3.4.2, 7.3, 8.1 bodu a),

bb) 60 % z nulté splátky uvedené v LS při porušení povinností uvedené v článku 3.1.2,

cc) 0,2 % z poměrné části sjednané měsíční leasingové splátky připadající na jeden kalendářní den prodlení LN s vrácením PL podle článku 6.3.3,

dd) 1.000,- Kč za každé porušení povinností stanovené v LS a v těchto VSP, pokud není v LS nebo v těchto VSP stanoveno jinak.

c) smluvní pokutu ve výši: * 150,- Kč za druhou upomínku, kterou poskytovatel nájemci zašle nejdříve 5 dní po nezaplacení splatné splátky * 200,- Kč za třetí upomínku, kterou poskytovatel nájemci zašle nejdříve 10 dnů po nezaplacení splatné splátky d) poplatků ve výši 1.000,- Kč, pokud poskytovatel od LS v souladu s těmito VSP odstoupí.

7.2 Poskytovatel odpovídá leasingovému nájemci za škodu vzniklou na PL pouze, pokud vznik škody zavínil.

7.3 V případě, že splatné neuhrazené závazky LN vůči poskytovateli přesáhnou dvojnásobek měsíční leasingové splátky, je LN povinen uznat svůj závazek ve formě vykonatelného notářského zápisu, a to do 10 dní od okamžiku, kdy jej poskytovatel k tomuto kroku vyzve. LN nese náklady spojené s vyhotovením notářského zápisu.

7.4 Dohodnou-li se LN a poskytovatel na základě písemné žádosti LN na změně termínu splátek podle článku 4.2.1 těchto VSP, uhradí za provedení této změny částku uvedenou v Ceníku. Za schválení převodu LS na jiného nájemce (cese) uhradí LN částku uvedenou v Ceníku.

7.5 V případě jakékoli hotovostní platby v sídle poskytovatele bude účtován poplatek ve výši stanovené aktuálně platným Ceníkem. V případě zániku LS obsahující ve splátkách platbu pojištění či v případě změny LS týkající se změny či zániku pojištění, se smluvní strany dohodly a LN tímto souhlasí, že poskytovatel je oprávněn dále účtovat poplatky související s touto změnou či zánikem, tak jak jsou uvedeny v Ceníku.

7.6 Veškeré poplatky jsou stanoveny v Ceníku, který je k dispozici v sídle společnosti a na internetových stránkách poskytovatele. LN prohlašuje, že byl s Ceníkem seznámen a s cenami v něm uvedenými souhlasí. V případě rozporu mezi VSP a Ceníkem, platí ceny uvedené v Ceníku. Poskytovatel je oprávněn Ceník jednostranně měnit. Nové znění Ceníku bude uveřejněno na internetových stránkách poskytovatele a bude též k dispozici v sídle společnosti.

7.7 Na povinnost LN zaplatit jakoukoli smluvní pokutu podle LS nebo těchto VSP nemají vliv okolnosti vylučující odpovědnost. LN je povinen zaplatit jakoukoli smluvní pokutu podle LS nebo těchto VSP i v případě, že porušení povinnosti, v jehož důsledku vzniklo právo poskytovatele na zaplacení smluvní pokuty, nezavínil. Zaplacením jakékoli smluvní pokuty podle LS nebo těchto VSP ze strany LN není dotčeno právo poskytovatele na náhradu škody způsobenou porušením povinnosti, v jejímž důsledku vzniklo právo poskytovatele na zaplacení takové smluvní pokuty.

8. Společná a závěrečná ustanovení

8.1 Leasingový nájemce je povinen:

a) neprodleně, nejpozději však do 7 dnů, oznámit poskytovateli leasingu

veškeré změny, které mohou mít vliv na plnění jeho závazků ze smlouvy, a to zejména omezení způsobilosti k právním úkonům, změny trvalého bydliště a ostatních údajů uvedených v leasingové smlouvě, zahájení řízení o výkon rozhodnutí proti LN nebo podání návrhu na prohlášení konkursu na majetek LN, jakož i další podstatné změny, týkající se majetkových poměrů LN,

b) na veškeré korespondenci týkající se uzavřené LS, popřípadě práv a povinností z ní vyplývajících, uvádět její číslo, popř. číslo, které mu bylo naposledy poskytovatelem jako číslo LS písemně oznámeno.

8.2 LN souhlasí s tím, aby si poskytovatel samostatně obstarával informace o jeho hospodářské a finanční situaci, a podpisem LS dává výslovný souhlas k tomu, aby banky a jiné právnické či fyzické osoby, které těmito informacemi disponují, poskytly poskytovateli na jeho žádost veškeré informace, které o LN mají k dispozici.

8.3 LN v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění, dobrovolně souhlasí s tím, aby informace a osobní údaje včetně rodného čísla, které

a) sdělil poskytovateli v souvislosti s jednáním o uzavření smlouvy,

b) sdělil či sdělí a/nebo poskytovatel získal či získá při uzavření smlouvy a/nebo v době jejího trvání, byly zpracovávány, shromažďovány a uchovávány manuálně i v informačních systémech poskytovatele za účelem

a) posouzení, zda vstoupit do jednání o dalším smluvním vztahu s LN,

b) plnění práv a povinností vyplývajících ze smluvního vztahu,

c) nabízení obchodu a služeb,

d) ochrany práv a právem chráněných zájmů poskytovatele, a dále používány pro potřeby poskytovatele. Souhlas se zpracováním údajů zahrnuje jejich zpracování i v zahraničí. LN uděluje dobrovolně poskytovateli souhlas s předáváním osobních údajů včetně rodného čísla získaných v souvislosti s jednáním o uzavření smlouvy a/nebo při uzavření smlouvy a/nebo v době trvání smlouvy a závazků LN ze smlouvy společně skupiny Santander Consumer, jak v České republice, tak v jiných státech, a to za účelem, pro které je LN předal poskytovateli, a souhlas, aby společnosti skupiny Santander Consumer tyto údaje dále zpracovávaly, shromažďovaly a uchovávaly v předaném rozsahu k účelům, pro které je LN předal poskytovateli. Pro případ porušení jakékoli smluvní povinnosti uděluje LN souhlas se zpřístupněním, předáním a zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, bydliště,

datum narození, rodné číslo, IČ) a údaje o rozsahu a povaze porušení povinnosti třetím osobám a to zejména těm, které v rámci obecně závazných právních předpisů pro ocenění a kontrolu rizik zpracovávají osobní údaje a které jsou oprávněny je za tímto účelem poskytnout dalším osobám, a osobám, které se zabývají odkupem, vymáháním a/nebo správou pohledávek. Pro případ porušení smluvní povinnosti uděluje LN souhlas poskytovateli, že jím poskytnuté osobní údaje v rozsahu: jméno, příjmení, datum narození, r.č., adresa, IČ a údaj o rozsahu a povaze porušení smluvní povinnosti je poskytovatel oprávněn předat České leasingové a finanční asociaci k dalšímu shromažďování, zpracovávání a uchovávání v rámci asociace za účelem informování o porušení smluvní povinnosti LN. LN uděluje výše uvedené souhlasy na dobu trvání LS a závazků LN ze smlouvy a na dobu dalších 15 let od splnění veškerých finančních závazků z uzavřené LS, pokud tyto závazky zaniknou řádným splněním nebo způsobem nahrazujícím řádné splnění, resp. od zániku LS, pokud finanční závazky z LS zaniknou jinak. LN potvrzuje, že byl poučen o právu k přístupu ke svým osobním údajům a o svých nárocích dle § 21 zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.

8.4 LN tímto výslovně uděluje souhlas a současně zmocňuje poskytovatele k tomu, aby jím poskytnuté osobní údaje v rozsahu: jméno, příjmení, datum narození, r.č., adresa, IČ a údaj o rozsahu a povaze porušení smluvní povinnosti, v případě porušení smluvní povinnosti LN, jehož následkem je existence peněžní pohledávky ve výši dvou splátek nebo existence jakékoliv peněžní pohledávky déle jak 30 dnů po splatnosti poskytovatele za LN, zpracovávala včetně rodného čísla za účelem informování o porušení smluvní povinnosti LN včetně rozsahu a povahy tohoto porušení, o následné platební morálce LN a za účelem ochrany práv společnosti předával za výše uvedenými účely k dalšímu zpracování sdružení SOLUS, zájmovému sdružení právnických osob, IČ 69346925 (dále jen „SOLUS“), jehož je členem, a které vede databázi osob (dlužníků), které porušily smluvní závazek řádně platit za poskytnutou službu (tj. úvěr, leasing, pojištění, kreditní karty, prodej na splátky, služba elektronických komunikací, dodávka medií, tepla, elektřiny, plynu apod.), případně jeho právnímu nástupci. LN souhlasí s tím, aby SOLUS při zpracování jeho osobních údajů využil služeb zpracovatelů. LN souhlasí s tím, že takto zpracovávané osobní údaje včetně rodného čísla SOLUS zpřístupní přímo či prostřednictvím zpracovatele svým členům, a to výlučně za výše uvedenými účely. Tento souhlas je LN poskytován na dobu čtyř let po datu úhrady

posledního finančního závazku vyplývajícího z LS. Poskytnutí osobních údajů LN je dobrovolné. Aktuální seznam členů sdružení SOLUS je uveden na stránkách www.solus.cz a je k dispozici v sídle poskytovatele či na telefonické vyžádání. LN potvrzuje, že byl poučen o právu k přístupu ke svým osobním údajům ve smyslu § 11 a § 12 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění. Zjistí-li LN, že poskytovatel,

případně jiný subjekt, kterému byly jeho osobní údaje zpřístupněny, porušil některou z povinností stanovenou mu zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, má právo se obrátit na sdružení SOLUS nebo na Úřad pro ochranu osobních údajů (www.uoou.cz) s žádostí o zajištění opatření k nápravě. LN potvrzuje, že byl poskytovatelem poučen o svých nárocích vůči porušiteli dle § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.

8.5 V souvislosti s uzavřením LS leasingový nájemce souhlasí s tím, aby poskytovatel za níže uvedeným účelem shromažďoval, zpracovával a uchovával jeho osobní údaje včetně rodného čísla (dále jen „osobní údaje“), a to způsobem, v rozsahu a za podmínek uvedených v Informačním Memorandu Bankovního registru klientských informací a Nebankovního registru klientských informací (dále jen „Informační Memorandum“). Účelem zpracování osobních údajů LN na základě tohoto souhlasu je:

(i) vytvoření souboru informací v rámci Nebankovního registru klientských informací (dále jen „NRKI“) vypovídajících o jeho bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce;

(ii) zajištění vzájemného informování oprávněných uživatelů NRKI o jeho bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce a umožnění (a to i opakovaného) posuzování jeho bonity, důvěryhodnosti a platební morálky ze strany oprávněných uživatelů NRKI a

(iii) zajištění vzájemného informování oprávněných uživatelů NRKI a Bankovního registru klientských informací (dále jen „BRKI“) o jeho bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce a umožnění (a to i opakovaného) posuzování jeho bonity, důvěryhodnosti a platební morálky ze strany oprávněných uživatelů NRKI a BRKI. Způsob, rozsah a podmínky vzájemného informování oprávněných uživatelů NRKI a způsob, rozsah a podmínky vzájemného informování oprávněných uživatelů NRKI a BRKI jsou uvedeny v Informačním Memorandu. Tento souhlas LN uděluje na dobu trvání smlouvy a na dobu dalších 4 let od splnění veškerých finančních závazků z uzavřené smlouvy, pokud tyto závazky zaniknou řádným splněním nebo způsobem nahrazujícím řádné splnění, resp. od zániku smlouvy, pokud finanční závazky ze smlouvy zaniknou jinak. LN prohlašuje a potvrzuje, že a) před podpisem těchto VSP se seznámil s Informačním Memorandem, které obsahuje i poučení LN o jeho právech v souvislosti se zpracováním jeho osobních údajů v rámci NRKI i pro jeho účely vzájemného informování se uživatelů NRKI a/nebo BRKI o bonitě, důvěryhodnosti či platební morálce jejich klientů a b) před podpisem těchto VSP byl LN rovněž informován, že aktuální znění Informačního Memoranda může získat kdykoli na internetových stránkách..

8.6 Vztahy mezi poskytovatelem a LN související s LS výslovně neupravené smlouvou nebo těmito VSP se řídí příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku. LN a poskytovatel leasingu se dohodli, že spory z LS a jiných závazkových vztahů uzavřených mezi LN a poskytovatelem svěřují do pravomoci příslušného soudu v Praze, Česká republika. Podpisem těchto VSP stvrzuje LN dohodu s poskytovatelem, že při rozhodování ve věcech LS a těchto VSP místně příslušným soudem je obecný soud, v jehož obvodu má poskytovatel sídlo. Spory budou vedeny podle českého práva a v českém jazyce. Smluvní strany dále souhlasí, že pro doručování písemné korespondence platí ustanovení článku 6.3.2.

8.7 Leasingový nájemce výslovně prohlašuje a podpisem LS potvrzuje, že se seznámil s těmito VSP, které jsou nedílnou součástí LS, s právy a povinnostmi pro něj vyplývajícími, a souhlasí s nimi. LN – fyzická osoba vdaná/ženatý – tímto potvrzuje, že manžel/ka s uzavřením LS vyslovil/a souhlas.

8.8 Veškeré změny těchto podmínek, LS musí být provedeny písemně a podepsány oběma stranami smlouvy, pokud tyto VSP či LS nestanoví jinak. Písemná dohoda se rovněž nevyžaduje u změny obchodní firmy či sídla podnikání či adresy LN, které budou doloženy příslušnými ověřujícími doklady (kopie výpisu OR, ŽL apod., kopie OP), pokud se nemění

IČ nájemce. Změna ve všech smluvních dokumentech a dokladech souvisejících s LS se v takovém případě provede a je platná po průkazném doložení těchto právních skutečností nájemcem poskytovateli.

8.9 LN souhlasí se zasíláním obchodních sdělení (reklamy) poskytovatele, ledaže LN poskytovateli předem písemně oznámil, že si nepřeje, aby vůči němu byla nevyžádaná reklama šířena. LN souhlasí s pořízením kopie jeho občanského průkazu, řidičského průkazu, cestovního dokladu a/nebo jiného dokladu. LN souhlasí s tím, aby každá komunikace mezi ním a poskytovatelem byla zaznamenávána na magnetofonový pásek, optický disk nebo prostřednictvím jiných technických prostředků a takto zachovávána. LN souhlasí s tím, že poskytovatel je oprávněn tyto záznamy a nahrávky používat pro svou vnitřní potřebu nebo jako důkazní prostředek v případě sporu s LN. LN souhlasí s tím, aby poskytovatel zpracovával a předával jiným správcům jeho osobní údaje v rozsahu jméno, příjmení a adresa za účelem nabízení obchodu nebo služeb.

.....
datum leasingový nájemce (podpis, razítko)

Seznam použité literatury

Knižní publikace

1. Běhounek, P. a kol. Automobil v daňovém systému ČR. IV. vydání. Praha: Linde nakladatelství, 2002
2. Bejček/ Eliáš/ Raban a kol. Kurs obchodního práva. III. vydání. Praha: C.H.Beck, 2003
3. Benda, V. a kol. Leasing – právní, účetní a daňové postupy v praxi vč. příkladů. I. vydání. Praha: nakladatelství Polygon, 2000
4. Boguszak, J., Čapek, J., Gerloch, A. Teorie práva. Praha: Eurolex, 2001
5. Černá, V. a kol. Leasing od A do Z. Praha: Kepler s.r.o., Montanex s.r.o., 1992
6. Dědič, J. a kol. Obchodní zákoník komentář. 4. díl. Praha: Nakladatelství Polygon, 2002.
7. Dědič, J., Čech, P. Obchodní právo po vstupu ČR do EU. 2.vydání. Praha: Bova Polygon, 2005
8. Doubrava, M. Leasingová smlouva – tuzemská i mezinárodní. Praha: Linde nakladatelství, 2003
9. Farská, P., Kofroň, M., Novotný, M. Finanční leasing v právní praxi. I. vydání. Praha: C.H.Beck, 2003
10. Jindrová, B. Leasing - praktický průvodce. I vydání. Praha: GRADA Publishing, 1999
11. Jindrová, B. Leasing chyby a problémy. II.vydání. Praha: GRADA Publishing, 2000
12. Kincl J. a kol. Římské právo. Praha: C.H.Beck, 1995
13. Marek, K. Smluvní obchodní právo. Kontrakty. Brno: Masarykova univerzita, 2006.
14. Marek, K. Obchodněprávní smlouvy. Brno: Masarykova univerzita, 2001,
15. Marek, K. Smluvní typy druhé hlavy třetí části obchodního zákoníku. II. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2000, str. 64 – 83
16. Pelikánová, I. Komentář k obchodnímu zákoníku, 2. upravené vydání. 3. díl. Praha: Nakladatelství Linde, 1998.
17. Pelikánová, I. Komentář k obchodnímu zákoníku. 4. díl. Praha: Nakladatelství Linde, 1997.
18. Plíva, S. Obchodní závazkové vztahy. Praha: ASPI, 2006
19. Pulz, J., Čichovský, L., Krutílek, J., Tošovská, J. Výkladový slovník leasingu. I. vydání. Praha: GRADA Publishing, 1995
20. Sommer, A. Finanční leasing v podmínkách roku 1994. Ostrava: Mirago, 1994

21. Štenglová/ Plíva/ Tomsa a kol. Obchodní zákoník – komentář. 10., podstatně rozšířené, vydání. Praha: C.H.Beck, 2005
22. Švejda, M. Leasing. Brno: Masarykova univerzita, 1993
23. Švestka a kol. Občanský zákoník: komentář, 10. vydání. Praha C.H.Beck, 2006
24. Válek, V. Leasing – moderní způsob financování. I. vydání. Praha: Management press, 1992
25. Valouch, P. Leasing v praxi (praktický průvodce). I. vydání. Praha: GRADA Publishing, 2005

Články

1. Bárta, J. Některé otázky smluvního práva při leasingu. Právní rozhledy, 1993, č. 5. s. 153.
2. Blahut, V. Předčasné zrušení leasingové smlouvy. Právní rádce, 1998, č. 10, redakční příloha č. VII.
3. Břeský, L. a kol. Leasingové deriváty. Právní rádce, 2004, č. 10, s. 26.
4. Čech, P. Kdy použít obchodní zákoník a kdy jen občanský zákoník. Právní rádce, 2007, č. 12
5. Eliáš, K. K rekodifikaci našeho soukromého práva. Právní rozhledy, 2000, č. 8, s. 327.
6. Farská, P. a kol. Je finanční leasing spotřebitelským úvěrem? Právní rozhledy, 2002, č. 6, s. 274.
7. Fiala, J. K otázce rekodifikace občanského práva. Právní zpravodaj, 2001, č. 4, s.1.
8. Foltýn, L. Zneužívání smluvního vztahu při leasingu. Právní rádce, 1998, č. 5, s. 9.
9. Handlar, J. Právní režim inominátního závazku v občanském a obchodním právu, Právní rozhledy, 2003, č. 4, s.169
10. Havlíčková, Š. Leasing a všeobecné obchodní podmínky. Česká a německá praxe. Právní rádce, 2000, č. 1, s. 9..
11. Kofroň, M. Podmínky sjednávání spotřebitelského úvěru a leasingové vztahy. Právní zpravodaj, 2001, č. 11, s. 6.
12. Kofroň, M. Srovnání poskytování leasingových a úvěrových služeb. Právní rádce, 2004, č. 4, s. 28.
13. Kofroň, M. a kol. Soukromoprávní režim leasingu. Právní rádce, 1998, č.6, s. 11.
14. Kofroň, M. Zákon o spotřebitelském úvěru a leasingu, Právní zpravodaj, 2001, č. 11

15. Liška, P. Několik poznámek k rejstříku zástav. Ad notam: notářský časopis, 2001, č. 5-6, s. 99
16. Marek, K. K otázce rekodifikace občanského práva – z pohledu dosavadního vztahu občanského a obchodního zákoníku. Právní zpravodaj, 2001, č. 4, s. 4.
17. Marek, K. Leasing a koupě najaté věci. Právní rádce, 2003, č. 10, s. 4.
18. Marek, K. Právní aspekty leasingu I., II. Ekonom, 1992, 1993, č. 52, 1.
19. Marek, K. Leasingová smlouva, smlouva o koupi najaté věci. Právo a podnikání, 2005, č. 11, str. 9-15
20. Marek, K. K leasingovým operacím. Ad notam : notářský časopis, 2006, č. 1, s. 7
21. Marek, K. Leasingová smlouva versus smlouva o koupi najaté věci, Právní rádce, 2007, č. 10
22. Matonohová, I. Leasingové smlouvy v Evropě, srovnání právních úprav. Právní rádce, 2000, č. 1, s. 21.
23. Matonohová, I. Trendy českého leasingu. Právní rádce, 2001, č. 3, s. 10.
24. Matonohová, I. Leasing. Právní rádce, 2001, č. 11
25. Matonohová, I. Vývoj leasingu v mezinárodních souvislostech. Právní rádce, 2000, č. 10, s. 27.
26. Munková, J. K právním otázkám leasingu. Obchodní právo, 1993, č. 1, s. 2.
27. Pelikán, T. Leasing – podstata, druhy, principy, smlouvy. ASPI, 2002, č. 23821
28. Pelikánová, I. Kodifikace českého soukromého práva, zejména ve vztahu k úpravě obchodních vztahů. Bulletin advokacie, 2003, č. 3, s. 36.
29. Peřina, M. Základní rizika leasingu. Právní rádce, 2004, č. 10, s. 34.
30. Pulz, J. Leasingové společnosti v tržních ekonomikách. Právní rádce, 2001, č. 3, s. 28.
31. Pulz, J. Využívání právních prostředků zajištění závazků v leasingových operacích. Právní rádce, 1998, č. 10, redakční příloha str.V.
32. Rozehnalová, N. Leasingová smlouva z pohledu mezinárodního práva soukromého. Právník, 1993, č. 2, s. 132
33. Salačová, M. Nepojmenované smlouvy. Právní rozhledy, 1996, č. 7, s. 308.
34. Šilhán, J. Inominátní smlouvy a přípustnost analogie v obchodních závazkových vztazích. Právní rozhledy, 2007, č. 13, s. 470
35. Tomašík, P. Leasingové financování a jeho vývoj. Bulletin advokacie, 2005, č. 06, str. 25 – 28
36. Vašíček, T. Leasing. Právní rádce, 2007, č. 1, s. 38
37. Vlčková, J. a kol. Mezinárodní leasing. Právní rádce, 2003, č. 10, s. 11.